

RIKSREVISIONEN

RiR 2008:14

Kulturbidrag – effektiv kontroll och goda förutsättningar för förnyelse?

ISBN 978 91 7086 153 6

RiR 2008:14

Tryck: Riksdagstryckeriet, Stockholm 2008

Till regeringen
Kulturdepartementet

Datum: 2008-06-17
Dnr: 31-2007-0257

Kulturbidrag – effektiv kontroll och goda förutsättningar för förnyelse?

Riksrevisionen har granskat bidragsgivningen från Konstnärsnämnden och Statens kulturråd. Resultatet av granskningen redovisas i denna granskningsrapport.

Företrädare för Regeringskansliet, Statens kulturråd och Konstnärsnämnden har fått tillfälle att faktagranska och i övrigt lämna synpunkter på utkast till slutrapport.

Rapporten överlämnas till regeringen i enlighet med 9§ lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Rapporten överlämnas samtidigt till Riksrevisionens styrelse.

Rapporten innehåller slutsatser och rekommendationer som även avser Statens kulturråd och Konstnärsnämnden. Rapporten skickas därför till dessa. Riksrevisionen kommer att följa upp granskningen.

Riksrevisor *Karin Lindell* har beslutat i detta ärende. Revisionsledare *Sophie Casson Lindbäck* har varit föredragande. Revisionsdirektör *Rutger Banefelt*, revisionsledare *Anna Björnemo*, revisionsdirektör *Per Flodman*, revisor *Lovisa Högberg*, revisionsledare *Irène Lindström* och revisionsledare *Emil Plisch* har medverkat vid den slutliga handläggningen.

Karin Lindell

Sophie Casson Lindbäck

För kännedom:
Statens kulturråd
Konstnärsnämnden

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Granskningens bakgrund och genomförande	13
1.1 Motiv för granskningen	13
1.2 Revisionsfrågor och granskade myndigheter	14
1.3 Bedömningsgrunder	15
1.4 Metod och genomförande	19
1.5 Disposition	21
2 Mål och riktlinjer för bidragsgivningen	23
2.1 Riksdagens beslut om nationella kulturpolitiska mål	24
2.2 Regeringens styrning av bidragsgivningen	25
2.3 Myndigheternas egna riktlinjer för bidragsgivningen	30
2.4 Ett exempel: Riktlinjerna för bidrag till fria musikgrupper	31
2.5 Konstnärlig kvalitet anses vara det viktigaste målet	33
2.6 Sammanfattande iakttagelser	34
3 Beredning och kontroll av bidragsansökningarna	35
3.1 Beredning	35
3.2 Åtterrapporering om utbetalda bidrag	38
3.3 Frågor om jäv	41
3.4 Riskanalyser	43
3.5 Förvaltningsutgifter belastar sakanslag	43
3.6 Vad tycker de sökande om bidragsprocessen?	45
3.7 Sammanfattande iakttagelser	46
4 Beslut om bidrag	49
4.1 Arbets- och referensgrupper	49
4.2 Handläggarnas roll i beslutsprocessen	52
4.3 Kriterier för att få bidrag	53
4.4 Motiv och dokumenterat underlag för beslut	55
4.5 Kriteriet ekonomiskt behov	57
4.6 Sammanfattande iakttagelser	58
5 Uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen	61
5.1 Vad uppföljning och utvärdering ska ge kunskap om	61
5.2 Kunskapsöverföringen inom Kulturrådet kan förbättras	63
5.3 Regeringens uppföljning och åtterrapporering till riksdagen	64
5.4 Sammanfattande iakttagelser	65
6 Bidragssystemets utrymme för omprövning och förnyelse	67
6.1 Mottagare som regeringen beslutar om	68
6.2 Mottagare som Kulturrådet beslutar om	70
6.3 Mottagare som Konstnärsnämnden beslutar om	74
6.4 Förnyelse kontra kontinuitet	75
6.5 Omprövning av bidragsformerna	77
6.6 Sammanfattande iakttagelser	81
7 Riksrevisionens bedömningar och rekommendationer	83
7.1 Intern styrning och kontroll i bidragsprocessen	83
7.2 Förutsättningar för omprövning och förnyelse	85
Bilaga 1 Enkät	91
Bilaga 2 Kvalitetsdeklaration av enkätundersökning	119

Sammanfattning

Staten avsätter årligen omkring sex miljarder kronor till kultursektorn, varav närmare tre miljarder kronor fördelas som bidrag. Bidragsgivningen är ett viktigt instrument för att uppnå de av riksdagen fastställda nationella kulturpolitiska målen, däribland att främja konstnärlig förnyelse. Det nuvarande bidragssystemet har i dess huvuddrag funnits sedan 1970-talet och har tidigare inte granskats av den statliga revisionen i någon större utsträckning.

Två tredjedelar av de statliga kulturbidragen fördelas av två myndigheter. Kulturrådet, som är den största statliga bidragsgivaren på kulturområdet, fördelade 2007 drygt 1,8 miljarder kronor i bidrag till olika organisationer inom kultursektorn. Konstnärsnämnden, som förmedlar stipendier och bidrag till enskilda kulturutövare, fördelade samma år drygt 110 miljoner kronor.¹

Granskningen har inriktats mot två revisionsfrågor:

- Har de bidragsgivande myndigheterna en god intern styrning och kontroll i bidragsprocessen, som bidrar till en effektiv bidragsgivning?
- Ger regeringens och de bidragsgivande myndigheternas styrning av bidragssystemet förutsättningar för omprövning och förnyelse?

De aktörer som omfattas av granskningen är regeringen och de bidragsgivande myndigheterna Kulturrådet och Konstnärsnämnden.

Riksrevisionens slutsatser

Riksrevisionens övergripande slutsatser är dels att det finns vissa brister i Kulturrådets och Konstnärsnämndens interna styrning och kontroll av bidragsprocessen, dels att förutsättningarna för omprövning och förnyelse brister i flera avseenden. För att komma till rätta med de brister som föreligger måste regeringens och de bidragsgivande myndigheternas styrning och kontroll av bidragssystemet förändras på flera punkter, anser Riksrevisionen. Riksrevisionen anser också att regeringen och myndigheterna bör se till att uppföljning och utvärdering av såväl bidragsmottagare som bidragstyper skärps i syfte att få dokumenterat underlag för omprövning och förnyelse i bidragssystemet.

¹ Andra bidragsgivare är till exempel Riksantikvarieämbetet och Svenska Filminstitutet.

Kulturrådet och Konstnärsnämnden ställer otillräckliga krav på återrapportering av utbetalda bidrag

För flertalet av de bidrag som Kulturrådet och Konstnärsnämnden fördelar finns krav på att bidragsmottagarna ska redovisa vad de har gjort med bidragen. Riksrevisionen anser dock att dessa krav inte är tillräckliga. Till exempel efterfrågar Kulturrådet sällan kvalitativa uppgifter om verksamhetens inriktning och Konstnärsnämnden efterfrågar inte återrapportering för alla bidragstyper. Den information som kommer in till myndigheterna används dessutom i begränsad utsträckning till dokumenterad uppföljning och analys av bidragsgivningen.

Kulturrådet och Konstnärsnämnden gör inga riskanalyser

Varken Kulturrådet eller Konstnärsnämnden har gjort analyser av vilka risker som finns i bidragssystemet. Det försvårar, enligt Riksrevisionen, för myndighetsledningarna att utöva god styrning och kontroll av bidragsprocessen.

Rutinerna för att hantera jäv har luckor

Det är en brist att Konstnärsnämndens beslut sällan innehåller dokumentation av jäv i förhållande till ansökningar som resulterar i beslut om avslag. I den enkätundersökning som Riksrevisionen har genomfört uppger 19 procent av dem som har sökt bidrag från Kulturrådet eller Konstnärsnämnden att de känner till ett eller flera fall av jäv. Det har inte varit möjligt att inom ramen för granskningen avgöra om detta återspeglar faktiska förhållanden. Riksrevisionen anser dock att de synpunkter som kommer till uttryck i enkätundersökningen understryker vikten av att det finns väl fungerande rutiner för att förebygga och uppmärksamma jäv.

Förvaltningsutgifter belastar sakanslagen

Riksrevisionens granskning visar att Kulturrådet har belastat vissa sakanslag med förvaltningsutgifter utan att ha regeringens uttalade medgivande. Myndigheten har bett regeringen om ett förtydligande i frågan men inte fått något. Konstnärsnämnden har också belastat sakanslag med förvaltningsutgifter. Detta med regeringens medgivande men utan att regeringen har angivit några beloppsgränser. Konstnärsnämnden har belastat sakanslag med förvaltningsutgifter till ett belopp som är lika högt som hälften av nämndens ordinarie förvaltningsanslag. Detta förfarande innebär att regeringen, utan riksdagens godkännande, ger myndigheterna indirekt eller direkt tillåtelse att använda anslag till annat än den bidragsgivning de enligt riksdagens beslut

är avsedda för. Att Kulturrådet och Konstnärsnämnden belastar sakanslag med förvaltningsutgifter minskar också tydligheten i hur mycket medel som tas i anspråk för förvaltning av kulturbidragen.

Nya bidragsmottagare tillkommer men de gamla får mest

Riksrevisionens genomgång av omsättningen av bidragsmottagare visar att det inom majoriteten av de granskade bidragstyperna på Kulturrådet och Konstnärsnämnden förekommer en omsättning genom att nya bidragsmottagare får bidrag och gamla upphör att få det. Det är en indikation på att det finns förutsättningar för förnyelse i Kulturrådets och Konstnärsnämndens bidragsgivning. Men genomgången visar också att de som har fått bidrag under flera år årligen får dela på den största delen av pengarna i Kulturrådets bidragsfördelning. Konstnärsnämnden har, för vissa bidragstyper, infört regler som anger att en bidragsmottagare som har fått bidrag inte kan komma i fråga för samma slags bidrag igen förrän ett visst antal år har gått. Att en så stor andel av bidragsmedlen går till samma mottagare år efter år är en indikation på att omprövningen brister.

Många mål utan inbördes prioritering

Regeringen har beslutat om en mängd mål för Kulturrådet, som alla är lika viktiga. Det är en förklaring till att Kulturrådet har gjort få tydliga prioriteringar bland målen på myndighetsnivå. Det faktum att bidragsbeslut fattas innebär dock att prioriteringar mellan olika mål ändå görs. Detta gör, enligt Riksrevisionens bedömning, att den prioritering av mål som i praktiken måste göras blir otydlig för de bidragssökande. Kvantitativt mätbara mål riskerar också att få större genomslag i bidragsgivningen än mer svåråtgörbara mål, oavsett vilken vikt riksdag och regering har lagt vid dem. Eftersom förnyelse inte är ett specifikt mål för verksamhetsgrenen bidragsgivning, och därmed inte heller ett återrapporteringskrav för Kulturrådet, kan det målet i praktiken komma att prioriteras lägre än andra mål.

Kriterierna för myndigheternas bidragsgivning är otydliga

Riksrevisionens granskning visar att det finns fog för viss kritik mot regeringen och myndigheterna för att kriterierna för bidragsgivningen är otydliga och svåröverblickbara. Ett grundläggande krav som bör kunna ställas på bidragssystemet är att det är tydligt för de bidragssökande. Även om granskningen visar att myndigheterna inte har formell skyldighet att ge dokumenterade motiv för avslag (annat än formella motiv) bidrar avsaknaden av sådana motiv ytterligare till att kriterierna blir otydliga för de bidragssökande.

Det har även framkommit att de kompletterande målen i regleringsbrev för Kulturrådets del är så omfattande att det inte går att utläsa av bidragsförordningarna vilka kriterier som gäller för bidragsfördelningen. Regeringen har därmed också ett ansvar för att vissa kriterier för bidragsgivningen är otydliga. Granskningen visar också att Konstnärsnämndens ledning inte har sett till att det förordningsstyrda kravet på att bedöma ekonomiskt behov i bidragsgivningen har tydliggjorts. För vilka bidragstyper ekonomiskt behov ska vara ett kriterium framgår inte heller helt tydligt i gällande bidragsförordning. Det är därmed oklart för de bidragssökande hur stora inkomster det är möjligt att ha utan att uteslutas från möjligheten att få bidrag från Konstnärsnämnden.

Bidragstyper bör omprövas

För att uppnå förnyelse inom bidragsgivningen bör inte bara bidragsmottagare utan också bidragstyper regelbundet omprövas, anser Riksrevisionen. Nuvarande bidragstyper avser ofta traditionella, etablerade konstformer. Det kan därför vara svårare för konstområdes- och genreöverskridande verksamhet att få stöd då de ofta blandar olika typer av konstnärliga uttryck och genrer. Det innebär att uttalat nyskapande verksamhet riskerar att inte ges förutsättningar att bedömas på ett likvärdigt sätt relativt mer traditionella konstnärliga uttryck och genrer.

Konstnärsnämnden har omprövat och förnyat vissa av de bidragstyper som myndigheten fördelar, men det sker sällan på grundval av dokumenterad information och analys. Kulturrådets bidragstyper har endast ändrats i liten omfattning. De senaste åren har dock Kulturrådet framfört till regeringen att det finns behov av att revidera ett antal av bidragsförordningarna.

Uppföljning och utvärdering eftersatt

Riksdagen har gett regeringen ansvaret att följa upp hur de statliga medlen används inom kulturområdet. Regeringen har fört ansvaret vidare till Kulturrådet och Konstnärsnämnden men varken Kulturrådet eller Konstnärsnämnden följer systematiskt upp och utvärderar bidragsmottagare och bidragstyper. Den uppföljning som görs är mest inriktad på insamling av uppgifter och inte på dokumenterad analys. Och de utvärderingar som görs genomförs ofta inom ramen för andra verksamhetsgrenar, beroende på att regeringen har lagt ett tydligare fokus på kunskapsproduktion i dessa. Regeringen har således inte tagit sitt ansvar vad gäller att se till att dokumenterad uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen genomförs.

Enligt Riksrevisionen kan bristen på ett samlat kunskapsunderlag göra att angelägna omprövningar och effektiviseringar av bidragsgivningen inte kommer till stånd.

Riksrevisionens rekommendationer

Regeringen bör:

- se över målen för Kulturrådet i syfte att minska antalet mål och prioritera bland dessa,
- se över de förordningar som styr bidragsgivningen så att de tydliggör på vilka grunder bidragen ska fördelas,
- i större utsträckning ompröva och förnya de bidragstyper som Kulturrådet fördelar,
- se till att Kulturrådet och Konstnärsnämnden förbättrar uppföljningen och utvärderingen av bidragsgivningen för att öka förutsättningarna för omprövning och därmed för förnyelse,
- se till att förvaltningsutgifter på Kulturrådet och Konstnärsnämnden hanteras på ett sätt som står i överensstämmelse med riksdagens beslut.

Kulturrådet och Konstnärsnämnden bör:

- förstärka rutinerna för återrapportering från bidragsmottagarna och i ökad utsträckning använda återrapporteringen i dokumenterade uppföljningar och utvärderingar av bidragsgivningen,
- genomföra riskanalyser av bidragsverksamheten,
- se till att de bidragssökande får korrekt information om de kriterier som tillämpas,
- intensifiera arbetet med uppföljning och utvärdering i syfte att få fram ett dokumenterat underlag för omprövning av bidragstyper.

Kulturrådet bör därutöver:

- närmare analysera omsättningen bland bidragsmottagarna,
- i större utsträckning ompröva och förnya de bidragstyper som myndigheten fördelar,
- överväga om även bidragsgivningen till lokala och regionala institutioner bör förstärkas med en referensgrupp i syfte att få större kapacitet att ompröva fördelningen mellan bidragsmottagare och konstarter.

Konstnärsnämnden bör därutöver:

- se till att det förordningsstyrda kravet på att bedöma ekonomiskt behov i bidragsgivningen tydliggörs,
- stärka rutinerna vad gäller den formella hanteringen av jävsfrågor.

1 Granskningens bakgrund och genomförande

1.1 Motiv för granskningen

1.1.1 *Omfattande bidragsgivning som inte tidigare granskats*

Staten avsätter årligen omkring sex miljarder kronor till kultursektorn.² Inom denna ram fördelas närmare tre miljarder kronor vidare som bidrag av myndigheter och andra institutioner på kulturområdet.³ Bidragsgivningen är ett viktigt instrument för att uppnå de nationella kulturpolitiska målen. Systemet har i dess huvuddrag funnits sedan 1970-talet och har inte granskats av den statliga revisionen i någon större utsträckning.

1.1.2 *Två tredjedelar av det statliga kulturstödet fördelas av två myndigheter*

Statens kulturråd (fortsättningsvis kallat Kulturrådet) och Konstnärsnämnden fördelar tillsammans merparten av det statliga kulturstödet. Kulturrådet är den största statliga bidragsgivaren på kulturområdet. År 2007 fördelade myndigheten drygt 1,8 miljarder kronor i bidrag till olika organisationer, institutioner och grupper inom kultursektorn. Konstnärsnämnden, som förmedlar stipendier och bidrag till enskilda utövare, betalade ut cirka 110 miljoner kronor.

Riksrevisionen har i samband med den årliga revisionen av statliga kulturmyndigheter under ett antal år uppmärksammat brister i bidragshandlingen. Det föranledde Riksrevisionen att genomföra en förstudie av de statliga kulturbidragen under våren 2007. I förstudien uppmärksammades ett flertal punkter som skulle kunna innebära problem, bland annat förutsättningarna för att uppnå det kulturpolitiska målet om förnyelse, handläggningen av bidragen och regeringens styrning av bidragssystemet.

Regeringen har tillsatt en kulturutredning som ska lämna sitt betänkande årsskiftet 2008/2009.⁴ Frågor om bidragsgivning kommer alltså att behandlas av regeringen och riksdagen de kommande åren. Detta är ytterligare ett motiv för Riksrevisionen att göra en granskning av bidragsgivningen.

² Prop. 2006/07:1, utg. omr. 17. Med folkrörelsepolitiken inräknad uppgår statens utgifter till drygt 8,6 miljarder kronor.

³ De övriga anslagen utgörs i huvudsak av förvaltningsanslag till kulturmyndigheterna, inklusive centralmuseerna, samt direkta bidrag till vissa museer och andra kulturinstitutioner, såsom Operan och Dramaten.

⁴ Dir. 2007:99 Kulturpolitikens inriktning och arbetsformer.

1.2 Revisionsfrågor och granskade myndigheter

Granskningen av kulturbidragen har inriktats på följande två revisionsfrågor:

1. Har de bidragsgivande myndigheterna en god intern styrning och kontroll i bidragsprocessen, som bidrar till en effektiv bidragsgivning?
2. Ger regeringens och de bidragsgivande myndigheternas styrning av bidragssystemet förutsättningar för omprövning och förnyelse?⁵

Aktörer som omfattas av granskningen är regeringen och de bidragsgivande myndigheterna Kulturrådet och Konstnärsnämnden.

Valet av dessa två myndigheter har gjorts mot bakgrund av att Kulturrådet står för merparten av statens bidragsgivning på kulturområdet och att Konstnärsnämnden är betydelsefull som bidragsgivande myndighet för enskilda konstnärer som är verksamma inom en rad konstområden. Granskningen är inte tänkt att utgöra en komparativ studie, eftersom de båda myndigheterna har förhållandevis olika uppdrag. I många fall gäller våra iakttagelser bara för den ena myndigheten och inte för den andra.

1.2.1 Kulturrådet

Kulturrådet har till uppdrag att fördela statligt kulturstöd till teater, dans, musik, litteratur, kulturtidskrifter, folkbibliotek, konst, museer och utställningar. Myndigheten ger bidrag till institutioner, organisationer och grupper. Bidragen kan vara riktade mot en konstform (till exempel teater, dans eller litteratur) eller till en viss grupp (som personer med funktionshinder eller nationella minoriteter). Merparten av Kulturrådets bidrag går till professionella institutioner och grupper. Under 2007 fördelade Kulturrådet drygt 1,8 miljarder kronor som bidrag till runt 2 500 bidragsmottagare, varav flera fick flera olika typer av bidrag. Sammanlagt fördelar myndigheten 43 olika typer av bidrag.⁶

Kulturrådet har också i uppdrag att ge regeringen underlag för kulturpolitiska beslut och att informera om kultur och kulturpolitik. Vidare är Kulturrådet sektorsansvarig myndighet för den officiella statistiken på kulturområdet samt sektorsansvarig myndighet för handikappfrågor. Myndigheten har cirka 80 anställda (cirka 70 årsarbetskrafter) och har ett förvaltningsanslag på cirka 48 miljoner kronor. Den har sedan den 1 januari en styrelse med fullt ansvar.⁷

Beslut om bidrag fattas av styrelsen, generaldirektören eller någon av myndighetens arbetsgrupper. För vissa bidragstyper bereds besluten av referensgrupper.

⁵ Med begreppet omprövning avses inte den typ av omprövning som behandlas i 27 § förvaltningslagen (1986:223).

Vilken innebörd vi lägger i begreppet omprövning behandlas i stycke 1.3.4.

⁶ Enligt en lista på Kulturrådets webbplats 2008-01-29. Av de medel som fördelades år 2007 utgjordes 250 miljoner kronor av det tillfälliga sysselsättningsstödet, Access, som avslutas 2009.

⁷ Regleringsbrev för 2008 avseende Statens kulturråd. Ledningsformen styrelse med fullt ansvar inrättades 2008. Tidigare hade myndigheten en styrelse med begränsat ansvar.

1.2.2 Konstnärsnämnden

Konstnärsnämnden har till uppdrag att fördela bidrag och stipendier till enskilda yrkesverksamma konstnärer inom konstområdena bild, form, musik, teater, dans och film. Myndigheten utser också innehavare av statlig inkomstgaranti för konstnärer. En annan uppgift är att ta fram information om konstnärernas ekonomiska och sociala villkor.

Inom myndigheten finns styrelsen för Sveriges bildkonstnärsfond. Där finns också Iaspis, en avdelning med syfte att stödja svenska bild- och formkonstnärers internationella kontakter.

Myndigheten har 17 anställda, den leds av en styrelse och har ett förvaltningsanslag på drygt 14,5 miljoner kronor.⁸ Under 2007 fördelade Konstnärsnämnden 110 miljoner kronor till runt 1 600 konstnärer.⁹

Beslut om fördelning av bidrag fattas av Bildkonstnärsfondens styrelse eller någon av Konstnärsnämndens tre arbetsgrupper. Konstnärsnämndens styrelse fattar också vissa beslut om bidrag. Konstnärsnämnden fördelar totalt 19 olika typer av bidrag och stipendier.¹⁰

1.3 Bedömningsgrunder

1.3.1 Intern styrning och kontroll

Granskningen av Kulturrådets och Konstnärsnämndens interna styrning och kontroll bygger på COSO-modellen, som är en normativ modell för den interna styrningens beståndsdelar och som har fått stor spridning i världen.¹¹ Det innebär att den interna styrningen och kontrollen har granskats utifrån följande fem delar:

- kontrollmiljö
- riskbedömningar
- kontrollfunktioner
- information och kommunikation
- uppföljning och förvaltning

Kontrollmiljön syftar på hur organisationen ser på betydelsen av intern kontroll. Kontrollmiljön påverkas bland annat av organisation, ansvar och befogenheter, ledningens integritet och etik, styrdokument och synen på kompetens.

Att ledningen gör en *riskbedömning* innebär att ledningen ska vara medveten om och själv ha bedömt och analyserat risker i verksamheten. För en kostnadseffektiv intern kontroll krävs att kostnaderna för kontrollerna ställs i relation till bedömda risker och eventuella konsekvenser.

⁸ Regleringsbrev för budgetåret 2008 avseende Konstnärsnämnden.

⁹ Konstnärsnämnden *Årsredovisning för 2007*, s. 9.

¹⁰ Konstnärsnämnden *Årsredovisning för 2007*, s. 63-65.

¹¹ COSO = *Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*.

Kontrollfunktioner är de åtgärder och rutiner som ledningen utformat för att förebygga uppkomsten av fel. De omfattar också åtgärder och rutiner för att upptäcka och åtgärda fel som redan inträffat. Exempel på kontrollfunktioner är resultatuppföljningar, attestregler, avstämningsfunktioner och inbyggda kontrollfunktioner i IT-system.

Personalen vid myndigheten ska ha tillgång till aktuell och relevant *information* och kunskap. För detta krävs system och rutiner som fångar upp, förmedlar och återför relevant information internt och externt.

Uppföljning och förvaltning görs genom punktinsatser från ledningens sida. Det kan handla om verksamhetsuppföljning, internutredningar och övervakande funktioner inbyggda i organisation och rutiner. En effektiv uppföljning och förvaltning förutsätter att det finns rutiner för att rapportera eventuella brister i den interna kontrollen till ledningen så att den kan vidta åtgärder.

Myndigheternas styrning av bidragsprocessen kan inte frikopplas från regeringens agerande. I samband med granskningen av den interna styrningen och kontrollen har vi därför även beaktat regeringens styrning av myndigheterna och vilka förutsättningar den har skapat för myndigheternas bidragshantering.

1.3.2 *Förutsättningar för omprövning och förnyelse*

Att främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet var ett av de kulturpolitiska mål som riksdagen antog 1974 och sedan vidareutvecklade 1996.¹² Riksdagens kulturutskott har uttalat att man förutsätter att Kulturrådet tillgodoser behovet av förnyelse över åren vad gäller de beslut och förslag till beslut som lämnas av myndighetens arbets- och referensgrupper. Samtidigt understryker utskottet att mångfalden och förnyelsen inom kulturområdet främjas av det faktum att statligt stöd fördelas av ett antal från varandra fristående instanser, såsom till exempel Kulturrådet och Konstnärsnämnden och inom den Bildkonstnärnsfonden och olika arbetsgrupper.¹³ Gällande inriktningen på de framtida insatserna för konstnärer gjorde regeringen i propositionen *Kulturpolitik* bedömningen att konstnärlig förnyelse och utvecklingsarbete främjas genom olika former av direkt konstnärsstöd.¹⁴ Regeringen har också i en proposition om konstnärernas villkor betonat att Kulturrådet har att se till att mångfalden av nyskapande konstnärliga uttrycksformer beaktas vid fördelningen av medel.¹⁵

Kulturrådet har också som ett övergripande mål i regleringsbrevet att främja konstnärlig och kulturell förnyelse, dock utan krav på åiterrapporte-

¹² Prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129.

¹³ Bet. 1996/97:KrU1.

¹⁴ Prop. 1996/97:3 *Kulturpolitik*, s. 32.

¹⁵ Prop. 1997/98:87 *Konstnärernas villkor*, s. 24.

ring. För verksamhetsgrenen *Bidragsgivning* saknas ett liknande mål.¹⁶ Konstnärsnämnden har i sitt regleringsbrev inga mål eller återrapporteringskrav gällande förnyelse och omprövning, vare sig för verksamhetsgrenen *Bidragsfördelning* eller övergripande för myndigheten.¹⁷ Däremot betonas i propositionen, som föregick den förordning utifrån vilken Konstnärsnämnden fördelar de flesta av sina bidrag, att bidragen bland annat avser att konstnärerna ska kunna ägna sig åt utvecklings- och förnyelsearbete.¹⁸

Konstnärlig förnyelse – definitionen varierar

Riksdagen och regeringen har inte närmare specificerat vad man avser med begreppet konstnärlig förnyelse. Det hindrar inte att förnyelsebegreppet används i många olika sammanhang, bland annat i diskussioner om hur nyskapande och experimenterande verksamhet ska kunna främjas och hur kultur ska kunna bli mer tillgänglig.

Uppfattningen bland de personer som har intervjuats i granskningen är att förnyelse är ett komplext begrepp som kan innebära en mängd olika saker. Det kan exempelvis handla om att det kommer fram nya kulturutövare eller konstformer, men också att något presenteras eller framförs på ett nytt sätt eller i ett nytt sammanhang. Omprövning och förnyelse kan sägas stå i kontrast till tradition och kontinuitet men begreppen behöver inte nödvändigtvis vara varandras motsatser.

I budgetpropositionen för 2008 skriver regeringen att man vill att kulturpolitiken förnyas och utvecklas. Tradition (i bemärkelsen att slå vakt om tidigare landvinningar) får inte utesluta en kulturpolitisk förnyelse.¹⁹ I direktiven till den pågående Kulturutredningen framgår att regeringen menar att behovet av förnyelse och utveckling har hamnat i bakgrunden till förmån för ett alltmer ensidigt förvaltande drag. Regeringen pekar bland annat på att det kan vara svårt för nya uttrycksformer att få uppmärksamhet och erkännande inom kulturpolitikens ramar.²⁰

Riksdagens kulturutskott har uttalat att det är viktigt att de som fördelar och använder de statliga kulturbidragen arbetar med utgångspunkt i de kulturpolitiska målen. Därigenom kan de medverka till ett mångfasetterat kulturutbud som medger både att bevara kulturella värden och stimulera experimenterande och förnyelse.²¹

¹⁶ Regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Statens kulturråd.

¹⁷ Regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Konstnärsnämnden.

¹⁸ Prop. 1975/76:135 *Den statliga kulturpolitiken* 3, s. 233.

¹⁹ Prop. 2007/08:1, utg. omr. 17, s. 56.

²⁰ Dir. 2007:99, s. 8.

²¹ Bet. 2001/02:KrU15, s. 13 och 14.

Omprovning och uppföljning är nödvändiga förutsättningar

Vår operationalisering av de bedömningsgrunder som vi har redogjort för i de föregående styckena är att *omprovning* av såväl bidragsmottagare som olika bidragstyper är en nödvändig förutsättning för att upprätthålla ett väl fungerande system och ge det legitimitet. Omprovning behöver inte nödvändigtvis följas av en förändring. En teatergrupp som har fått stöd i ett flertal år kan efter en provning fortfarande bedömas vara den mest lämpliga.

En förutsättning för omprovning är i sin tur att staten *följer upp och utvärderar* bidragsgivningen och på så vis skapar underlag för omprovning. I samband med det kulturpolitiska beslutet 1996 betonade riksdagen vikten av att staten följer upp hur de statliga medlen används. Kulturutskottet framförde att man med återredovisningen som grund skulle kunna diskutera hur en institution prioriterar mellan olika kulturpolitiska aktiviteter och hur de av regeringen uppsatta målen och delmålen för dess verksamhet uppfylls. Utskottet framhöll att regeringen är ansvarig för uppföljningen av den statliga verksamheten.²² Regeringen har i sin tur i bland annat verksförordningen som gällde fram till den 1 januari 2008 föreskrivit att chefen för en myndighet fortlöpande ska följa upp och pröva den egna verksamheten. I den nya myndighetsförordningen nämns inte uppföljning explicit, dock ledningens ansvar för att verksamheten bedrivs effektivt och redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt, vilket enligt Riksrevisionen förutsätter en välfungerande uppföljning.²³

Vi menar att följande kriterier ger förutsättningar för omprovning och förnyelse av och inom bidragssystemet:

- Regeringen och de bidragsgivande myndigheterna *vet vad man vill uppnå* med bidragsgivningen och det finns mål och riktlinjer.
- Regeringen och de bidragsgivande myndigheterna har *kunskap om resultatet* av bidragsgivningen, vilket kräver uppföljning och utvärdering.
- De bidragsgivande myndigheterna har *handlingsutrymme* att genomföra förändringar i bidragsfördelning eller bidragstyper.

I granskningen har vi dock inte enbart studerat förutsättningarna för omprovning. För att få en indikation på rörligheten eller stelheten inom bidragssystemet i praktiken har vi även analyserat *omsättningen* av bidragsmottagare, det vill säga i vilken mån nya mottagare får bidrag och gamla mottagare upphör att få stöd. Med nya mottagare avser vi dels bidragsmottagare som tidigare aldrig har beviljats bidrag från Kulturrådet eller Konstnärsnämnden, dels bidragsmottagare som någon eller några gånger tidigare har beviljats bidrag och som något eller några år senare återkommer som mottagare av stöd.

²² Bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129.

²³ 3 § myndighetsförordningen (2007:515).

1.4 Metod och genomförande

Granskningen bygger på dokument- och aktstudier, intervjuer och en enkät som gått ut till organisationer och konstnärer som har ansökt om bidrag från de granskade myndigheterna. Vidare har vi beräknat omsättningen bland bidragsmottagarna och låtit utreda vissa juridiska frågor om skyldigheten för myndigheterna att motivera beslut.

Den *interna styrningen och kontrollen* i ärendehantering vid Kulturrådet och Konstnärsnämnden har granskats genom studier av rutinbeskrivningar och interna riktlinjer och regler för ärendehantering. Vi har också intervjuat myndighetsledningarna, handläggare, assistenter och representanter för arbets- och referensgrupper. Därefter har vi granskat ett stickprov av akterna i bidragsärenden vid myndigheterna (50 ärenden vid Kulturrådet och 29 ärenden vid Konstnärsnämnden). Stickproven har avsett ärenden från 2006 och 2007. De delar av bidragsärendena som har granskats är ansökan, beslut, ärendedokumentation, underlag för utbetalning, delegationsordning och attestregler.

Vi har också analyserat *omsättningen bland bidragsmottagarna*, det vill säga i vilken mån nya organisationer och konstnärer tilldelas bidrag och tidigare mottagare inte längre får stöd. Analysen bygger på en genomgång av utbetalda bidrag från Kulturrådet 2002–2006²⁴ och Konstnärsnämnden 1997–2006. Genomgången gäller för Kulturrådets del det urval av bidragstyper som listas nedan samt litteraturstöd. När det gäller Konstnärsnämnden har bidrag inom bild- och formområdet analyserats, eftersom myndigheten fördelar mest pengar inom detta område.

Beräkningen av omsättningen bland mottagare av bidrag från Kulturrådet baseras på den bidragsredovisning som medföljer rådets årsredovisning. Vi har gjort en sammanställning av mottagarna och de belopp som de har fått årligen under den aktuella undersökningsperioden. Syftet har varit att upptäcka eventuella mönster i bidragsgivningen. Sammanställningen har gjort det möjligt att undersöka hur många organisationer som har fått bidrag inom respektive bidragstyp, antal erhållna bidrag under perioden, genomsnittlig bidragsstorlek, hur bidragsbeloppen har förändrats över tid och om det finns skillnader i erhållna belopp beroende på i hur många år organisationen har fått bidrag.

För Konstnärsnämnden har vi hämtat data ur myndighetens register. Även i detta fall har vi sammanställt bidragsmottagare och tilldelade belopp för perioden. Med hjälp av dessa data har vi studerat hur många personer som har fått bidrag, antal bidrag per person och hur lång tid som har gått mellan bidragen. Vi har låtit Statisticon AB, en statistisk expertkonsult, kvalitetssäkra beräkningsmetoderna.

²⁴ För vissa bidragstyper gäller en längre undersökningsperiod.

Vidare har vi låtit genomföra en *enkätundersökning* bland 1 000 institutioner, organisationer, grupper och enskilda som ansökte om bidrag från Kulturrådet respektive Konstnärsnämnden för sin verksamhet under 2006 (2005 när det gäller Konstnärsnämndens målinriktade arbetsstipendier). Syftet med enkäten har varit att få kunskap om de bidragssökandes syn på bidragssystemet och myndigheternas hantering av bidragen. Enkäten genomfördes av Statisticon AB på uppdrag av Riksrevisionen. Genom enkäten har vi fått en bild av vilka uppfattningar respondenterna har valt att föra fram. I vissa fall har vi inte haft möjlighet att inom ramen för granskningen belägga om dessa uppfattningar motsvarar faktiska förhållanden. Dock har vi i vissa frågor ändå valt att föra fram dessa uppfattningar eftersom de pekar ut de delar i bidragshanteringen där det finns en misstro hos de bidragssökande mot myndigheternas bidragshantering.

Eftersom Kulturrådet och Konstnärsnämnden tillsammans fördelar cirka 60 olika typer av bidrag, har vår enkät vänt sig till sökande inom ett urval av bidragstyper.²⁵ Urvalet har gjorts med syfte att täcka in olika sorters bidrag från skilda konst- och kulturområden. Följande bidragstyper ingår i urvalet:

Kulturrådet:

- Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (verksamhetsbidrag)
- Bidrag till centrala amatörkulturorganisationer (verksamhetsbidrag)
- Bidrag till centrumbildningar (verksamhetsbidrag)
- Bidrag till fria teatergrupper (produktionsbidrag)
- Bidrag till fria dansgrupper och koreografer (produktionsbidrag)
- Bidrag till fria musikgrupper (verksamhetsbidrag)
- Bidrag till kulturtidskrifter (produktionsstöd)
- Bidrag till internationellt kulturutbyte

Konstnärsnämnden:

- Målinriktat arbetsstipendium, bild och form
- Projektbidrag, film
- Bidrag till internationellt kulturutbyte, bild och form

För bidragstyper med många sökande valde vi ut mottagare av enkäten genom ett slumpmässigt urval. Enkäten omfattade både sökande som beviljats stöd och sökande som fått avslag på sina ansökningar. Datasamlingen genomfördes som en postenkät under perioden december 2007 till januari 2008. Totalt inkom 660 svar, vilket ger en svarsandel på 66 procent.²⁶ För ytterligare information om enkäten se bilaga 1.

²⁵ Begreppet bidrag används som gemensam term för de olika stöd som Konstnärsnämnden och Kulturrådet fördelar.

²⁶ Svarsandelen för de fyra olika målgrupperna blev: Kulturrådet bifall (72,5%), Kulturrådet avslag (56,2%), Konstnärsnämnden bifall (65,1%) samt Konstnärsnämnden avslag (67,3%).

Vi har vidare *intervjuat* ett fyrtiotal företrädare för Regeringskansliet (Kulturdepartementet), Kulturrådet och Konstnärsnämnden. Vi har också intervjuat representanter för lokala och regionala kulturförvaltningar. Även företrädare för det lokala och regionala kulturlivet har intervjuats. Vi har strävat efter att fånga in olika personers uppfattningar för att kunna ställa dessa mot varandra i syfte att få en helhetsbild av bidragssystemets brister och förtjänster. Om det inte uttryckligen sägs att så är fallet, har inte enskilda intervjuer lagts till grund för iakttagelser i rapporten.

Under granskningen har vi också kommit i kontakt med *enskilda konstnärer och kulturutövare* som själva har valt att höra av sig till oss för att framföra sina synpunkter och kommentarer.

Dessutom har Riksrevisionen låtit Uppsala universitets juridiska avdelning *utreda rättsläget* när det gäller krav på beslutsunderlag och beslutsmotivering i myndigheters ärenden om kulturbidrag.

1.5 Disposition

I rapporten redovisar vi de iakttagelser som vi har gjort i granskningen utifrån de två revisionsfrågorna. Dispositionen kan sägas följa *verkställighetskedjan* med avstamp i mål och riktlinjer för bidragshanteringen (kapitel 2), beredning, och kontroll av bidragsärendena (kapitel 3), beslut om bidrag (kapitel 4) samt uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen i stort (kapitel 5). Kapitel 6 behandlar bidragssystemets utrymme för omprövning och förnyelse och återknyter i vissa delar till tidigare kapitel.

Vart och ett av kapitlen (2–6) avslutas med en sammanfattning av Riksrevisionens iakttagelser. Kapitel 7 innehåller Riksrevisionens samlade bedömningar och rekommendationer utifrån de två revisionsfrågorna. Bedömningarna av den interna styrningen och kontrollen baseras på kapitlen 2, 3 och 4. När det gäller förutsättningarna för omprövning och förnyelse ligger framför allt kapitlen 2, 4, 5 och 6 till grund för slutsatserna.

2 Mål och riktlinjer för bidragsgivningen

I detta kapitel granskar vi styrningen av bidragsgivningen genom mål och riktlinjer. Här ingår riksdagens kulturpolitiska mål samt regeringens styrning av Kulturrådet och Konstnärsnämnden med hjälp av mål och andra bestämmelser. Myndigheterna ska sedan införliva dessa styrsignaler i sin bidragsgivning. Granskningen utgår från COSO-modellen och de förutsättningar vi har identifierat för omprövning och förnyelse.

Kulturområdet kännetecknas av att regeringen blandar en detaljerad styrning av bidragsgivningen med en bred målstyrning. Målen är många och av olika karaktär. I budgetpropositionen för 2005 ingick till exempel 280 mål inom kulturutskottets beredningsområde.²⁷ I bidragsgivningen ska myndigheterna beakta de kulturpolitiska målen, verksamhetsmålen för myndigheterna, generella krav samt mål eller bestämmelser som framgår av förordningar och propositioner.

Ett grundläggande krav som bör ställas på ett bidragssystem är att det är tydligt. Tänkbara bidragmottagare ska enkelt kunna ta reda på vilka villkor som finns för att kunna beviljas bidrag. Det bör också kunna gå att ta del av de kriterier som myndigheterna använder för att värdera bidragsansökningar. Det är viktigt att villkoren är överblickbara även för tjänstemän i den berörda myndigheten och för dem som deltar i olika beredande eller beslutande grupper.

²⁷ Riksdagens utredningstjänst; *Mål och resultat inom kulturutskottets beredningsområde*, PM 2004-10-19, s. 8.

2.1 Riksdagens beslut om nationella kulturpolitiska mål

Kulturbidragen är ett medel för att uppnå de av riksdagen fastställda kulturpolitiska målen. Dessa övergripande mål för kulturpolitiken tillkom 1974²⁸ och fastställdes i 1996 års kulturpolitiska beslut.²⁹ Målen är att kulturpolitiken ska

- värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för alla att använda den
- verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande
- främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar
- ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället
- bevara och bruka kulturarvet
- främja bildningssträvanden
- främja internationellt kulturutbyte och möten mellan olika kulturer inom landet.

Med de kulturpolitiska målen ville riksdagen stärka kulturens roll i samhället. I 1996 års kulturpolitiska proposition slog regeringen fast att erfarenheterna av 1974 års mål var positiva, men att kulturpolitiken behövde utvecklas på vissa områden för att effektivare nå de uppsatta målen och anpassas till en förändrad verklighet.³⁰ Med utgångspunkt från 1974 års mål föreslog regeringen fem mål för den nationella kulturpolitiken. Dessa fastställdes av riksdagen som dock beslutade att lägga till ytterligare två mål utöver regeringens förslag; sedan 1996 har alltså de kulturpolitiska målen utgjorts av de mål som listas ovan.³¹ Regeringen konstaterar i direktiven till den pågående Kulturutredningen att dagens kulturpolitik i hög grad styrs av de kulturpolitiska ställningstaganden som riksdagen gjorde 1974 och 1996.³²

2.1.1 Styrning kontra konstnärlig frihet

De kulturpolitiska målen är sålunda allmänt hållna. I statsvetenskaplig forskning beskrivs de som uttryck för symbolisk politik. En forskare skriver i Nordisk kulturpolitisk tidskrift att den vaga målstyrningen inom kulturområdet har varit en medveten politisk hållning för att inte hota ”konstens autonomi”. Politikerna sänder därigenom dubbla signaler. En signal är att kulturpolitiken ska ledas mot övergripande politiska mål. En annan är att

28 Prop. 1974:28, bet. 1974:KrU15, rskr. 1974:28.

29 Prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129.

30 Prop. 1996/97:3, s. 20.

31 Prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129.

32 Dir. 2007:99, s. 2.

kulturen bör vara fri. Detta har enligt artikeln lett till att det är kulturinstitutionerna själva, i stället för politikerna, som bestämmer dagordningen på det kulturpolitiska området.³³

När det gäller bidragssystemet har regeringen betonat att den konstnärliga friheten ska garanteras genom en kulturpolitik som stöder utan att styra det konstnärliga innehållet.³⁴ Det är skrivningar som denna som Kulturrådet stöder sig på när rådet betonar principen om "armslängds avstånd" från bidragsmottagarna. På samma gång styr staten det kulturella utbudet genom att framhålla vikten av geografisk spridning, jämställdhet, etnisk och kulturell mångfald, tillgänglighet för funktionshindrade, internationellt utbyte och insatser för barn och ungdomar.

2.2 Regeringens styrning av bidragsgivningen

I regeringens styrning av bidragsgivningen slår konstens och kulturens autonomi igenom i varierande utsträckning. En detaljerad styrning, där regeringen själv beslutar vilka grupper och institutioner som ska vara bidragsberättigade, kombineras med bred målstyrning, där Kulturrådet och Konstnärsnämnden ansvarar för bedömningarna. Styrningen utgår också från den budgetprocess och den budgetlag som gäller för hela statsförvaltningen.

2.2.1 Målstyrda bidrag respektive riktade bidrag

Konstnärsnämndens bidragsgivning och den del av bidragsgivningen som Kulturrådet självständigt ansvarar för bygger allmänt sett på bedömningar av vad som är god kvalitet eller konstnärligt nydanande. Tanken är att bidragsbesluten i huvudsak ska vara fria från politiska värderingar och fattas under medverkan av professionerna. För att uppfylla detta använder både Kulturrådet och Konstnärsnämnden sig av arbets- eller referensgrupper vid beredningen av flertalet typer av bidrag. Som nämnts ovan styrs dock gruppernas arbete av de kulturpolitiska målen och av allmänna politiska krav, såsom geografisk spridning och jämställdhet.

De bidragsmottagare som regeringen har beslutat om, eller pekat ut som bidragsberättigade, finns listade i Kulturrådets regleringsbrev. Till de senare hör regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. Ungefär 1,2 miljarder kronor av de 1,8 miljarder kronor som Kulturrådet fördelar årligen är vikta åt institutioner och organisationer som regeringen har beslutat om.

³³ Blomgren; *Att styra eller styras. Från kulturpolitiska visioner till konstpolitisk vardag*, i Nordisk kulturpolitisk tidskrift, vol. 10, no. 2, 2007.

³⁴ Prop. 1996/97:3, s. 28.

När det så kallade Accessbidraget upphör 2009 ökar andelen som regeringen beslutar om. Kulturrådet beslutar om storleken på de flesta bidrag som betalas ut till de bidragsberättigade institutionerna och organisationerna. Att regeringen pekar ut specifika mottagare hänger samman med ambitionen att upprätthålla den kulturella infrastrukturen i landet. I andra fall kan det ha sin grund i till exempel tradition, tidigare överenskommelser eller en bedömning av det kulturpolitiska värdet.

2.2.2 Regeringen styr genom förordningar och regleringsbrev

Eftersom de kulturpolitiska målen är formulerade på en övergripande nivå blir de inte direkt vägledande i bidragsgivningen. De centrala styrdokumenterna för myndigheternas bidragsgivning är i stället förordningar och regleringsbrev. Regleringsbreven förmedlar en förhållandevis stor del av styrningen.

Regeringen har utfärdat *förordningar* för en beloppsmässigt stor andel av bidragsgivningen från Kulturrådet och Konstnärsnämnden. Av förordningarna framgår villkor för de olika bidragen. Det kan handla om bidragens syfte, vilka mottagare de riktar sig till, i vilken form de ska ges, vilka krav på redovisning som gäller med mera.

Kulturrådets ledning anser att delar av det styrande regelverket är föråldrat. Den äldsta styrande förordningen är från 1974. Regeringen har uppdaterat drygt hälften av förordningarna sedan de utfärdades. Trots det kan bland annat vissa begrepp och definitioner vara otidsenliga.

Regeringskansliets företrädare påpekar att initiativ till förändringar av förordningar kan komma från både Kulturdepartementet och myndigheterna. Myndigheterna är ofta de första som märker om förändringar i kulturlivet gör att förordningar behöver revideras. Kulturrådet framför dock att det inte innebär att regeringen alltid genomför de förändringar som myndigheterna föreslår.

Till viss del klaras oklarheter ut i förordningarna i myndigheternas regleringsbrev men så är inte alltid fallet. Det leder enligt handläggare på Kulturrådet till att de ibland får göra egna definitioner och gissningar när de ska tolka förordningarna. Kulturrådet föreslår i sitt budgetunderlag för 2008–2010 att regeringen gör en generell översyn av förordningarna som styr myndighetens bidragsgivning.³⁵ I budgetunderlaget för 2009-2011 preciserar rådet ytterligare vilka förändringar man menar är viktigast att genomföra.³⁶

³⁵ Kulturrådet *Budgetunderlag 2008–2010*, Kulturrådets skriftserie 2007:3, s. 19.

³⁶ Kulturrådet *Budgetunderlag 2009-2011*, Kulturrådets skriftserie 2008:2.

Regleringsbrev fungerar som ett komplement till förordningarna. De bidrag som inte har förordningar styrs enbart genom regleringsbrev. Regleringsbrev innehåller både övergripande villkor som myndigheten ska ta hänsyn till i sin verksamhet och villkor för de olika bidragen. Ofta har regeringen i regleringsbrev hänvisat till olika propositioner och riksdagsbetänkanden.

Målen för Kulturrådets och Konstnärsnämndens bidragsgivning, som regeringen formulerar dem i regleringsbrev för myndigheterna, beskrivs i avsnitt 2.2.4 och 2.2.5. Avsnitt 2.4 illustrerar styrningen med hjälp av ett exempel: bidrag till fria musikgrupper.

2.2.3 *Behov av bemyndiganden*

Regeringen har i bidragsförordningar för både Kulturrådet och Konstnärsnämnden angivit att myndigheterna ska eller får lämna fleråriga bidrag.³⁷ Både Kulturrådet och Konstnärsnämnden har genom sina beslut om bidrag gjort ekonomiska åtaganden som sträcker sig flera år framåt i tiden. För att göra ekonomiska åtaganden utöver 3 procent av tilldelat anslag krävs ett särskilt bemyndigande enligt 20 § i anslagsförordningen.³⁸ Varken Kulturrådet eller Konstnärsnämnden har för närvarande några sådana bemyndiganden. Båda myndigheterna har påtalat detta förhållande för regeringen och begärt att få bemyndiganden så att de kan ingå åtaganden för kommande år. Det har de dock inte fått. Däremot har regeringen i tilläggsbudgeten våren 2008 föreslagit ett bemyndigande för Kulturrådet. Det har innebörden att rådet ska kunna fatta beslut om bidrag upp till 80 miljoner kronor till fria teater-, dans- och musikgrupper för kommande år. Konstnärsnämnden föreslås också få ett bemyndigande på 155 miljoner kronor så att de bidrag som enligt förordningen kan löpa upp till tio år har stöd i ett bemyndigande.³⁹

Mottagare av kulturstöd har i sina enkätsvar betonat att det är svårt för till exempel fria teatergrupper att planera när beslut om bidrag inte kan väntas förrän samma år som man har sökt bidraget för. Konsekvensen av att myndigheterna inte tilldelas särskilda bemyndiganden är att de inte kan besluta om bidrag för kommande år. För ettåriga bidrag kan detta lösas genom att beslut flyttas fram till början av januari, när tilldelningen av årets anslagsmedel ska vara klar. Däremot kan inte myndigheterna använda denna metod

³⁷ Se till exempel förordningen (1996:1608) om statsbidrag till folkbibliotek 13 §, förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer 10 § och förordningen (1976:504) om inkomstgarantier för konstnärer 2 §.

³⁸ Riksdagen beslutar på en övergripande nivå om statens inkomster och utgifter. Syftet med bemyndiganden är att riksdagen ska få möjlighet att låta regeringen och myndigheterna för statens räkning åta sig ekonomiska förpliktelser. Med hjälp av bemyndigandesystemet kan riksdagen, regeringen och myndigheterna också följa upp statens ekonomiska åtaganden. Riksdagen ger regeringen bemyndiganden för varje berört anslag för ett budgetår i taget. Genom bemyndigandet åtar sig riksdagen att under senare budgetår anvisa de medel som behövs för att infria de åtaganden som görs under året. Utifrån riksdagens beslut delegerar regeringen rätten att göra utfästelser på längre sikt än ett år genom regleringsbrev eller annat regeringsbeslut till myndigheterna. I förslaget till budgetlag framhöll regeringen att ett bemyndigande är liktydigt med att anslag så småningom måste anvisas. Därför är det naturligt att bemyndiganden provas lika noga som anslagsbeslut.

³⁹ Prop. 2007/08:99, s. 40 och 41.

för fleråriga bidrag. Om förslaget genomförs bedömer Riksrevisionen att det finns förutsättningar för att de problem vi har beskrivit i det ovanstående kommer att lösas.

2.2.4 *Målen för Kulturrådets bidragsgivning*

Kulturrådet styrs av många, delvis överlappande, mål på flera nivåer. Både riksdagen och regeringen har beslutat om mål för myndigheten. Vid sidan av de nationella kulturpolitiska målen har riksdagen beslutat att ett av målen för Kulturrådet är att "genom bidragsgivning, information, samverkan och andra åtgärder främja konstnärlig och kulturell förnyelse...". Riksdagen har också ställt sig bakom att Kulturrådet ska "främja kulturell mångfald och geografiskt jämlik fördelning av kulturutbudet".⁴⁰

Regeringen har sedan formulerat övergripande verksamhetsmål för Kulturrådet. Dessa är att ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv och ett barnperspektiv ska integreras i verksamheten. Dessutom ska internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete öka och integreras i verksamheten. Dessa övergripande mål gäller för hela myndighetens verksamhet. Vi har dock funnit att Kulturrådets personal i dagligt tal kallar dessa generella krav på verksamheten för "de kulturpolitiska målen" och att dessa utgör ett viktigt styrmedel i bidragsgivningen.

Målet för själva bidragsgivningen är enligt regleringsbrevet "ett omfattande och varierat kulturutbud av hög kvalitet för alla i hela landet". Av återrapporteringskraven framgår att Kulturrådet också ska lägga vikt vid funktionshindrades tillgång till kultur. Här sägs dock inget om att bidragsgivningen ska främja konstnärlig och kulturell förnyelse, vilket stipuleras i ett av de övergripande målen.

I regleringsbrevet finns ytterligare bestämmelser för bidragsgivningen under de olika anslagsposterna. För många bidrag gäller till exempel att de ska prövas "utifrån respektive bidragsberättigad institutions verksamhetsmässiga prestation och ekonomiska situation samt utifrån kulturpolitiska prioriteringar".⁴¹

Företrädare för Kulturdepartementet framhåller att det inte finns någon skillnad mellan målen i prioritet – alla är lika viktiga. Inte heller Kulturrådet har prioriterat tydligt bland målen, något man inte heller har uttryckligt mandat att göra. Handläggare på Kulturrådet har uttryckt att prioriteringar och tydliga riktlinjer är något man saknar, särskilt eftersom de ansökta beloppen vida överstiger de medel som finns att fördela. Avsaknaden av prioriteringar bland de många målen kan enligt handläggare leda till att bidragsmedlen "smetas ut" på många mottagare (som inte får det belopp som de har

⁴⁰ Prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:KrU1 s. 153, rskr. 1996/97:129.

⁴¹ I regleringsbrevet för 2008 är detta ett generellt villkor för all bidragsgivning.

ansökt om), vilket inte upplevs som meningsfullt. Därför konstaterar dessa intervjupersoner att det i en trängd arbetssituation, med ett stort tryck från de bidragssökande, kan underlätta om villkoren för bidragen är så pass detaljerade att det går att hänvisa till att regeringen har beslutat att bidragen ska fördelas på vissa grunder. Även om handläggarna generellt vill att Kulturrådet ska ha ett större ansvar för bidragsgivningen, konstaterar de att med mer ansvar följer också mer arbete och att handläggningsresurserna redan är ansträngda.

Det har också framkommit att komplicerade avvägningar måste göras när olika mål ställs mot varandra. Kulturrådet har dock en svårare situation än Konstnärsnämnden, eftersom rådet har fler mål att ta hänsyn till. Det kan till exempel handla om att kravet på kvalitet måste ställas mot andra övergripande mål, såsom geografisk spridning. Även om de olika målen kan stå i konflikt med varandra i det enskilda fallet, är emellertid ambitionen för båda myndigheterna att alla kriterier ska uppfyllas för bidragsfördelningen som helhet.

2.2.5 *Målen för Konstnärsnämndens bidragsgivning*

Enligt Konstnärsnämndens instruktion har nämnden till uppgift att besluta om statliga bidrag och ersättningar till konstnärer och främja internationellt konstnärsutbyte. Myndigheten ska också hålla sig underrättad om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden.⁴²

Nämnden har två övergripande verksamhetsmål formulerade av regeringen. Det ena är att ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv ska integreras i verksamheten. Det andra är att internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete ska öka och integreras i verksamheten.⁴³

Bortsett från det nationella kulturpolitiska målet om att främja konstnärlig förnyelse och kvalitet har inte riksdagen eller regeringen explicit uttryckt att Konstnärsnämnden ska verka för förnyelse. Riksdagen har beslutat att målet för Konstnärsnämnden är att främja bild-, form-, ton-, scen- och filmkonstnärers möjligheter att ägna sig åt kvalificerat konstnärligt arbete. Detta ska uppnås genom bidragsgivningen.⁴⁴

Vid fördelningen av bidrag ska Konstnärsnämnden enligt förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer ta hänsyn till såväl konstnärlig kvalitet som mottagarens behov av ekonomiskt stöd. Företrädare för myndigheten menar att förnyelse ingår som en mycket viktig del av bedömningen av konstnärlig kvalitet, trots att det alltså inte är ett explicit mål för myndigheten. Dock framgår det av förarbetena att konstnärlig förnyelse var ett viktigt

42 1 § förordningen (2007:1199) med instruktion för Konstnärsnämnden.

43 Regleringsbrev för budgetåret 2007 (respektive 2008) avseende Konstnärsnämnden.

44 Prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129.

syfte i tillskapandet av de olika bidragsformer som förordningen om bidrag för konstnärer sedan reglerade.⁴⁵ Förordningen ger uttryck för att det är viktigt att konstnärer som är bosatta i olika delar av landet och företräder olika konstnärliga genrer, stilar och tekniker kommer i fråga för bidrag.⁴⁶ I förordningen anges också att konstnären ska vara aktiv inom konstnärlig verksamhet. Förarbetena anger vidare att konstnären inte kan genomgå grundläggande utbildning och samtidigt få bidrag.⁴⁷

2.3 Myndigheternas egna riktlinjer för bidragsgivningen

Kulturrådet kan utifrån regeringens beslut i förordningar och regleringsbrev utarbeta egna riktlinjer för bidragsgivningen. Rådet har även rätt att utfärda föreskrifter för ett bidrag om det framgår av den aktuella bidragsförordningen. Ett exempel på egna riktlinjer för bidragsgivningen är kravet på att bidragsmottagare även ska få bidrag från en kommun eller region. Regeringen kräver medfinansiering för de institutioner som faller under förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Enligt Kulturrådets devis att "satsa där det satsas" har myndigheten utvidgat tillämpningen av principen om medfinansiering till att gälla merparten av bidragsgivningen. Tanken är att Kulturrådets medel ska fungera som en pådrivande faktor som får regionerna och kommunerna att själva satsa på kulturen. Enligt Kulturrådet blir det därmed lättare att uppfylla målet om ett omfattande och varierat kulturutbud av hög kvalitet för alla i hela landet.

Intervjupersoner på regional och kommunal nivå menar dock att det finns en otydlighet i den praktiska tillämpningen av Kulturrådets princip. Man tycker att det handlar om envägsbeslut från Kulturrådets sida, där det är svårt att i förväg utläsa vad som kommer att få stöd från Kulturrådet. Det kan också uppstå en svår förhandlingssituation för regioner och kommuner när Kulturrådet meddelar att en verksamhet endast kommer att få bidrag under förutsättning att regionen eller kommunen också går in. Regioner och kommuner kan ha helt andra prioriteringar som blir svåra att följa – även om det naturligtvis står dem fritt att säga nej till statligt bidrag.

Medfinansieringen är dock inget absolut krav, eftersom det kan vara svårt att uppfylla för vissa verksamheter. Det gäller exempelvis verksamheter som turnerar och inte har någon fast koppling till en viss region eller kommun.

När det gäller de regioner och kommuner som inte själva avsätter så mycket pengar till kultur försöker Kulturrådet enligt uppgift att stimulera intresset genom information och dialog. Samtidigt framför Kulturrådet att myndigheten saknar tillräckliga resurser för sådana insatser.

45 Prop. 1975/76:135, s. 216 och 233-235.

46 12 § förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer.

47 Prop. 1975/76:135, s. 217.

2.4 Ett exempel: Riktlinjerna för bidrag till fria musikgrupper

För att illustrera mängden mål som Kulturrådet ska förhålla sig till har vi gått igenom vilka mål och kriterier som var styrande inför fördelningen av verksamhetsbidrag till fria musikgrupper för år 2007. Referensgruppen för fria musikgrupper beredde beslutet under 2006, och Kulturrådets styrelse fattade beslut i januari 2007.⁴⁸

2.4.1 De styrande målen

På en övergripande nivå styrdes bidragsgivningen av flera av de mål som vi redovisar ovan. Det innebär att Kulturrådet skulle beakta:

- konstnärlig och kulturell förnyelse
- kvalitet i kulturutbudet
- geografisk spridning av bidragsmedlen
- jämställdhet och mångfald
- internationellt och interkulturellt utbyte
- barn och unga
- funktionshinderades tillgång till kultur
- förekomsten av medfinansiering från kommun eller region.

Enligt förordningen (1974:452) om statsbidrag till teater-, dans- och musikverksamhet i mindre ensembler och fria grupper gäller bland annat att

- bidragsgivningen ska främja en mångsidig verksamhet inom teater-, dans- och musikområdena och utgöra ett komplement till den verksamhet som bedrivs av statliga och statsunderstödda institutioner
- bidragen särskilt bör riktas mot grupper vars verksamhet har ett stort konstnärligt eller kulturpolitiskt värde.

Därutöver skulle Kulturrådet

- ägna särskild uppmärksamhet åt grupper som huvudsakligen bedriver turnéverksamhet (prop. 1999/2000:1, utg. omr. 17)
- beakta vad regeringen och riksdagen hade anfört om inriktningen på stödet till musiklivets arrangörer (prop. 1997/98:1, utg. omr. 17, bet. 1997/98:KrU1)
- beakta vad regeringen och riksdagen hade anfört om den medelförstärkning som gäller anslaget år 2006, vilket för musikgruppernas räkning innebar att stärka jazz-, folk-, världs- och nutida konstmusik.^{49 50}

⁴⁸ Det finns inget separat anslag för bidrag till fria musikgrupper utan de ingår i anslag 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål, anslagspost 1 Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper, arrangörer, samt vissa aktörer av kulturpolitiskt intresse. Inom ramanslaget finns 148 003 000 kronor att fördela och ramen för anslagsposten är 137 881 000 kronor.

⁴⁹ Prop. 2005/06:1, utg. omr. 17, bet. 2005/06:KrU85.

⁵⁰ Regleringsbrev för budgetåret 2006 avseende Statens kulturråd. Dock har ändringar av anslagsvillkoret gjorts i regleringsbrevet för 2008 för att minska graden av detaljstyrning.

Av regleringsbrevet framgick också att bidrag även fick ges till gästspel av nationella och internationella ensembler.

Inför beredningen av bidragsansökningarna fick referensgruppen också kompletterande riktlinjer från Kulturrådets styrelse som föreskrev att man skulle

- lämna ett förslag baserat på oförändrad medelstillelning till musikområdet
- titta extra noga på kommunal och regional medfinansiering
- försöka minska antalet små bidrag.⁵¹

I regleringsbrevet för 2007 gav regeringen nya anvisningar som inte var kända när referensgruppen lämnade sitt förslag till styrelsen. Dessa var att Kulturrådet i sin bidragsgivning skulle

- prioritera ansökningar som avser samverkan mellan institutioner och den fria scenkonsten
- ha som utgångspunkt att bidragen till de fria gruppernas barn- och ungdomsverksamhet skulle ligga minst 10 miljoner kronor över 2005 års nivå
- pröva bidragen utifrån respektive bidragsberättigad institutions verksamhetsmässiga prestation och ekonomiska situation samt utifrån kulturpolitiska prioriteringar.

Mot bakgrund av de två förstnämnda anvisningarna valde Kulturrådets styrelse att i några fall göra andra prioriteringar än referensgruppen.⁵²

2.4.2 *Alla riktlinjer vidareförmedlades inte till de bidragssökande*

Ovanstående exempel visar att besluten om vissa typer av bidrag innehåller en avvägning mellan en mängd olika faktorer. I fallet med verksamhetsbidraget till fria musikgrupper förmedlade Kulturrådet i anvisningarna till de sökande att följande kriterier skulle vara styrande vid fördelningen:

- den konstnärliga kvaliteten och förnyelse av konstnärliga uttryck eller produktionsformer
- omfattningen av gruppernas turnéer och övriga verksamhet
- den geografiska spridningen av konstarten
- en bedömning av finansieringen av verksamheten och dess rimlighet i relation till verksamhetens omfattning
- annan offentlig finansiering.

⁵¹ Rapport från referensgruppen för fria musikgrupper, 2006-09-25, dnr KUR 2006/5912, Kulturrådets beslut S 2007:2, 2007-01-31, dnr KUR 2006/5912.

⁵² Kulturrådets beslut S 2007:2, 2007-01-31, dnr KUR 2006/5912.

Ytterligare två kriterier skulle vara

- att verksamheten vänder sig till olika publikgrupper, särskilt barn och ungdom
- att stödet bidrar till en mångfald i utbudet.⁵³

Regeringens och riksdagens uttalanden om att stärka jazz-, folk-, världs- och nutida konstmusik förmedlades från Kulturrådets styrelse till referensgruppen. Men de förmedlades inte vidare till de bidragssökande, till exempel i den information som riktar sig till de sökande på myndighetens webbplats. För att få denna information hade de behövt läsa Kulturrådets regleringsbrev och budgetpropositionen för 2006. Det faktum att regeringen också kom med kompletterande anvisningar i regleringsbrevet för 2007 gör att vi kan konstatera att alla faktorer som hade betydelse för bidragsfördelningen inte var kända av de sökande när de skickade in sina ansökningar.

2.5 Konstnärlig kvalitet anses vara det viktigaste målet

I enkäten har vi ställt frågor om vilken vikt de sökande uppfattar att Kulturrådet respektive Konstnärsnämnden lägger vid fördelningen av bidrag. Respondenterna har fått ta ställning till 15 olika kriterier. Det viktigaste kriteriet som de fria musikgrupperna pekar ut när det gäller sina egna verksamheter 2006 (alltså året innan ovan redovisade exempel) är att verksamheten bedöms hålla hög konstnärlig kvalitet. Av de svarande uppger 97 procent att detta var ett viktigt eller mycket viktigt kriterium för Kulturrådet (varav 83 procentenheter uppger mycket viktigt). Därefter kommer kriterierna att verksamheten främjar konstnärlig och kulturell förnyelse och att verksamheten bidrar till en geografiskt jämlig fördelning av kulturutbudet.

Även de fria musikgrupper som fick avslag på sin ansökan om verksamhetsbidrag har i enkäten svarat att de generellt upplever att Kulturrådet vid fördelningen av bidrag värdesätter hög konstnärlig kvalitet. En faktor som av denna grupp också pekas ut som viktig är att verksamheten är välkänd för Kulturrådet. De som beviljades bidrag upplevde också att denna faktor var viktig, men inte i lika stor utsträckning som de som inte beviljades bidrag. De svar som respondenterna i den här bidragstypen gav har mycket gemensamt med respondenternas åsikter i frågan generellt, något som redovisas i avsnitt 4.3.3.

⁵³ Kulturrådets information till sökande av verksamhetsbidrag för yrkesverksamma fria musikgrupper, 2006-05-09.

2.6 Sammanfattande iakttagelser

Kulturrådets bidragsgivning styrs i vissa delar på detaljnivå och i andra delar på en generell och övergripande nivå. Denna varierande grad av styrning är enligt Riksrevisionen rimlig. Regeringen bör kunna tydliggöra att vissa specifika institutioner eller grupper är av särskilt intresse för regeringen.

Styrningen karakteriseras också av principen om armlängds avstånd mellan politik och konstnärligt innehåll, samtidigt som regeringen betonar vikten av geografisk spridning, jämställdhet, etnisk och kulturell mångfald, tillgänglighet för funktionshindrade, internationellt utbyte och insatser för barn och ungdomar. Det senare innebär samtidigt att den bidragsfördelningens myndighetens handlingsutrymme minskar.

En stor del av bidragsgivningen är reglerad genom förordningar. Företrädare för de granskade myndigheterna menar att delar av det styrande regelverket är föråldrat. En kompletterande del av styrningen äger rum genom regleringsbrev. Dessa styrsignaler kommer in sent i fördelningsprocessen eftersom beslut om regleringsbrev fattas i december. Det händer också att nya mål eller kriterier förmedlas genom regleringsbrevet till myndigheten, men inte vidare från myndigheten till de bidragssökande. Det gör att villkoren för bidragsgivningen blir svåröverblickbara och delvis oförutsägbara, vilket kan försämra styrningen och kontrollen i bidragsgivningen.

Vi kan också konstatera att antalet mål och riktlinjer som styr Kulturrådets bidragsgivning är stort, vilket gör att styrverkan kan försvagas eller helt utebli. Det bidrar till att göra bidragsgivningen svåröverblickbar. Målen är inte heller alltid logiskt uppbyggda. Att främja konstnärlig och kulturell förnyelse är till exempel ett mål för Kulturrådet som myndighet men är inte upptaget bland målen för verksamhetsgrenen bidragsgivning.

Granskningen har visat att Kulturrådet i mycket begränsad utsträckning har prioriterat bland målen. Regeringen förväntar sig dock att alla mål ska vara styrande, vilket i princip har omöjliggjort tydliga prioriteringar från Kulturrådets sida.

Konstnärsnämnden har inte lika många mål som Kulturrådet att förhålla sig till. Förnyelse är till exempel inte ett uttryckligt mål för Konstnärsnämnden. Men nämnden menar att förnyelse är en viktig del av konstnärlig kvalitet, som i sin tur är styrande för bidragsfördelningen.

3 Beredning och kontroll av bidragsansökningarna

I detta kapitel granskar vi beredningen av bidragsansökningar inför beslut, frågor om jäv samt kontrollen av hur utbetalda bidrag har använts. Vidare granskar vi hur Kulturrådet och Konstnärsnämnden har hanterat riskanalyser och förvaltningsutgifter på sakanslag.

Granskningen utgår från COSO-modellens krav på effektiv ledning och kontroll.

Vad gäller kraven på återrapportering och uppföljning bör, på en grundläggande nivå, Kulturrådets och Konstnärsnämndens uppföljning innehålla kontroll av att de utbetalda pengarna har använts på det sätt de var avsedda att användas. Det är en del i den interna styrningen och kontrollen i bidragsprocessen och delvis en förutsättning för en effektiv bidragsgivning. Kulturrådet och Konstnärsnämnden bör inhämta information i två frågor. Den första gäller hur bidragsmottagarna har använt pengarna. Har man bedrivit den verksamhet som angavs i ansökan? Om pengarna inte har använts på ett riktigt sätt kan det finnas anledning att kräva tillbaka dem. Den andra frågan gäller information om vad en enskild bidragsmottagare har presterat, vilket också är betydelsefullt för att kunna fatta fortsatt välgrundade bidragsbeslut för denna mottagare. Kunskap om resultatet av en bidragsunderstödd verksamhet är också ett viktigt underlag till större utvärderingar av bidragssystemet.

3.1 Beredning

3.1.1 Dokumentation av bidragsrutinerna

Syftet med att ha en rutinbeskrivning för bidragsprocessen är att säkerställa att fel inte uppkommer i handläggningen och att bidragsansökningar hantearas på ett enhetligt sätt.

Kulturrådet hade vid tiden för granskningen ett utkast till *Instruktion och rutinbeskrivning i bidragsgivningen*.⁵⁴ Dokumentet tillämpades dock inte av alla, utan personalen hade i stället gjort egna rutinbeskrivningar av processen som leder fram till beslut om bidrag. Dock fastställde Kulturrådet rutinbeskrivningen i maj 2008, och under den tid som har gått sedan granskningen genomfördes har fler i personalen börjat arbeta i enlighet med rutinbeskrivningen.

Konstnärdsnämnden har inte någon generell fastställd dokumenterad rutinbeskrivning för bidragshanteringen. Däremot finns en föreskrift i fem punkter som översiktligt beskriver den administrativa handläggningen samt dokument som olika ingående beskriver hur de bedömande grupperna ska gå till väga i sitt arbete.⁵⁵ Den samlade bidragsrutinen bygger snarare på att myndigheten förlitar sig på handläggarnas rutin och erfarenhet. Det beror enligt uppgifter från handläggarna på att handläggarna arbetar i olika konstområden, vilket innebär olika arbetsätt.

3.1.2 *Diarieföring*

När ansökan kommer in till respektive myndighet ska den diarieföras.⁵⁶ Syftet med diarieföring är bland annat att garantera allmänhetens rätt att få tillgång till allmänna handlingar och att det internt går att hitta dokument och ärenden på ett snabbt och enkelt sätt. Utifrån sekretesslagens bestämmelser ska handlingar diarieföras skyndsamt.⁵⁷ Dock behöver de inte diarieföras om de inte omfattas av sekretess och om de är så ordnade att det utan svårighet kan fastställas om en handling har kommit in eller upprättats.

På Kulturrådet diarieförs handlingar enligt aktgranskningen i enlighet med gällande regelverk. Vid Konstnärdsnämnden diarieförs enligt aktgranskningen inte alltid ansökningshandlingar i direkt anslutning till att de kommer in. Enligt intervjuuppgifter kan det dröja upp till två veckor.

3.1.3 *Ensamhandläggning och behöriga sökande*

Kulturrådets mål är att en enskild medarbetare inte ska handlägga samma bidragstyp under lång tid. Myndigheten har också som ambition att flera handläggare ska dela på handläggningen av ett bidrag. Granskningen visar dock att ensamhandläggning inte är ovanligt på Kulturrådet. Kulturrådet påpekar dock att flera chefer alltid är involverade i processen och att det därför inte bör betraktas som att handläggaren ensam är ansvarig för handläggningen.

⁵⁴ Utkast 2007-08-21. Beslut om rutinbeskrivning fattades i maj 2008 enligt brev till RiR 2008-05-14, dnr KUR 2007/4050.

⁵⁵ *Föreskrifter för den administrativa handläggningen av ansökningsärenden*, bilaga 3 till protokoll från Konstnärdsnämndens styrelse 2003:2.

⁵⁶ Bestämmelser om diarieföring finns i 15 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100).

⁵⁷ Enligt JO betyder det genast efter att den har inkommit till myndigheten, 2000/01:JO 01.

I de ansökningar som de bidragssökande skickar in finns inte krav på att det ska framgå vilken befattning den person har som skrivit under ansökan. Dock intygar den sökande personen att hon eller han har rätt att företräda sökanden och att de lämnade uppgifterna är korrekta. Eftersom en organisation som beviljas bidrag förbinder sig att genomföra den verksamhet som man har sökt bidrag för, har det betydelse att det är en person som har befogenhet att garantera detta som undertecknar ansökan.

3.1.4 *Beslut och utbetalning*

Granskningen visar att myndigheternas interna regelverk är tydliga vad gäller vem som ska fatta beslut om de olika bidragen. Vid Kulturrådet har det i en bidragstyp förekommit att myndigheten inte har följt sin interna delegationsordning och beslut har fattats av en obehörig person. Också på Konstnärsnämnden har det i något enstaka fall inträffat att en person som inte har behörighet att fatta beslut ändå har gjort det.

I granskningen har vi funnit att det på Konstnärsnämnden förekommit att den person som har handlagt ett ärende också har godkänt utbetalningen. Det är inte förenligt med förordningen om myndigheters bokföring, som slår fast att ingen person ensam bör handlägga ett ärende som får ekonomiska konsekvenser.⁵⁸

3.1.5 *Arkivering*

Arkivering är ett betydelsefullt led i bidragshanteringen. Kulturrådet har väl fungerande arkiveringsrutiner. Bland annat finns ärendena samlade i särskilda akter. Också dokumentation av e-postkorrespondens och tjänsteanteckningar i akterna har förbättrats.

Konstnärsnämnden har regler för vilka inkomna handlingar i ett bidragsärende som ska sparas.⁵⁹ Dock saknas regler för när en typ av upprättade handlingar ska sparas, nämligen tjänsteanteckningar. Granskningen visar att det inte finns några tjänsteanteckningar i samband med telefonsamtal i bidragsärenden.⁶⁰ En sådan tjänsteanteckning är exempel på en upprättad handling som ska sparas om det har betydelse för utgången i ärendet.⁶¹

⁵⁸ Förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

⁵⁹ Konstnärsnämnden, *Interna föreskrifter om gallring av allmänna handlingar hos Konstnärsnämnden* 2006-10-03.

⁶⁰ I det granskade urvalet av akter.

⁶¹ 15 § förvaltningslagen (1986:223).

3.2 Återrapportering om utbetalda bidrag

Bidragsbesluten vid Kulturrådet och Konstnärsnämnden innehåller krav på att bidragsmottagarna ska återrapportera hur bidragen har använts. Undantaget är Konstnärsnämndens arbetsstipendier och vissa andra stipendietyper.⁶²

Kulturrådets återrapporteringskrav är i hög grad inriktade på att inhämta kvantitativa uppgifter om till exempel antal föreställningar, antal besökare och antal föreställningar inriktade på barn och ungdomar. De bidragsmottagare som vi har intervjuat har framfört att de inte får återkoppling på de uppgifter som lämnas in. Liknande synpunkter framförs i de öppna svaren i enkäten.

I tabellerna 3.1-3.3 redovisar vi vad som framkom i enkäten när det gäller respondenternas uppfattning om återrapportering.⁶³

Tabell 3.1 Har ni lämnat in en redovisning eller återrapportering? Varje rad blir 100 procent.

	Ja	Nej
Konstnärsnämnden	82	18
Kulturrådet	95	5

Tabell 3.2 Om nej, har myndigheten kontaktat er och uppmanat er att skicka in en redovisning eller återrapportering? Varje rad blir 100 procent.⁶⁴

	Ja	Nej
Konstnärsnämnden	39	61
Kulturrådet	58	42

Tabell 3.3 Tycker ni att bidragshanteringen, så som den är utformad i dag, är transparent/tydlig vad gäller riktlinjer för hur man ska redovisa eller återrapportera beviljat bidrag? Varje rad blir 100 procent.⁶⁵

	Helt transparent/tydlig	Delvis transparent/tydlig	Ej transparent/tydlig	Vet ej/ej aktuellt
Konstnärsnämnden	58	34	4	4
Kulturrådet	52	37	9	2

62 Motivet till att återrapportering inte krävs när det gäller de bidrag som kallas stipendier är enligt uppgift från företrädare för Konstnärsnämnden att man inte vill koppla någon form av prestation till bidragen. Konstnären ska kunna använda pengarna efter eget tycke, om det så är för att bekosta sitt uppehälle eller göra en större investering.

63 Av de respondenter som har fått frågor om Konstnärsnämnden har alla fått sådana bidrag av nämnden där krav på återrapportering ställs.

64 Observera att detta även kan inkludera mottagare som svarat ja på den första frågan. Detta eftersom de kan ha fått en uppmaning först och därefter skickat in.

65 Tabellen avser andelen enkättagare som fått bidrag.

Det finns betydande skillnader mellan svar från respondenter i de olika bidragstyperna. I gruppen regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner anger till exempel cirka 30 procent att det inte är tydligt vilka riktlinjer som finns för hur återrapportering ska ske. Ungefär hälften i samma grupp tycker att det är delvis tydligt och cirka 20 procent att riktlinjerna för hur man ska återrapportera bidrag är tydliga. Handläggare på Kulturrådet uppger vidare att de generellt inte hinner analysera de uppföljningar som kommer in från institutionerna. Däremot används uppgifterna inom ramen för Kulturrådets ansvar för kulturstatistik.

3.2.1 Återrapportering av bidrag är inte en prioriterad uppgift

Granskningen av de inkomna återrapporteringarna är inte en prioriterad uppgift vid vare sig Kulturrådet eller Konstnärsnämnden. Den granskning som görs innebär oftast att handläggarna konstaterar att en redovisning har kommit in, snarare än att man analyserar innehållet, även om det finns vissa exempel på dokumenterade analyser både på Kulturrådet och på Konstnärsnämnden. I den mån handläggarna har tid att gå igenom innehållet i redovisningarna är det framför allt den ekonomiska återrapporteringen och de mer kvantitativa uppgifterna som värderas.

Innehållsmässigt består återrapporteringarna av olika typer av verksamhetsredovisningar. Vid Kulturrådet avser återrapporteringen från bidragsmottagarna bland annat information om hur bidragsmottagarna har hanterat krav kring jämställdhet, mångfald, funktionshinder och internationell verksamhet. Återrapporteringarna innehåller också kvantitativa uppgifter som används i Kulturrådets statistikproduktion. Till Konstnärsnämnden kommer kortare verksamhetsbeskrivningar. Konstnärsnämnden framhäver att återrapporteringen är en viktig del av kunskapsuppbyggnaden hos de bedömande grupperna även om de analyser grupperna gör av återrapporteringarna ofta inte dokumenteras skriftligt.

Vid både Kulturrådet och Konstnärsnämnden anger ledningarna att utrymmet för uppföljning och utvärdering är begränsat, eftersom merparten av arbetstiden går åt till själva bidragsfördelningen.

Vidare finns bristande systematik i kontrollen av de uppföljningar som lämnas in. Tillvägagångssättet varierar mellan handläggarna. En del handläggare gör stickprov, medan andra tillämpar andra urvalsprinciper. Det har också framkommit att Kulturrådets arbets- och referensgrupper, som gör den kvalitativa bedömningen vid bidragsfördelningen, inte tar del av återrapporteringarna av bidragen. Enligt Kulturrådet får dock ledamöterna muntliga föredragningar av handläggarna som behandlar till exempel bakgrundsstatistik om de sökande.

3.2.2 *Ekonomisk redovisning och revision*

Konstnärsnämnden kräver inte ekonomisk redovisning specifikt kopplad till hur bidraget används. Därför krävs inte heller verifierande dokumentation i form av kvitton eller liknande, detta trots att den sökande i budget tydligt kan ha angett att han eller hon planerar att till exempel köpa kamerautrustning för 42 000 kronor eller producera en video till en kostnad av 250 000 kronor. Av det granskade urvalet framgår dock att bidragsmottagarna ibland självmant lämnar en ekonomisk redovisning av hur de använt bidraget.

Kulturrådet kräver att bidragsmottagarna lämnar revisionsberättelse eller revisorsintyg för bidrag som överstiger 300 000 kronor. Konstnärsnämnden kräver detsamma för sina bidrag, om den beviljade summan överstiger 200 000 kronor.⁶⁶ Dock styr myndigheterna inte vad revisorerna ska granska. Det innebär att revisorns uttalande inte avser hur det beviljade bidraget har använts utan snarare om revisorn anser att redovisningen i stort är rättvisande.

I enkäten har vi frågat dem som har fått bidrag om krav har ställts på att en revisor ska skriva revisionsberättelse eller revisorsintyg. Av de bidragsmottagare som har fått bidrag av Kulturrådet svarar 33 procent att Kulturrådet har ställt ett sådant krav. Vid en analys av svaren har vi funnit att 60 procent av de regionala institutioner som har fått verksamhetsbidrag, ett bidrag som överstiger 300 000 kronor, har svarat nej på frågan om Kulturrådet har ställt krav på revisorsintyg eller motsvarande. Drygt 20 procent har svarat att de inte vet, medan knappt 20 procent har svarat att Kulturrådet har ställt ett sådant krav.

3.2.3 *Återbetalning av bidrag*

Om återrapportering inte kommer in inom föreskriven tid, är det mycket ovanligt att det leder till att myndigheterna kräver tillbaka pengarna. De återbetalningar som sker görs oftast på bidragsmottagarnas initiativ. Till exempel har bidrag betalats tillbaka när planerade föreställningar inte har blivit av eller när namngivna personer som har sökt medel för en särskild uppgift har valt att ägna sig åt andra uppgifter.

Konsekvensen av utebliven återrapportering blir i normalfallet att myndigheterna väljer att inte bevilja bidrag igen, alternativt bordlägger ärendet i väntan på att återrapportering inkommer om ytterligare en ansökan kommer in från samma organisation eller konstnär.

⁶⁶ Revisorsintyg krävs inte för de bidrag som kallas stipendier.

3.3 Frågor om jäv

Det finns en medvetenhet på både Kulturrådet och Konstnärsnämnden om risken för jäv.⁶⁷ Myndighetsledningarna uppger att jävsfrågor diskuteras, både i myndigheternas styrelser och i arbets- och referensgrupperna. Båda myndigheterna har regler för hur man ska handla i jävssituationer, dokumenterade i policydokument. Antalet av ledamöterna anmälda fall av jäv har ökat i Kulturrådets styrelse mellan 2005 och 2007.

3.3.1 Vad anser bidragsmottagarna?

Sammantaget är det 19 procent av respondenterna som säger sig känna till ett eller flera fall av jäv.⁶⁸ Drygt 60 procent anger att de inte har någon erfarenhet av jäv. Andelen som säger sig känna till någon form av jäv, eller själva har upplevt jäv, är högre bland dem som inte har beviljats bidrag. I denna grupp utmärker sig de fria musikgrupper som har ansökt om bidrag hos Kulturrådet. Bland dessa anger cirka 45 procent att de känner till ett eller flera fall av jäv. Bland de bidragssökande som fått avslag av Konstnärsnämnden utmärker sig de som har ansökt om målinriktat arbetsstipendium hos Bildkonstnärnsfonden. Här anger drygt 35 procent att de känner till något fall av jäv. I enkäten har vi också ställt frågan hur myndigheterna hanterade den uppkomna jävssituationen. Tyvärr har få valt att svara. Därför har vi ingen kunskap om huruvida de som säger sig känna till ett eller flera fall av jäv anser att myndigheterna behandlade jävssituationen på ett korrekt sätt.

Tabell 3.4 Känner du/ni till något fall av jäv i Kulturrådets/Konstnärsnämndens bidragshantering? Totalt antal svarande var 656. Varje rad blir 100 procent.

	Flera fall	Ett fall	Inte alls	Vet ej
Kulturrådet, bifall	6	3	72	19
Kulturrådet, avslag	13	6	48	32
Konstnärsnämnden, bifall	7	6	72	15
Konstnärsnämnden, avslag	20	13	36	31
Totalt	12	7	57	24

⁶⁷ Jäv behandlas i 11 § och 12 § förvaltningslagen (1986:223).

⁶⁸ Frågan föregicks av följande information: Med jäv avses att den som handlägger ett ärende har nära band till den som söker eller att det i övrigt finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet till personens opartiskhet i ärendet. Frågan formulerades på följande sätt: Känner ni till något fall av jäv i samband med Kulturrådets bidragshantering? För en redogörelse av svarsalternativ och följdfrågor, se bilaga 1.

I de öppna svaren framkommer det kritik mot båda myndigheterna för att de inte behandlar delikatessjäv i tillräcklig utsträckning. Respondenter har i sammanhanget påtalat att regelrätt jäv inte är det som upplevs som mest problematiskt. Vad som kan kritiseras enligt dessa respondenter är snarare att personer i arbets- och referensgrupper kan ha en tendens att bevilja bidrag till den genre- eller konstinriktning där de själva har sin hemvist och att det bidrar till att bidragen fördelas på ett sätt som kan kritiseras. Riksrevisionen har inte inom granskningen haft möjlighet att bedöma riktigheten i respondenternas uppgifter kring jäv. Vi inkluderar uppgifterna eftersom det visar att det finns en viss misstro bland somliga bidragssökande mot hur Kulturrådet och Konstnärsnämnden behandlar jävsfrågor, och att det är ytterligare ett skäl till att myndigheterna måste ägna jävsfrågor stor omsorg för att upprätthålla förtroendet för myndigheterna.

3.3.2 Vad visar granskningen?

Granskningen visar att den formella hanteringen av jävsfrågor har vissa brister hos Konstnärsnämnden. Vid nämnden är det vanligt att i de fall ansökningar resulterar i bifall anger arbetsgrupperna vilka ledamöter som har varit jäviga.⁶⁹ Däremot anges inte regelmässigt vilka ledamöter som är jäviga vid behandling av ansökningar där beslutet blir avslag. Enligt dokumentet *Behandling av jäv inom Konstnärsnämnden* ska det antecknas i protokollet att den jävige inte deltagit i behandlingen av eller beslut i ärendet.⁷⁰ Även om uppgift om jäv inte kan sägas tillföra ärendet uppgift i sak i förvaltningslagens mening bör uppgifter om jäv dokumenteras eftersom sådana uppgifter har stort värde.⁷¹ Så sker alltså inte konsekvent idag.

Beslut om avslag ska också ange vem som har fattat beslutet.⁷² Konstnärsnämndens beslut om bidrag dokumenteras i ett beslutsprotokoll där alla ansökningar i ett bidragsärende behandlas som massbeslut. Beslutsprotokollen inkluderar sällan uppgifter om vilka personer som har fått avslag på sina ansökningar. Det framgår därmed inte tydligt vilka ledamöter som har fattat beslut om avslag för respektive ansökan i de fall ledamöter har varit jäviga i förhållande till avslagsbeslut och därför inte deltar i beslutet avseende just den specifika ansökan.

Granskningen visar vidare att handläggarna i det urval vi har granskat aldrig själva anmäler jäv.⁷³

69 De olika arbetsgrupperna har olika praxis. Vid en genomgång av protokollen verkar också skillnader kunna uppstå på en ledamots eget initiativ. Till exempel kan det stå att en namngiven ledamot inte har deltagit i beredningen av en enskild sökandes ansökan (oavsett om beslutet blev avslag eller bifall) medan det för majoriteten av ledamöter bara står angivet att de inte har deltagit i beslutet att bevilja en konstnär bidrag.

70 Konstnärsnämndens styrelse, *Behandling av jäv inom Konstnärsnämnden*, Sadm 1997:4, bilaga 2 till protokoll 1997:6.

71 Jmf JO:s beslut dnr. 2319-2003 (2004-09-24).

72 21 § myndighetsförordningen (2007:515).

73 De jävsregler som finns i 11 § förvaltningslagen gäller den som ska handlägga ett ärende. Med det förstås den som varit föredragande, annan ärendeberedande personal och den eller de som deltar i beslutet.

3.4 Riskanalyser

Myndighetsförordningen (2007:515) ställer omfattande krav på att myndigheterna leds effektivt och enligt gällande rätt. Ledningen ansvarar också för att myndighetens verksamhet redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt och att myndigheten hushållar väl med statens medel.⁷⁴ En förutsättning för att uppfylla dessa krav på ledningen är god intern styrning och kontroll. Det förutsätter i sin tur en riskanalys. Riskanalysen ska ligga till grund för var i myndighetens organisation och rutiner som kontrollfunktioner bör inrättas i avsikt att förhindra, upptäcka och hantera brister i den interna styrningen och kontrollen.

Både Kulturrådet och Konstnärsnämnden har upprättat riskanalyser enligt förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering. Men ingen av dessa analyser tog vid revisionstillfället upp risker i bidragsgivningen mer ingående.

3.5 Förvaltningsutgifter belastar sakanslag

Vid Kulturrådet och Konstnärsnämnden finns förvaltningsanslag och ett stort antal sakanslag.⁷⁵ Det finns ingen entydig definition av vad som menas med förvaltningsutgifter, men vanligtvis avses de utgifter som myndigheten har för den löpande driften, till exempel för personal, lokaler och administration. Riksdagens finansutskott har betonat betydelsen av att förvaltningsanslagen och sakanslagen hålls åtskilda, bland annat för att öka möjligheterna till kostnadskontroll.⁷⁶

Regeringen har i regleringsbrevet för 2007 gett Kulturrådet möjlighet att belasta sakanslagen med förvaltningsavgifter om cirka 4 miljoner kronor.⁷⁷ Riksdagen har fattat beslut om ungefär 2 miljoner av de 4 miljoner kronorna,⁷⁸ detta då regeringen under respektive anslagspost i budgetpropositionen för 2007 har tydliggjort att den föreslår vissa siffermässigt specificerade undantag från huvudregeln om att förvaltningsutgifter inte får belasta sakanslag.

74 3 § myndighetsförordningen (2007:515).

75 I Kulturrådets regleringsbrev för 2007 finns 26 anslagsposter medan det i Konstnärsnämndens regleringsbrev finns 12 anslagsposter (19 om man även räknar med de som gäller Sveriges författarfond).

76 Finansutskottets betänkande 2000/01:FIU27. Ytterligare fördjupning i frågan återfinns i RiR 2006:17 *Förvaltningsavgifter på sakanslag*.

77 I 28:6, ap 3 anges att högst 500 000 kronor får användas för utvärdering av verksamhet som får bidrag från detta anslag samt för konferenser och utbildningsinsatser i anslutning till detta arbete. I 28:7, ap 1 anges att högst 750 000 kronor får användas för administrativa kostnader i samband med bidragsgivningen. I 28:7, ap 2 anges att högst 600 000 kronor får användas för kostnader i samband med bidragsgivningen. Regeringen anger också i anslag 28:10, ap 1 att Statens kulturråd får använda högst 2 miljoner kronor för administrationskostnader i samband med hantering och genomförande av regeringens satsning på sysselsättningsåtgärder inom kultursektorn. Regleringsbrevet för 2007 innehåller också följande skrivning för anslagspost 28:2 ap. 4.1 som omfattar knappt 17 miljoner kronor: anslagsposten får även belastas med vissa kostnader för genomförandet av verksamheten. Dessutom har vissa anslagsposter rubriken Bidrag och andra insatser. Samtliga uppgifter avser Regleringsbrev för Kulturrådet 2007.

78 I budgetpropositionen för 2007 anslag 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål: anges att under anslaget (som omfattar 150 320 tkr) får Statens kulturråd disponera medel för administration. För 2007 får högst 1,35 miljoner kronor disponeras. Under anslag 28:6 anges i budgetpropositionen för 2007 att högst 500 000 kronor får användas för utvärdering av bidrag från detta anslag samt för konferenser och utbildningsinsatser i anslutning till detta arbete.

I Konstnärsnämndens regleringsbrev anger regeringen att nämnden får belasta vissa sakanslag med förvaltningsutgifter.⁷⁹ Regeringen har dock inte gett riksdagen möjlighet att ge sitt godkännande genom att behandla frågan i budgetpropositionen.

År 2007 belastade Kulturrådet sakanslagen med 20 miljoner kronor som går att hänföra till förvaltningsutgifter. Det egentliga förvaltningsanslaget omfattade 48 miljoner kronor 2007, dessutom hade Kulturrådet som nämnts uttalad tillåtelse från regeringen att belasta sakanslagen med ytterligare ca 4 miljoner kronor.⁸⁰ För de övriga cirka 16 miljonerna som Kulturrådet har belastat sakanslagen med är det otydligt angivet från regeringens sida huruvida anslaget får användas till annat än bidrag. Till exempel anges att en viss anslagspost ska användas till bidrag och andra insatser för nationella minoriteter.⁸¹ Om Kulturrådet anordnar en konferens på temat nationella minoriteter i kulturlivet klassas det som en förvaltningsutgift. Om rådet däremot ger bidrag till en sökande för att arrangera en konferens på samma tema är det frågan om ett bidrag och därmed en helt korrekt belastning av anslaget. Kulturrådet redogjorde i en skrivelse 2006 för de oklara förhållandena och efterfrågade ett förtydligande från regeringens sida. Något sådant förtydligande har dock inte gjorts i regleringsbrevet för 2007.

Konstnärsnämnden har för 2007 belastat sakanslagen med 7,5 miljoner kronor i förvaltningsutgifter.⁸² Regeringen har gett sitt godkännande men har inte angivit några beloppsgränser. Konstnärsnämndens ordinarie förvaltningsanslag, vilket är den uppgift om förvaltningsutgifter som redovisas till riksdagen, var 2007 drygt 14 miljoner kronor.⁸³ I en rapport som Riksrevisionen har gjort om just förvaltningsutgifter på sakanslag poängteras bland annat att det är ett problem att formuleringarna i regleringsbrevet är så oprecisa att myndigheterna själva får möjligheten att påverka fördelningen av förvaltningsutgifter inom anslagen.⁸⁴

Representanter för Regeringskansliet har framfört att det inte är helt enkelt att avgöra var gränsen mellan faktisk insats och förvaltningsutgift går. De framhöll också att de båda myndigheternas förvaltningsanslag är ansträngda och att det är en bakgrund till att man från regeringens sida har medgivit att sakanslagen har belastats med sådant som kan definieras som förvaltningsutgifter. Regeringen har inte följt upp utfallet av förvaltningsutgifter på andra anslag än förvaltningsanslag.

79 För 28:20, ap 1 anges följande i Konstnärsnämndens regleringsbrev för år 2007: I anslagsposten ingår medel för täckande av kostnader förenade med stipendie- och bidragsgivning, samt för program- och informationsverksamhet inom den internationella utbytesverksamheten IASPIS. För 28:20, ap 6 anges att i anslagsposten ingår medel för täckande av kostnader förenade med stipendie- och bidragsgivning, samt för program- och informationsverksamhet inom den internationella utbytesverksamheten.

80 Riksrevisionen, Revisionspromemoria *Statens kulturråds årsredovisning 2007*, dnr 32-2007-0762.

81 Flera anslagsposter i Kulturrådets regleringsbrev innehåller formuleringen "andra insatser".

82 Konstnärsnämndens har belastat anslag 28:20, ap 1 och ap 6. För båda dessa anslagsposter har regeringen medgivit att anslaget får belastas med olika typer av kostnader förenade med bidrags- och stipendieverksamhet. Det framgår av Konstnärsnämndens regleringsbrev för 2007.

83 14 367 tkr enligt Konstnärsnämndens regleringsbrev för 2007.

84 *Förvaltningsutgifter på sakanslag*, RiR 2006:17.

3.6 Vad tycker de sökande om bidragsprocessen?

Vid en genomgång av svaren på den öppna enkätfrågan om respondenternas allmänna synpunkter på hur handläggningen av bidrag och stipendier på Kulturrådet respektive Konstnärsnämnden fungerar har Riksrevisionen iakttagit följande tendenser.⁸⁵

Till de aspekter som respondenterna oftast lyfter fram när det gäller Kulturrådets handläggning hör

- att handläggningen överlag upplevs fungera bra,
- att beslut om bidrag beviljats eller inte meddelats alltför sent,
- att det är bra med professionella konstnärer och verksamma inom kultursektorn i arbets- och referensgrupperna, att deras arbete överlag upplevs fungera bra, men att medlemmarna i grupperna borde besöka fler verksamheter utanför storstadsområdena,
- att framförhållningen i samband med handläggningen av bidrag borde bli bättre,
- att storstadsdominansen, såväl bland dem som beviljas bidrag som bland dem som beslutar om eller lämnar förslag till beslut, upplevs vara ett problem.

Till de aspekter som respondenterna oftast lyfter fram när det gäller Konstnärsnämndens handläggning hör

- att handläggningen överlag upplevs fungera bra,
- att ledamöterna i arbetsgrupperna i mindre utsträckning besöker verksamheter utanför storstäderna och på så sätt får svårare att bedöma dessa verksamheters ansökningar och konstnärliga kvalitet samt att vissa konstnärliga uttryck är över- respektive underrepresenterade i grupperna,
- att det finns risk för jäv och vänskapskorruption i ett system med många kvalificerade sökanden och ekonomiska medel som inte upplevs vara tillräckliga,
- att storstadsdominansen (i första hand Stockholm men även Göteborg och Malmö) upplevs som problematisk och försvårar för konstnärer och kulturutövare bosatta i andra delar av Sverige att beviljas bidrag och stipendier.

Vid en genomgång av svaren på den andra öppna enkätfrågan om respondenternas allmänna synpunkter på vilka *för- och nackdelar* som finns med bidragssystemet såsom det är utformat idag har Riksrevisionen iakttagit följande tendenser.⁸⁶

⁸⁵ I enkäten ställdes följande fråga: "Har ni några allmänna synpunkter på hur handläggningen på Kulturrådet/Konstnärsnämnden fungerar när det gäller bidragsprocessen?" Sammanlagt 392 respondenter besvarade frågan.

⁸⁶ I enkäten ställdes följande fråga: "Vilka för- och nackdelar kan ni se med bidragssystemet så som det är utformat idag? (Svara gärna så utförligt som möjligt!)" Sammanlagt 448 respondenter besvarade frågan.

Till de för- respektive nackdelar som respondenterna sammantaget oftast lyfter fram när det gäller Kulturrådet hör

- att beslut om bidrag fattas sent,
- att bidragssystemet är viktigt,
- att arbets- och referensgruppernas arbete överlag fungerar bra men att ledamöterna i större utsträckning än idag borde ta del av fler aktörers verksamhet,
- att dagens bidragssystem gynnar redan etablerade aktörer och att det är svårt för nya och nyskapande aktörer att komma in i systemet,
- att bidragssystemet är underfinansierat och att det finns för lite pengar att söka,
- att bidragskriterierna är för otydliga,
- att det ska finnas möjlighet att söka fleråriga bidrag.

Till de för- och nackdelar som respondenterna oftast lyfter fram när det gäller Konstnärsnämnden hör

- att bidrags- och stipendiesystemet är viktigt och ger konstnären en frihet att utveckla sitt konstnärliga skapande,
- att det finns risker för jäv och vänskapskorruption,
- att arbetsgrupperna fyller en viktig funktion, att storstadsområdena dominerar samt att ledamöter med erfarenheter från ”smalare” konstnärliga uttryck i större utsträckning ska vara företrädare i grupperna,
- att det är svårare för konstnärer bosatta och verksamma utanför storstadsområdena att beviljas bidrag och stipendier,
- att bidrag/stipendier borde vara skattepliktiga och sjukpenning- och pensionsgrundande.

3.7 Sammanfattande iakttagelser

Kulturrådets och Konstnärsnämndens krav på *återrapportering av utbetalda bidrag* har brister. Återrapportering är inte en prioriterad uppgift vid någon av myndigheterna. Behandlingen av den återrapporteringsinformation som kommer in till myndigheterna är ofta mer ett konstaterande att efterfrågad information har inkommit än en analys av innehållet.

I granskningen har Riksrevisionen också kunnat konstatera att det sällan förekommer att *bidrag återbetalas*. När så sker är det oftast på bidragsmottagarens initiativ. Ingen av myndigheterna kräver heller verifierande dokumentation i form av kvitton i de fall det kan vara relevant.

När myndigheterna begär *revisorsintyg* eller revisionsberättelse avser revisorns uttalande inte hur det beviljade bidraget har använts, utan revisorn bedömer endast om redovisningen är rättvisande.

Det finns vissa brister i Konstnärsnämndens hantering av *frågor om jäv*. Det gäller rutiner för att dokumentera vilka personer som är jäviga i förhållande till de bidragsansökningar som får avslag. Även om uppgift om jäv inte kan sägas tillföra ärendet uppgift i sak i förvaltningslagens mening har det ett stort värde att det i protokollet anges vem som är jävig i förhållande till vilken sökande. Så sker inte idag. Konstnärsnämnden bryter här mot de regler för hantering av jäv som nämnden själv har beslutat om.

Majoriteten av respondenterna i den enkät vi har genomfört anger att de inte upplevt problem med regelrätta jävssituationer i bidragsgivningen, vare sig allmänt eller för egen del. Däremot anger vissa respondenter att ett problem är vänskapskorruption och en tendens att ledamöter föredrar att stödja den verksamhet som de är mest förtrogna med. Det gör att vissa genrer, konstområden och konstnärer utanför storstäderna anser sig ha en nackdel i bidragsgivningen. Även om jäv inte har upplevts av en majoritet, är det viktigt för bidragshanteringens legitimitet att myndigheterna är mycket noggranna när jäv förekommer eller misstänks förekomma.

Regeringen har gett Kulturrådet och Konstnärsnämnden tillåtelse att *belasta vissa sakanslag med förvaltningsutgifter*. Kulturrådet begärde 2006 ett förtydligande från regeringen angående rätten att belasta sakanslagen med förvaltningsutgifter. Ett sådant förtydligande har myndigheten inte fått. Rådet har trots att myndigheten inte har fått ett förtydligande belastat anslaget med 20 miljoner kronor, i stället för de uttalat tillåtna 4 miljoner kronorna. Riksdagen har för sin del endast fattat beslut om att knappt 2 miljoner kronor av totalt 20 får användas till förvaltningsutgifter.

Även Konstnärsnämnden har belastat sakanslag med förvaltningsutgifter, men med regeringens medgivande. Däremot har regeringen inte angivit beloppsgränser och inte heller gett riksdagen möjlighet att fatta beslut i frågan. Konstnärsnämnden har belastat sakanslagen med en summa som är lika stor som hälften av nämndens ordinarie förvaltningsanslag. Regeringen har i sin tur inte följt upp förvaltningsutgifter på andra anslag än förvaltningsanslag. Det innebär ett avsteg från budgetprocessens princip om öppenhet. Riksdagens och regeringens förutsättningar att ha kontroll över förvaltningsutgifternas utveckling försvåras därmed.⁸⁷

⁸⁷ För en fördjupning om budgetprocessens principer om transparens, se RIR 2006:17, *Förvaltningsutgifter på sakanslag*.

4 Beslut om bidrag

I detta kapitel granskar vi det bedömningsarbete som utförs i arbets- och referensgrupper inför beslut av bidrag. Vidare granskar vi handläggarnas roll i bidragsprocessen samt kriterier som Kulturrådet och Konstnärskommittén använder för att bevilja eller avslå bidragsansökningar. Vi behandlar också frågor om beslutsmotivering. Granskningen utgår från COSO-modellens krav på effektiv ledning och kontroll.

4.1 Arbets- och referensgrupper

Kulturrådets process för bedömning av bidragsansökningar är uppbyggd kring beredningsgrupper av inomprofessionell karaktär, så kallade arbets- och referensgrupper. Referensgrupperna ger förslag till beslut, som sedan fattas av Kulturrådets styrelse eller generaldirektör. Referensgruppernas inflytande är dock stort. Kulturrådets styrelse beslutar vanligtvis i enlighet med deras förslag. Arbetsgrupperna fattar sina beslut självständigt.

Vid Konstnärskommittén har arbetsgrupperna och Bildkonstnärskommittén, som tillsammans fattar de flesta bidragsbesluten, en ännu tyngre roll än på Kulturrådet, eftersom inga beslut om bidragsfördelning formellt fattas av kansliet.⁸⁸ Regeringen utser ledamöterna i Konstnärskommitténs styrelse, som fattar beslut om några enstaka bidragstyper. Fem av elva ledamöter utses efter förslag som får lämnas av konstnärskommittén. Regeringen utser även ledamöterna i styrelsen för Sveriges bildkonstnärskommittén. Sju av tretton ledamöter utses efter förslag som får lämnas av konstnärskommittén.⁸⁹ Systemet med arbets- och referensgrupper har stöd bland dem som söker bidrag. Sammantaget anger 62 procent av respondenterna att de har en mycket positiv eller positiv uppfattning om systemet med arbets- och referensgrupper. Av de respondenter som inte har beviljats bidrag från Kulturrådet eller Konstnärskommittén är andelen positiva 44 procent.⁹⁰

⁸⁸ Enligt arbetsordningen för Konstnärskommittén kan kanslichefen dock fatta beslut på delegation av styrelsen. Nämndstyrelsen fattar också vissa bidragsbeslut.

⁸⁹ 15 § och 16 § förordningen (1997:1153), 10 § och 11 § genom förordningen (2007:1199) med instruktion för Konstnärskommittén.

⁹⁰ Inställningen till systemet med arbets- och referensgrupper bland dem som fått bifall av Kulturrådet är – mycket positiv: 28 %, positiv: 49 %, negativ: 6 %, mycket negativ: 3 % och vet ej/ej aktuellt: 15 %. 276 respondenter har besvarat frågan. Motsvarande uppgifter för dem som fått avslag från Kulturrådet är 12 %, 33 %, 18 %, 12 % och 26 % och antalet svarande var 126. Inställningen bland dem som fått bifall av Konstnärskommittén är mycket positiv: 29 %, positiv: 55 %, negativ: 3 %, mycket negativ: 0 % och vet ej/ej aktuellt: 13 %. 138 respondenter har besvarat frågan. Bland dem som fått avslag av Konstnärskommittén är motsvarande uppgifter 12 %, 31 %, 14 %, 6 % och 37 % och antalet svarande var 100.

4.1.1 *Grupperna är viktiga för kvalitetsbedömningen*

Beredningsformen med inomprofessionella bedömare är enligt myndigheterna avgörande för kvaliteten i handläggningen av bidragsärenden. Formen är inte unik för kulturbidragsområdet, utan samma beredningsform förekommer inom många andra områden. Genom den får myndigheten tillgång till en kompetens som är uppbyggd av teoretiskt inhämtad kunskap men också genom reflektion inom en viss professionell gemenskap. Detta slag av bedömningar kan vara svåra att precisera för en utomstående. I flera sammanhang, som medicin och forskning, är det därför vanligt att överlåta beslut till professionella grupper.

Utmärkande för de professionella bedömarna i Kulturrådet och Konstnärsnämnden är att de sällan är anställda av myndigheten, och långt ifrån alltid av någon annan statlig aktör heller. Handläggarna vid båda myndigheterna och ordföranden för olika arbetsgrupper har betonat betydelsen av att framhålla för nya ledamöter att de inte ska se sig själva som representanter för en viss organisation eller konstinriktning utan att de är utsedda med anledning av de sakkunskaper och erfarenheter som de besitter inom det aktuella området.

4.1.2 *Indelningen i konstområden kan ha betydelse för utfallet*

Kulturrådets referensgrupper är uppbyggda utifrån specifika kultur- och konstformer. Det gäller i mindre utsträckning för Konstnärsnämndens arbetsgrupper.⁹¹ Kulturutskottet betonade i samband med det kulturpolitiska beslutet 1996 att man förutsätter att Kulturrådet tillgodoser behovet av förnyelse över åren både vad gäller gruppernas arbetsområden och deras sammansättning.⁹²

Kulturrådets indelning i konstområdesspecifika grupper innebär att grupperna oftast hanterar den kulturyttring de själva har erfarenhet av och att ansökningarna bedöms i enlighet med den egna disciplinens kriterier. Därför kan grupperna ha svårt att behandla ansökningar som präglas av så kallade interdisciplinära uttryck, enligt respondenter i enkäten och intervjupersoner. Kulturrådets ledning menar dock att rådet försöker underlätta hanteringen av konstområdes- och genreövergripande frågor genom att inkludera personer som har sin huvudsakliga kompetens i ett närliggande konstområde i grupperna.

⁹¹ Arbetsgruppen för film, dans och teater beslutar kollektivt. Den består dock av mindre beredningsgrupper av ämnessakkunniga som behandlar det egna konstområdets ansökningar. Bildkonstnärnsfonden hanterar både bild- och formkonst. Arbetsgrupperna för musik är uppdelade utifrån om musikern är upphovsman eller utövare. De två grupperna fördelar gemensamt bidrag för samarbetsprojekt.

⁹² 1996/97:KrU1 s. 154, rskr. 1996/97:129.

4.1.3 *Gruppernas sammansättning och mandattid*

Båda myndigheterna har tidsgränser för hur länge en person kan vara ledamot av en bedömargrupp. I den proposition som föregick inrättandet av Konstnärsnämnden betonade regeringen att det med hänsyn till gruppernas arbetsuppgifter är angeläget med en kontinuerlig förnyelse av gruppens sammansättning.⁹³ Som vi redan har nämnt har kulturutskottet också uttalat betydelsen av förnyelse av sammansättningen av ledamöter i Kulturrådets grupper.⁹⁴ Vid Kulturrådet är ledamöternas mandattid två plus två år, med möjlighet till förlängning vid extraordinära omständigheter. Vid Konstnärsnämnden är huvudregeln tre år, med möjlighet till omval ytterligare en treårsperiod. Principerna varierar dock något mellan de olika grupperna. Enkätrespondenter och intervjupersoner, bland andra ordföranden i flera grupper, framhåller betydelsen av att ledamöterna byts ut regelbundet och att de inte tillåts vara ledamöter alltför lång tid.

Båda myndigheterna lägger ned ett omfattande arbete på att bemanna grupperna. Det anses betydelsefullt att ledamöterna representerar olika erfarenheter och olika konst- och kulturyttringar. Geografisk hemvist och kön har också betydelse.

Enkätresultatet bekräftar att dessa parametrar är betydelsefulla. Respondenterna uttrycker dock i vissa fall att myndigheterna inte lyckas i sina ambitioner att få en väl avvägd spridning i grupperna. Ett flertal respondenter uppger att varje konstinriktning inom sig har olika inriktningar och skolor. Om den egna inriktningen inte finns representerad i gruppen, påverkar det starkt möjligheten att få sin ansökan beviljad, enligt respondenterna. Det har också framförts kritik mot ledamöternas förmåga att bedöma nyskapande verksamhet.

Vid Konstnärsnämnden får inte ledamöterna enligt det interna regelverket själva söka medel under den tid de sitter i gruppen. Vid Kulturrådet skulle samma regel vara svårare att tillämpa, eftersom det är organisationer och inte personer som söker medel.

4.1.4 *Vissa bidragstyper har inte arbets- eller referensgrupper*

Vissa av de bidrag vi har undersökt saknar arbets- eller referensgrupper. Det gäller bidragen till regionala och lokala institutioner, internationellt kulturutbyte, centrumbildningar och centrala amatörkulturorganisationer. Den förstnämnda bidragstypen omfattade 736 miljoner kronor 2007, vilket är 40 procent av de bidrag som Kulturrådet delade ut totalt det året.⁹⁵

⁹³ Prop. 1975/76:135, s. 235.

⁹⁴ 1996/97:KrU1 s. 154, rskr. 1996/97:129.

⁹⁵ Uppgifterna är hämtade från Kulturrådets årsredovisning för 2007 och regleringsbrev för 2007.

Kulturrådet menar att styrelsen för myndigheten har en så bred kompetens från konst- och kulturlivet att den ibland fungerar som en form av referensgrupp.⁹⁶ I fallet med bidrag till regional kulturverksamhet är det också redan givet av regeringsbeslut vilka institutioner som är bidragsberättigade. Samtidigt är det staten, i form av Kulturrådet, som fördelar medlen mellan bidragsmottagarna inom bidragstypen och som därför har ansvar för att det sker på mest ändamålsenligt sätt.

4.2 Handläggarnas roll i beslutsprocessen

Handläggarna vid de båda myndigheterna har kontakt med bidragsmottagare och ledamöter i de olika grupperna. De bereder oftast ärendena genom att ta fram olika typer av bakgrundsinformation. Till exempel tar de fram uppgifter om huruvida de sökande har fått bidrag tidigare, storleken på tidigare bidrag, ändamål för ansökan och sökt belopp. Enligt myndigheterna är det också handläggarnas roll att tydliggöra vikten av de kulturpolitiska och generella målen för grupperna.⁹⁷ De ledamöter ur referens- och arbetsgrupper som vi har intervjuat vid såväl Kulturrådet som Konstnärsnämnden lyfter fram handläggarnas höga kompetens.

Ett generellt drag i såväl handläggarnas syn på sig själva som gruppernas syn på handläggaren är dennes underordnade roll i förhållande till de beredande och beslutande grupperna. En allmän uppfattning som har framkommit i intervjuer med såväl myndighetsledning som handläggare och ledamöter i grupperna är att handläggaren ska ha en sekreterarfunktion och se till att regelverket följs men inte delta i bedömningen av konstnärlig kvalitet. I vissa grupper resulterar principen om handläggarens tillbakahållna ställning i att ansökningarna lämnas till bedömargrupperna i stort sett oarbetade.

Principen om att handläggare inte ska göra kvalitetsbedömningar får till exempel genomslag inom bidragstypen internationellt kulturutbyte, där Kulturrådet i första hand beviljar stöd till sökande som redan har fått bidrag i andra bidragstyper där det finns referensgrupper. Om den sökande inte tidigare har bedömts av en sådan grupp är det, enligt handläggare på Kulturrådet, svårare att bedöma kvaliteten på den sökandes verksamhet. I enkäten anger över hälften av dem som beviljats bidrag för just internationellt kulturutbyte att det för att få bidrag är (generellt) viktigt eller mycket viktigt att verksamheten tidigare fått bidrag från Kulturrådet.⁹⁸

⁹⁶ För vissa bidragstyper som inte har referensgrupper händer det att Kulturrådet använder externa bedömare. Det gäller till exempel fördelning av bidrag till verksamheter som främjar etnisk och kulturell mångfald. Dnr KUR 2006/8804.

⁹⁷ Ett exempel på ett så kallat generellt mål är jämställdhet. För Kulturrådets del gäller även till exempel mål om att integrera ett mångfalds- och funktionshinderspersion.

⁹⁸ Fullständiga svarsandelar för dem som fått bifall: 24 % anser att det är mycket viktigt, 27 % att det är viktigt, 19 % att det är mindre viktigt, 11 % att det inte alls är viktigt och 19 % att de inte vet.

4.3 Kriterier för att få bidrag

Kulturrådet har många kriterier att förhålla sig till i bidragsgivningen. Konstnärsnämnden har färre kriterier. I det följande redogör vi för vad som har framkommit i granskningen om hur kriterierna används för bedömning.

4.3.1 *Kriterierna uppfattas som delvis otydliga och alltför inriktade på kvantitet*

Bidragsmottagarna riktar i enkäten viss kritik mot myndigheterna för att kriterierna inte är tillräckligt tydliga. Av de bidragsmottagare som beviljades bidrag av Kulturrådet är det knappt 30 procent som tycker att kriterierna är tydliga. Av dem som inte beviljades bidrag är det 10 procent som anser att de är tydliga.⁹⁹

Av de konstnärer som beviljades bidrag av Konstnärsnämnden anser drygt 30 procent att de kriterier som styr stipendie- och bidragsfördelningen är helt tydliga.

Det har också framkommit kritik från bidragsmottagarna mot att Kulturrådet är alltför inriktat på kriterier som går att bedöma kvantitativt. Antal publika framträdanden som planeras och antal uppsättningar som ska inriktas mot barn och unga är exempel på kriterier som har kritiserats för att ta för stort utrymme. Samtidigt tas barn- och ungdomsmålet upp bara i en av de förordningar som styr de bidragstyper som vi har granskat.¹⁰⁰ Den grupp som anser inriktningen på kvantitativt mätbara kriterier vara särskilt begränsande är de som ägnar sig åt vad de själva betecknar som nyskapande kultur som är mer processinriktad och där man bland annat utforskar nya uttrycks sätt. Det gäller kulturella uttryck, till exempel inom den moderna dansen, där den verksamhet man söker medel för långt ifrån bara syftar till ett resultat i form av en scenisk framställning. Sådan verksamhet har en större möjlighet att beviljas medel från Konstnärsnämnden.¹⁰¹ Men då handlar det mer om att en individuell konstnär får ett bidrag för ett tillfälligt projekt, inte primärt för att bygga upp eller fortsätta driva en pågående verksamhet.

⁹⁹ För Kulturrådets bidragsmottagare som fått bifall svarade 27 % att kriterierna är helt tydliga, 52 % svarade att de är delvis tydliga, 19 % uppgav att de inte är tydliga och 2 % att de inte vet. Av de mottagare som fått avslag svarade 11 % att kriterierna är helt tydliga, 48 % uppgav att de är delvis tydliga, 38 % svarade att de inte är tydliga och 4 % uppgav att de inte vet. Bland Konstnärsnämndens mottagare som fått bifall svarade 33 % att kriterierna är helt tydliga, 48 % att de är delvis tydliga, 14 % att de inte är tydliga och 5 % svarade att de inte vet. Bland dem som fått avslag hos Konstnärsnämnden svarade 11 % att de är helt tydliga, 34 % att de är delvis tydliga, 47 % att de inte är tydliga och 7 % uppgav att de inte vet.

¹⁰⁰ Vid fördelning av kulturtidskrifter ska Kulturrådet särskilt främja utgivningen av tidskrifter för barn och unga.

¹⁰¹ Enligt Kulturrådet har myndighetens bidrag ett medborgarperspektiv och ska därför resultera i någon form av framställning inför publik.

4.3.2 *Krav på tidigare prestationer kan vara hämmande*

När en ansökan kommer in till Kulturrådet bedöms inte bara ansökan i sig utan också vanligtvis de prestationer som den sökande organisationen eller gruppen har gjort tidigare. Detta drag har förstärkts sedan regeringen i regleringsbrevet för 2007 införde kravet om att bidragen i ett flertal bidragstyper ska prövas bland annat utifrån verksamhetsmässig prestation.¹⁰²

I granskningen har det dock framkommit att krav på tidigare publika resultat i olika former kan verka hämmande för nyskapande verksamhet i nya konstellationer. Ett exempel är bidrag till kulturtidskrifter, där en förutsättning för att en tidskrift ska få utvecklingsstöd är att man redan har produktionsstöd. Och för att få produktionsstöd krävs att en tidskrift under de senaste två åren har gett ut minst fyra nummer (och att tidskriften går med förlust).¹⁰³ Det betyder att nystartade kulturtidskrifter inte har möjlighet att få bidrag. Enligt intervjuuppgifter finns exempel på kulturtidskrifter som har bedömts som nyskapande och av hög kvalitet men som inte kunnat komma i fråga för bidrag av den orsaken.

4.3.3 *Kriterier som de bidragssökande anser att myndigheterna generellt värdesätter*

Av vår enkät framgår att de tre kriterier som respondenterna uppfattar att Kulturrådet och Konstnärsnämnden generellt värdesätter mest varierar beroende på om bidrag beviljats eller inte, och vilken av myndigheterna det gäller.¹⁰⁴

De som beviljats bidrag från Kulturrådet lyfter särskilt fram

- att verksamheten bedöms hålla hög konstnärlig kvalitet (22 procent),
- att verksamheten inriktar sig mot barn eller ungdomar (16 procent) och
- att verksamheten främjar konstnärlig och kulturell förnyelse (12 procent).

De som sökt men inte beviljats bidrag från samma myndighet uppger alternativen

- att verksamheten är välkänd för Kulturrådet (20 procent),
- att verksamheten bedöms hålla hög konstnärlig kvalitet (17 procent) och
- att verksamheten inriktar sig på att främja kulturell mångfald eller interkulturell dialog (11 procent).

¹⁰² Kulturrådets regleringsbrev för 2007.

¹⁰³ Förordningen (1993:567) om statligt stöd till kulturtidskrifter 7 §. Statens kulturråds föreskrifter 2001:1.

¹⁰⁴ Delvis beroende på att respondenternas svarsalternativ skilde sig något åt beroende på vilken myndighet de fått bidrag från.

De som beviljats bidrag eller stipendium från Konstnärskommittén lyfter särskilt fram:

- konstnärlig kvalitet (27 procent),
- konstnärlig och kulturell förnyelse (18 procent) och
- att konstnären är välkänd för Konstnärskommittén (15 procent).

De som sökt men inte beviljats bidrag eller stipendium från samma myndighet uppger alternativen

- att konstnären är välkänd för Konstnärskommittén (24 procent),
- konstnärlig kvalitet (17 procent) och
- att konstnären har uppmärksammats i medierna (15 procent).

4.4 Motiv och dokumenterat underlag för beslut

Eftersom Kulturrådet och Konstnärskommittén handlägger sammanlagt cirka 13 000 ärenden årligen kan det utifrån ett förvaltningsmässigt perspektiv verka orimligt att begära att såväl bifall som avslag på ansökningar ska motiveras av myndigheterna. Samtidigt visar granskningen att många inom kulturområdet upplever det som otillfredsställande att den som söker bidrag inte får veta vad ett avslag beror på. Konstnärskommittén motiverar inga av sina beslut annat än med formella skäl för avslag eller standardiserade formuleringar. Kulturrådet motiverar sedan 2004 de flesta av sina beslut om bifall i ett samlat beslutsdokument. Var och en får alltså inte en individuell beslutsmotivering. Sedan 2006 motiveras enligt myndigheten alla bifall. Däremot motiveras sällan varje avslag men de som får avslag delges motiven för bifall.

4.4.1 Rättsläget

Kulturrådet och Konstnärskommittén anger tidigare JO-utlåtanden som skäl till att de inte motiverar avslag, och för Konstnärskommitténs del inte heller bifall.¹⁰⁵ Riksrevisionen anser att det är viktigt att klara ut vad som gäller ifråga om motivering av beslut, inte bara utifrån de bidragssökandes perspektiv utan också för tilltron till bidragsfördelningen i sin helhet och för myndigheternas interna arbete med uppföljning och utvärdering. Vi har därför låtit juridisk expertis utreda frågan om beslutsunderlag och beslutsmotivering i ärenden om kulturbidrag.¹⁰⁶ Slutsatsen är att det inte finns någon skyldighet för Kulturrådet och Konstnärskommittén att motivera vare sig bifall eller avslag.

¹⁰⁵ Kulturrådet har dock motiverat avslag i vissa fall, till exempel i beslut om centrala amatörculturorganisationer, avslag på forskningsansökningar och nationella minoriteters språk och kultur. Konstnärskommittén motiverar vid förfrågan såväl bifall som avslag men svaren utgår från standardiserade formuleringar.

¹⁰⁶ Björkman, Ulla, 2008-02-24, PM, *Om beslutsunderlag och beslutsmotivering i ärenden om bidrag till konstnärer m.fl.* Juridiska avdelningen vid Uppsala universitet på uppdrag av Riksrevisionen, dnr 38-2007-0257.

Förenklat beror det på att JO har fastställt att förvaltningslagens undantag om skyldighet att motivera forskningsbidrag eller något jämförbart även innefattar kulturbidrag och konstnärsbidrag.¹⁰⁷ I förarbetena till 1971 års förvaltningslag förs ett resonemang om skälen till att undanta denna typ av ärenden från motiveringsskyldigheten. Där framhålls att ett rent värdeomdöme, alltså en subjektiv värdering, kan vara utslagsgivande när objektiva kriterier är uttömda.¹⁰⁸ Det bör dock noteras att sista stycket i 20 § i förvaltningslagen också kan vara tillämpligt, nämligen att sådana beslut bör kunna motiveras i efterhand. Regeln avser efterhandsmotivering på begäran av en part, det vill säga på begäran av den sökande.

I den juridiska litteraturen betonas också att om det finns delade meningar i beslutsgruppen om vilka skäl som faktiskt varit bestämmande för utgången, bör någon efterhandsmotivering inte lämnas utan att klarläggande härvidlag skett.¹⁰⁹ Det är alltså viktigt att den som företräder myndigheten är behörig att lämna en efterhandsmotivering.

4.4.2 *Konsekvenser av att beslut inte motiveras*

Det står således klart att Kulturrådet och Konstnärsnämnden handlar korrekt utifrån förvaltningslagens krav när de inte, utöver standardformuleringar och eventuella formella skäl, motiverar beslut om avslag. I praktiken vill dock sökande och andra ändå få kunskap om skälen till att vissa bidragssökanden får bidrag medan andra inte får det. Misstankar om jäv eller annat otillbörligt gynnande är också svårare att motbevisa i och med att motiv och underlag till beslut inte offentliggörs.

Frågan om brist på motiv till beslut har aktualiserats i ett ärende om kulturtidskriftsstöd 2008, där frågan gäller synen på statliga bidrag till publikationer som av vissa deltagare i diskussionen uppfattats ha en rasistisk tendens. I det aktuella fallet har grunderna för beslutet blivit en offentlig fråga enbart till följd av att det fanns en reservation och att ordföranden i referensgruppen på eget initiativ valde att motivera referensgruppens förslag skriftligt, eftersom han ansåg att det var ett ärende av principiell natur.

Vi kan dock konstatera att myndigheterna uppfyller förordningens krav på vad ett beslut ska innehålla i den meningen att ansökan, formellt beslut och beslut om utbetalning finns dokumenterade.¹¹⁰

¹⁰⁷ 20 § första stycket 2 p. förvaltningslagen (1986:223).

¹⁰⁸ Resonemanget utgår från frågor om till exempel tjänstetillsättningar, prop. 1971:30, s. 483.

¹⁰⁹ Hellners och Malmqvist (2007), s. 240.

¹¹⁰ 21 § myndighetsförordningen (2007:515) reglerar vad ett myndighetsbeslut ska innehålla.

4.5 Kriteriet ekonomiskt behov

Kriteriet ekonomiskt behov ska vara grundläggande för stora delar av Konstnärsnämndens bidragsgivning.¹¹¹ I ansökan om arbetsbidrag och stipendier ska konstnärerna uppge inkomst och bifoga kopia av självdeklaration. Har konstnären en enskild firma eller ett aktiebolag ska balans- och resultaträkningen och vissa deklarationsuppgifter redovisas.

Konstnärsnämnden måste för att kunna fatta korrekta beslut i de flesta bidragsärenden få in rättvisande uppgifter om en persons inkomst. Att få in sådana uppgifter kan av flera anledningar vara svårt. Många konstnärer har enskild firma och det gör att det kan vara komplicerat att bedöma vilka de egentliga inkomsterna är. Vidare kan en konstnär ha haft rimliga inkomster genom att arbeta med annat än sin konstnärliga verksamhet för att försörja sig, trots att han eller hon helst vill ägna sig åt sin konstnärliga verksamhet. Det kan alltså försvåra konstnärens möjlighet att få bidrag, eftersom Konstnärsnämnden begär in uppgifter om deklarerad inkomst. Det kan också vara så att goda inkomster ett år, även om de kommer av den konstnärliga verksamheten, inte behöver följas av ytterligare ett år med goda inkomster. Konstnärsnämnden har inte tydliggjort för de bidragssökande vad som gäller i dessa frågor.

Om det är projektbidrag som söks ska en budget för projektet redovisas, men uppgifter om sökandes inkomst efterfrågas inte. Konstnärsnämnden anför att de inte efterfrågar uppgifter om ekonomi vid ansökan om projektbidrag eftersom förordningen inte anger ekonomiskt behov som kriterium. Nämnden betonar att den däremot har gjort en noggrann genomgång av de sökandes ekonomi vid beredning av beslut om långtidsstipendier. Förordningen specificerar dock inte, vare sig för projektbidrag eller långtidsstipendier, att ekonomiskt behov ska vara ett kriterium i bidragsfördelningen. Det framgår bara tydligt vad gäller konstnärsbidrag.¹¹²

I enkäten ställde vi frågan hur de som har fått bidrag upplever att Konstnärsnämnden generellt värdesätter kriteriet ekonomiskt behov. Sammanlagt anger ungefär 50 procent att det inte alls är viktigt eller att det är mindre viktigt.¹¹³ På frågan om vilka tre kriterier som respondenterna uppfattade att Konstnärsnämnden värdesatte mest när den beviljar bidrag var det bara 4 procent som angav ekonomiskt behov. Detta måste dock tolkas med försiktighet. Det kan finnas en tendens till att konstnärer inte anger ekonomiskt behov som ett kriterium som nämnden har tagit hänsyn till, eftersom det är mer tilltalande att bli tilldelad ett bidrag utifrån kriterier som kan hänföras till kvalitetsbegreppet.

¹¹¹ Förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer.

¹¹² Förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer. I förordningen behandlas bidragsformerna konstnärsbidrag, projektbidrag och långtidsstipendier under olika rubriker.

¹¹³ 10 % svarar att det är mycket viktigt, 22 % att det är viktigt, 31 % att det är mindre viktigt och 18 % att det inte alls är viktigt. 19 % svarar att de inte vet. 138 respondenter har svarat på frågan.

Även Kulturrådet ska enligt förordning ta hänsyn till kulturtidskrifters ekonomiska behov av bidrag. Det kan vara oklart för de sökande om det är till fördel för tidskriftens ekonomi totalt sett att stärka ekonomin genom höjda prenumerationsavgifter, satsningar på ökade annonsintäkter etc. Därför är delar av problematiken som beskrivs ovan också giltig för Kulturrådet.

4.6 Sammanfattande iakttagelser

Systemet med *arbets- och referensgrupper* är förankrat såväl hos Kulturrådet och Konstnärsnämnden som hos de bidragssökande. Ledamöterna anses tillföra både sakkunskap och legitimitet i bidragsfördelningen. Dessutom gör de en betydande del av det arbete som omgärdar bidragsfördelningen, till en förhållandevis låg kostnad. De nackdelar som finns handlar mer om tillämpningen i olika delar, snarare än att de är en kritik av systemet i sig.

Ledamöterna måste ha insikt om att de i egenskap av ledamöter har att rätta sig efter de regler som gäller för respektive myndighet, eftersom de deltar i myndighetsutövning. Det är avgörande för förtroendet för systemet att det tydligt framgår att *ledamöterna företräder myndigheten* och inte sin bransch, konstinriktning etc.

Förutsättningarna för omprövning och förnyelse ökar genom att myndigheterna är noga med att tillämpa regler om *tidsbegränsade mandat*. Ur denna aspekt är också *gruppernas sammansättning* betydelsefull. Även om ledamöterna har som uppdrag att se till helheten är kunskap om en viss konst- eller kulturyrting viktig för att denna ska göras rättvisa i bidragsgivningen. Det gäller också sammansättningen utifrån kön, etnicitet, ålder och geografisk hemvist.

Vad gäller de *kriterier* som används i bedömningsprocesserna har vissa av respondenterna i Riksrevisionens enkät framfört att dessa delvis är otydliga och att de för Kulturrådets del är alltför kvantitativt inriktade, till exempel antal planerade föreställningar för barn och ungdom.

Myndigheternas handläggare har ofta en tillbakadragen roll (förutom rent administrativt) i beredningsarbetet och förväntas inte göra kvalitetsbedömningar. Därmed utnyttjas inte handläggarnas kompetens och kunskaper till fullo i bidragsverksamheten.

Ett framträdande drag i bidragsprocessen är att myndigheterna inte ger mer än formella motiv till att ansökningar avslås. Kulturrådet, men inte Konstnärsnämnden, motiverar bifall. Det är sannolikt en bakgrund till att bidragssökande framför viss kritik mot bristen på tydlighet i de kriterier som myndigheterna fördelar medel utifrån. Många respondenter har också kritiserat att myndigheterna inte motiverar varför ansökningar får avslag.

Kulturrådet och Konstnärsnämnden är inte skyldiga att motivera sina bidragsbeslut. Det framgår av en rättsutredning vi låtit göra. Det faktum att myndigheterna agerar riktigt i lagens mening eliminerar inte de problem som avsaknaden av motiveringar för med sig i relation till de bidragsökande.

Regeringen har förstärkt kravet på Kulturrådet att *värdera tidigare prestationer* i bidragsgivningen. Det är rimligt att sådana bedömningar görs. Men kraven kan samtidigt få konsekvenser för förutsättningarna för förnyelse, eftersom krav på dokumenterade resultat kan verka hämmande för nyskapande verksamhet.

Kriteriet *ekonomiskt behov* ska enligt förordningen vara grundläggande för stora delar av Konstnärsnämndens bidragsgivning. Granskningen visar att Konstnärsnämnden inte i tillräcklig utsträckning har tydliggjort vad kravet på att ta hänsyn till de sökandes ekonomiska behov av bidrag betyder i praktiken. Det framgår inte tydligt av förordningen om kriteriet ekonomiskt behov ska tillämpas för bidragstyperna projektbidrag och långtidsstipendier. Nämnden tar inte hänsyn till den sökandes ekonomiska behov i fördelningen av projektbidrag, vilket nämnden däremot gör i fördelningen av långtidsstipendier.

5 Uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen

I detta kapitel granskar vi Kulturrådets och Konstnärsnämndens uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen och bidragssystemet samt regeringens uppföljning av de bidragsmottagare den beslutar om. Även regeringens rapportering till riksdagen behandlas. Granskningen utgår från de förutsättningar vi har identifierat för omprövning och förnyelse, se avsnitt 1.3.2.

I samband med det kulturpolitiska beslutet 1996 betonade riksdagen vikten av att staten följer upp hur de statliga medlen används. Riksdagen framhöll att det i första hand är regeringens uppgift att svara för uppföljningen av statligt stödd verksamhet på kulturområdet. Redovisningarna borde enligt riksdagen bland annat omfatta kvalitativa uppgifter som sätter verksamhetsresultaten i relation till uppställda mål och villkor för bidragsgivningen.¹¹⁴ Riksdagens uttalanden kring uppföljning har varit en betydelsefull utgångspunkt för den del av granskningen som behandlas i kapitlet.

Regeringen ställer i styrdokumentet för Kulturrådet och Konstnärsnämnden krav på att myndigheterna ska följa upp och utvärdera bidragsgivningen. Företrädare för Kulturdepartementet har betonat att uppföljning och utvärdering av enskilda bidragsmottagare och användning av medel är myndigheternas eget ansvar. I särskilda fall ger regeringen uppdrag i regleringsbrevet om fördjupade analyser av ett visst område.

5.1 Vad uppföljning och utvärdering ska ge kunskap om

Kulturrådet har ett omfattande uppdrag att följa upp och utvärdera kulturpolitiken, inklusive bidragsgivningen, i stort. Enligt sin instruktion ska Kulturrådet ”svara för uppföljning och utvärdering av de statliga insatserna på kulturområdet”.¹¹⁵ Av regleringsbrevet framgår att ett av de övergripande målen för Kulturrådet är att ”förbättra metoderna för uppföljning och utvärd-

¹¹⁴ Bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129.

¹¹⁵ Förordningen (1988:676) respektive (2007:1186) med instruktion för Statens kulturråd.

ering av kulturpolitiken i syfte att öka och sprida den samlade kunskapen inom kulturområdet".¹¹⁶ Vidare ska Kulturrådet årligen redovisa hur målen för bidragsgivningen uppfylls och analysera resultatet i syfte att utveckla verksamheten. Mellan 1999 och 2007 hade Kulturrådet också i uppdrag att göra årliga omvärldsanalyser av förändringar och utvecklingstendenser i samhället, som kunde ha betydelse för kulturen och kulturpolitikens utveckling.

Konstnärskommittén ska i sin årsredovisning redovisa hur bidragsgivningens kvalitet utvecklas och vilka effekter den har på konstnärernas ekonomiska och sociala villkor. Denna uppgift gränsar till Konstnärskommitténs andra verksamhetsgren, som är att bevaka konstnärernas ekonomiska och sociala situation.¹¹⁷

Det finns få aktuella studier av hur bidragsgivningen påverkar kulturlivet. Däremot gör framför allt Kulturrådet, och i viss mån också Konstnärskommittén, studier där bidragsgivningen behandlas mer eller mindre indirekt.¹¹⁸ I en utvärdering av konstnärernas arbetsmarknad behandlar Konstnärskommittén vissa aspekter av bidragsgivningen. I utvärderingen konstateras bland annat att det är angeläget att fördjupa analysen av samhällets stöd till enskilda konstnärer.¹¹⁹

Företrädare för både Kulturrådet och Konstnärskommittén har i granskningen framhållit att det saknas resurser för att följa upp och utvärdera hur bidragen fungerar relativt målen. Det är också något som Konstnärskommittén har pekat på i sina årsredovisningar.¹²⁰ Svårigheterna att hinna följa upp och utvärdera beror enligt uppgift på knappa förvaltningsanslag, där huvuddelen av resurserna går åt till själva bidragsfördelningen. Vid intervjuer har också framkommit att en annan faktor spelar in, även om det är oklart i vilken mån: uppfattningen att det inom kulturvärlden betraktas som att man "tar pengar från kulturen" om förvaltningsutgifterna ökas på bekostnad av bidragsmedlen. Samtidigt anför Konstnärskommittén att den gör så mycket uppföljning och utvärdering som resurserna tillåter. De utvärderingar som Konstnärskommittén har genomfört mellan 2002 och 2008 karaktäriseras dock, med få undantag, av att de inte möjliggör en omprövning av bidragstyper, det vill säga att de inte medger att belysa om bidraget, så som det är utformat och fördelas, har gett avsett resultat.¹²¹

116 Regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Statens kulturråd, prop. 1996/97:1 utg. omr. 17, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129.

117 Regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Konstnärskommittén.

118 Kulturrådet gör till exempel kulturvaneundersökningar och så kallade kulturbarometrar, men inom andra verksamhetsgrenar än bidragsgivningen. Konstnärskommittén publicerade i december 2007 *Konstnärerna i kulturpolitiken - En utredning om konstnärer, kulturpolitik och arbetsmarknad*. Utvärderingen är genomförd inom ramen för Konstnärskommitténs verksamhetsgren Bevakning av konstnärernas ekonomiska och sociala situation och resultatet av regeringsuppdrag i regleringsbrev för 2006 och 2007. Konstnärskommittén har också genomfört studier om till exempel invandrade konstnärers situation (2003).

119 Konstnärskommittén 2008, *Konstnärerna i kulturpolitiken*, s. 96.

120 Konstnärskommittén, *Årsredovisning för 2005*, s. 72.

121 De utvärderingar som Riksrevisionen menar utgör undantag är *Konstnärskommitténs bidrag till kompositörer som arbetar med beställningsverk*, Konstnärskommittén 2004, och *laspis verksamhet 1996 - 2002*, laspis 2003. Kommittén har också producerat två diskussionsunderlag till styrelsen som kan utgöra underlag för omprövning.

Konstnärskommittén har enligt instruktioner i regleringsbrevet utarbetat rutiner för årlig uppföljning av bidragsgivningen för att säkerställa att syftet med bidragen uppfylls. Uppföljningen görs oftast genom enkäter till bidragsmottagare och genom att det krävs mer specifik återrapportering för vissa bidragstyper. Uppföljning krävs dock inte för alla bidragstyper. Resultaten av de uppföljningar som görs presenteras i myndighetens årsredovisningar. I övrigt görs få djupare studier av bidragsgivningen.¹²² Kulturrådet genomför i dag utvärderingar på särskilda uppdrag av regeringen. Myndigheten tar inte initiativ till egna utvärderingar av bidragsgivningen.¹²³

Under de senaste fem åren har regeringen gett Kulturrådet i uppdrag att göra vissa översyner av bidragsgivningen. Under 2007 gjordes bland annat en översyn av hur medlen för funktionshindrades tillgång till kultur hanterades och en utvärdering av de nationella uppdragen. Dessförinnan hade Kulturrådet bland annat i uppdrag att utvärdera Västanå teater, göra en översyn av bidragsgivningen till fria teater- och dansgrupper, undersöka stöd för samarbete med tonsättare och utvärdera distributionsstödet. År 2004 publicerades en utvärdering av ett försök med utökat fonogramstöd.

Några mer genomgripande studier av vilken betydelse just bidragsgivningen har för kulturlivet och den konstnärliga verksamheten har inte gjorts av Kulturrådet under perioden 2002–2007.

5.2 Kunskapsöverföringen inom Kulturrådet kan förbättras

I granskningen har det kommit fram att ledningen för Kulturrådet inte fullt ut tar till vara de erfarenheter som arbets- eller referensgrupperna kan förmedla. Kärnan i Kulturrådets bidragsgivning – att bereda ansökningarna och besluta om eller föreslå mottagare av bidragen – utförs ofta av dessa grupper. De har följaktligen stora kunskaper om bidragsgivningens styrkor och svagheter.

Ett exempel är att arbets- och referensgruppernas arbete i allmänhet inte dokumenteras. Ett undantag är referensgruppen för kulturtidskrifter, som för protokoll på sina sammanträden.¹²⁴ Däremot redogör Kulturrådet för referensgruppernas ställningstagande i de motiv till bifall som numera är en del av beslutsdokumentet, se avsnitt 4.4.

¹²² En utvärdering som tydligt behandlar bidragsgivningen är *Konstnärskommitténs bidrag till kompositörer som arbetar med beställningsverk*, Konstnärskommittén september 2004. En annan utvärdering som tar upp en viktig aspekt av bidragsgivningen är *Skillnader mellan kvinnliga och manliga konstnärer inom Konstnärskommitténs bidragsgivning*, Konstnärskommittén 2005. Den utvärderingen var dock ett resultat av ett uppdrag från regeringen i regleringsbrevet för 2005.

¹²³ En genomgång av Kulturrådets publikationer under perioden 2003–2007 visar inte på några egeninitierade utvärderingar av bidragsgivningen. Iakttagelsen har verifierats vid intervjuer med företrädare för myndigheten, som har uppgivit att utvärderingar görs på uppdrag av regeringen. Det kan i sammanhanget nämnas att en äldre, egeninitierad rapport som inte behandlar själva bidragsgivningen men väl frågan om utvärdering är *Bokslut för scenkonst* från 2003. Rapporten publicerades inom ramen för ett projekt som skulle leda till utveckling av nya och bättre verktyg för kulturorganisationernas egen utvärdering och utveckling.

¹²⁴ Brev från Kulturrådet (2008-02-05) angående förfrågan om handlingar, dnr 31-2007-0257.

Ett annat undantag är referensgruppen för fria musikgrupper, som på den tidigare ordförandens initiativ skrev rapporter om bidragsfördelningen och lämnade dem till styrelsen. I en rapport från hösten 2006 redovisade referensgruppen sina prioriteringar och iakttagelser. Gruppen pekade också på vissa svårigheter i sitt uppdrag och lämnade förslag till förändringar och översyner av bidragsgivningen.¹²⁵

Vi kan konstatera att bruket att skriva rapporter om bidragsfördelningen inte har spridit sig till andra referens- eller arbetsgrupper. Inte heller resulterade den senaste bidragsberedningen som referensgruppen för fria musikgrupper gjorde hösten 2007 i någon rapport.¹²⁶

Referens- och arbetsgruppernas erfarenheter tas inte heller systematiskt till vara genom möten med styrelsen. En företrädare för en referensgrupp menar att det borde ingå i uppdraget att ha ett årligt möte med generaldirektören och styrelsen, där man kan diskutera de problem som referensgruppen ställs inför. Några sådana möten hålls enligt uppgift dock inte regelbundet men Kulturrådet uppger att generaldirektören genom åren har träffat flertalet arbets- och referensgrupper.

5.3 Regeringens uppföljning och återrapportering till riksdagen

Återrapporteringskraven på Kulturrådet i regleringsbrevet är förhållandevis vaga och regeringen överlämnar till myndigheten att själv bedöma hur målen uppfyllts. Regeringen har gett Kulturrådet ett mindre antal utvärderingsuppdrag och har inte vidtagit åtgärder när Kulturrådet år efter år begränsat sina utvärderingar till dessa regleringsuppdrag, se avsnitt 5.1.

Det som särskilt efterfrågas av regeringen och redovisas för riksdagen är den geografiska spridningen av bidragen. I Statskontorets utvärdering av det regionala självstyrelseförsöket framkommer att det på regional nivå uppfattas som att den statliga styrningen i för stor utsträckning är inriktad på vilka resurser institutionerna ska tilldelas och i alltför liten utsträckning på vilka resultat som uppnås.¹²⁷

Sedan den kulturpolitiska propositionen kom 1996 har regeringen redovisat en resultatskrivelse till riksdagen. Den kom 2002 och behandlade ett av de kulturpolitiska målen, det så kallade jämlikhetsmålet om delaktighet och eget skapande.¹²⁸ Riksdagen uttryckte då att det var ett bra första steg. Inför kommande resultatskrivelser önskade sig riksdagen en inriktning mot successivt förbättrade beslutsunderlag inom område efter område.¹²⁹ I sam-

125 Rapport från referensgruppen för fria musikgrupper (2006-09-25), dnr KUR 2006/5912.

126 Brev från Kulturrådet (2008-02-05) angående förfrågan om handlingar, dnr 31-2007-0257.

127 Statskontoret, *Regionalt ansvar på försök i Skåne och Västra Götaland*, 2004:32, s. 223.

128 *Kultur och delaktighet*, skr. 2001/02:176.

129 Bet. 2002/03:KrU1, rskr 2002/03:57–61.

band med detta gjorde riksdagen också ett tillkännagivande till regeringen om att man önskade en utvärdering av samtliga stödformer inom anslaget till litteraturstöd, för att se om målen för stödet uppfylls.¹³⁰ Någon sådan utvärdering har inte genomförts. En genomgång av regeringens redovisning till riksdagen i budgetpropositionerna mellan 2004 och 2008 visar att regeringen främst redovisar vilka översyner och utvärderingar som Kulturrådet har gjort. Resultatet av utvärderingarna redovisas i begränsad omfattning. Huruvida regeringen planerar att vidta åtgärder med anledning av utvärderingarna anges än mer sällan.

Vi har också granskat hur regeringens återrapportering ser ut när det gäller de institutioner som regeringen själv har beslutat ska få bidrag, eller pekat ut som bidragsberättigade, och som finns listade i Kulturrådets regleringsbrev. I budgetpropositionerna för 2004–2008 omnämns de utpekade organisationerna i olika stor omfattning. I budgetpropositionen för 2008 saknas resultatredovisningar för de aktörer som pekas ut i regleringsbrevet.¹³¹

Regeringen framhåller att olika institutioner som omnämns i budgetpropositionerna är viktiga men delger inte riksdagen resultatet av institutionernas verksamhet. För Strindbergsteatern skriver regeringen till exempel att det statliga stödet till teatern, som hittills har finansierats genom olika tillfälliga lösningar, fortsättningsvis bör permanentas, eftersom ”det ligger ett starkt intresse i att Strindbergsteatern förblir en levande teatermiljö”.¹³² Som motivering till att ett riktat stöd till konstinköp ska ges till Folkets hus och parker, bygdegårdar och nykterhetsorganisationers samlingslokaler skriver regeringen endast att deras verksamhet ”berör många”.¹³³

5.4 Sammanfattande iakttagelser

Riksdagen har lagt ett tydligt ansvar på regeringen att följa upp hur de statliga medlen till kultur används. Regeringen har i sin tur ställt krav på myndigheternas uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen. Detta prioriteras dock i praktiken inte av de granskade myndigheterna. Riksrevisionen har bara funnit enstaka dokumenterade exempel på att regeringen har reagerat på att myndigheternas uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen inte lever upp till kraven.

Den kunskap som arbets- och referensgrupperna besitter dokumenteras oftast inte på någon av myndigheterna. De återrapporteringar som kommer in från bidragsmottagarna överförs inte heller regelmässigt till arbets- och

¹³⁰ Bet. 2002/03:KrU1, rskr. 2002/03:57.

¹³¹ Riksrevisionen avser här inte de regionala och lokala kulturinstitutionerna.

¹³² Prop. 2006/07:1, s. 73.

¹³³ Prop. 2003/04:1, s. 45, prop. 2004/05:1, s. 45.

referensgrupperna. Kunskap som finns i myndigheterna om hur bidragen fungerar kanaliseras sällan vidare och analyseras inte heller i någon större omfattning.

Regeringskansliet framhåller att uppföljning och utvärdering är myndigheternas eget ansvar. Myndigheterna besitter sakkunskapen och bör ta initiativ till såväl förändringar i bidragsförordningar som olika uppföljningar och utvärderingar. Samtidigt kan vi konstatera att myndigheterna gör få utvärderingar på eget initiativ utan agerar först när de får regeringsuppdrag. De få dokumenterade utvärderingar som har gjorts under åren 2002–2007 inriktas inte heller primärt på bidragsgivningens funktion eller hur bidragen bidrar till ett uppfyllande av målen. Myndigheterna har i årsredovisningar påtalat resursbristen för sådan verksamhet.

Sedan det kulturpolitiska beslutet 1996 har regeringen lagt fram en resultatskrivelse till riksdagen. I övrigt redovisar regeringen resultatet av bidragsgivningen i budgetpropositionerna. En genomgång av budgetpropositionerna för de senaste fem åren visar att de uppföljningar och utvärderingar som riksdagen får ta del av är begränsade.

Sammantaget kan vi konstatera att aktuella studier av bidragsgivningens betydelse för kulturlivet och den konstnärliga verksamheten i stort sett saknas.

6 Bidragssystemets utrymme för omprövning och förnyelse

I detta kapitel granskar vi utrymmet för att ompröva och förnya inom ramen för det nuvarande bidragssystemet. Vi granskar också i vilken utsträckning det sker en omsättning bland bidragsmottagarna - om nya bidragsmottagare kommer in i systemet och om tillgängliga medel omfördelas bland bidragsmottagarna. En *förutsättning* för att uppnå det kulturpolitiska målet om förnyelse är att både bidragsmottagarna och bidragsgivningen i stort omprövas. Som vi redogjorde för i avsnitt 1.3.2 måste inte omprövning följas av en förändring. Det viktiga är att man tar ett förnyat beslut baserat på uppföljningsinformation av olika slag.

Analysen av *omsättningen* bland bidragsmottagarna fungerar inte ensam som ett mått på förnyelse inom kulturen. En aktör som har fått bidrag upprepade gånger kanske står för större förnyelse i sin konstnärliga verksamhet än vad många av dem som får bidrag för första gången gör. Samtidigt kan ett system där det i praktiken inte finns någon konkurrens om medlen, där de som en gång har fått pengar i princip är garanterade fortsatta bidrag, leda till stagnation i det konstnärliga arbetet.

I kapitlet diskuterar vi omprövning av bidragsmottagarna uppdelat på vilken instans – regeringen, Kulturrådet eller Konstnärsnämnden – som beslutar om mottagare. Vi behandlar även frågan om förnyelse kontra kontinuitet. Vidare redogör vi för omprövning av bidragssystemet som sådant och hur formerna för bidragsgivningen kan hindra eller främja omprövning och förnyelse.

6.1 Mottagare som regeringen beslutar om

De bidragmottagare som regeringen har beslutat om listas i regleringsbrevet för Kulturrådet.¹³⁴ Här är omsättningen bland bidragmottagarna liten. Det är dock en viss skillnad mellan de regionala teater-, dans- och musikinstitutioner som fått bidrag som en följd av önskemålet om en kulturell infrastruktur i hela landet och andra institutioner som angetts i regleringsbrevet. För den förstnämnda gruppen har Kulturrådet inflytande över hur stort stödet ska vara. Det gäller inte i samma utsträckning för de övriga grupperna och institutionerna.

6.1.1 Regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner

Bidraget till regional musikverksamhet och till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (anslag 28:6) har gått till i stort sett samma mottagare i över 20 år. De förändringar som regeringen har gjort består i att man har lagt till ett fåtal mottagare.

Kulturrådet beslutar inom ramen för anslaget vilka belopp institutionerna ska få. Fördelningen av medel har sin bakgrund i det så kallade grundbeloppssystemet, som innebar att bidragsbeloppen bland annat beräknades utifrån personalkostnader. Systemet övergavs i och med riksdagens kulturpolitiska beslut 1996.¹³⁵ Då fick Kulturrådet mandat att fördela, och därmed också omfördela, vissa av medlen.¹³⁶

Vi har i granskningen sett att nivåerna på verksamhetsbidragen till de regionala institutionerna har varit relativt oförändrade år från år. En genomgång av verksamhetsbidragen till orkesterverksamhet under perioden 2002–2006 visar att pengarna har fördelats till mottagarna med samma årliga procentuella höjning för alla mottagare.

Utredningen om den professionella orkestermusiken i Sverige (SOU 2006:34) framhåller att företrädare för musiklivet upplever att statens insatser, exempelvis bidragsnivåerna, inte speglar verksamheterna. ”För många orkesterföreträdare tycks det i dag inte spela någon roll om en orkester ligger i framkant eller i det musikaliska bakvattnet. Varken det ena eller andra tillståndet uppfattas ge utslag på den statliga musikpolitiska barometern”.¹³⁷

En prioritering som Kulturrådet har pekat på är omfördelningen av pengar från länsmusik till dans.¹³⁸ En närmare studie av perioden 2002–2006 visar att denna prioritering märks genom att länsmusikens verksamhetsbidrag i många fall har stått stilla. Ingen uppjustering har alltså gjorts för priser

¹³⁴ Någon motsvarighet finns inte i regleringsbrevet för Konstnärsnämnden, nämnden fördelar bara medel till enskilda konstnärer.

¹³⁵ Prop. 1996/97:3, beslutspunkt 27, bet. 1996/97:KrU1, s. 62.

¹³⁶ Från år 2007 ligger alla medel samlade i en och samma anslagspost vilket ger Kulturrådet ytterligare ökade möjligheter att göra omfördelningar.

¹³⁷ SOU 2006:34 *Den professionella orkestermusiken i Sverige*, s. 27.

¹³⁸ Kulturrådet, *Årsredovisning 2007*, s. 31.

och löner för dessa institutioner.¹³⁹ Verksamhetsbidragen till teater och dans under de senaste två åren visar en större variation i den procentuella förändringen. Medlen till dansverksamhet har ökat.

I regleringsbrevet för 2007 förtydligade regeringen Kulturrådets ansvar att kritiskt pröva bidragsbeloppen: bidragen inom anslag 28:6 ska prövas utifrån respektive bidragsberättigad institutions verksamhetsmässiga prestation och ekonomiska situation och utifrån kulturpolitiska prioriteringar.

Kulturrådet menar att ansvaret att granska och utvärdera de lokala och regionala institutionerna i första hand ligger på institutionernas huvudmän, det vill säga kommuner och landsting eller regioner. Kravet på att pröva bidragen utifrån verksamhetsmässig prestation upplever rådet i vissa avseenden som problematiskt, bland annat med tanke på huvudmännens ansvar och på att det saknas bra metoder och nyckeltal för en sådan prövning. Kulturrådet har i sin bedömning därför främst studerat eventuella avvikelser i ekonomi eller prestation samt kraven på jämställdhet, mångfald med mera.¹⁴⁰

Utöver att göra omfördelningar inom ramen för verksamhetsbidragen har Kulturrådet andra sätt att rikta medel mot områden man vill prioritera särskilt. En möjlighet är att använda sig av utvecklingsbidrag. Syftet med utvecklingsbidragen är att staten som bidragsgivare ska kunna främja förnyelse och experimenterande.¹⁴¹ Institutionerna kan söka utvecklingsbidrag för projekt som ligger utanför den ordinarie verksamheten. När bidraget infördes betonade Kulturutskottet att Kulturrådet noga skulle följa upp och utvärdera vilken betydelse utvecklingsbidragen hade för institutionernas verksamhet.¹⁴²

Sedan 2006 beslutar Kulturrådet självt hur stor andel av anslaget till de regionala institutionerna som ska användas till utvecklingsbidrag. I intervjuer med företrädare för myndigheten har det framkommit att man tror att andelen kan komma att minska på sikt, eftersom bland annat pensionskostnaderna ökar för institutionerna.

Mellan 2002 och 2006 fördelades sammanlagt 162 utvecklingsbidrag till totalt 49 mottagare. Under 2007 fördelades 13,5 miljoner kronor i utvecklingsbidrag. Det motsvarar 1,8 procent av anslaget.¹⁴³

6.1.2 Övriga grupper och institutioner

Även de övriga institutioner och grupper som regeringen har bedömt ska få bidrag har i många fall funnits med i regleringsbrevet under flera år. En genomgång av regleringsbreven från 1997 till 2007 visar att vissa av

¹³⁹ Några institutioner har dock fått ökade bidrag med mellan en och två procent.

¹⁴⁰ Kulturrådet, *Momsrapport*, 2007:1.

¹⁴¹ Bet. 1996/97:KrU1, s. 63.

¹⁴² Bet. 1996/97:KrU1, s. 63.

¹⁴³ Kulturrådet, *Bidragsredovisning 2007*.

anslagen har slagits ihop, vilket gjort det möjligt att omfördela medel mellan dem. Däremot har inte antalet namngivna mottagare totalt sett minskat. I 2008 års regleringsbrev har två mottagare tillkommit och tio har tagits bort jämfört med regleringsbrevet för 2007.

Enligt uppgift från Kulturdepartementet omprövar man mottagarna varje år. Det är emellertid inte lätt att ta bort bidragmottagare från regleringsbrevet. Företrädare för departementet har framhållit att man på senare år har försökt lösa upp bindningar till vissa institutioner. Av historiska skäl har det dock inte alltid varit möjligt. Dessutom möts så gott som alltid försök till (negativa) förändringar av stora protester från berörda och andra intresserade parter.

6.2 Mottagare som Kulturrådet beslutar om

6.2.1 Vissa bidragstyper är statiska

Rörligheten bland de bidragmottagare som Kulturrådet beslutar om är i allmänhet väsentligt större än bland dem som listas i regleringsbrevet. Bland de bidrag som Kulturrådet beslutar om finns dock bidragstyper där mottagarna är i stort sett desamma år efter år. Exempel är bidrag till centrala amatörkulturorganisationer¹⁴⁴ och till centrubildningar.¹⁴⁵ Båda dessa bidragstyper hör till det som Kulturrådet benämner konstområdesövergripande verksamhet. Totalt har 23 centrala amatörkulturorganisationer fått bidrag under tioårsperioden 1997-2006. Av dessa har 17 stycken, 74 procent, fått bidrag varje år. Av de 23 organisationerna har en fallit bort under perioden. Tre har tillkommit, en efter att ha skrivits in i regleringsbrevet. Efter en medelsförstärkning av anslaget 2007 fördelade Kulturrådet bidrag till alla utom en av dem som fick bidrag 2006, och till sju nya amatörkulturorganisationer som inte har fått bidrag tidigare.¹⁴⁶

När det gäller centrubildningar har under samma tioårsperiod 13 centrubildningar fått bidrag. Av dessa har 10 fått bidrag varje år.

¹⁴⁴ En central amatörkulturorganisation är enligt Kulturrådet "en organisation som i huvudsak samlar utövande amatörer och verkar inom teater-, dans-, musik-, ord- eller bildområdena, kulturminnesvård eller annan verksamhet inom Kulturrådets ansvarsområde". (Kulturrådets information till sökande av verksamhets- och projektbidrag till centrala amatörkulturorganisationer, 2007).

¹⁴⁵ En centrubildning är enligt Kulturrådet "en organisation som formats av frilansande yrkesverksamma konstnärer med syfte att främja konststartens ställning och konstnärernas villkor och arbetsmöjligheter. Uppgifter som är gemensamma är funktionen som samarbetsorgan, informatör, opinionsbildare och kulturarbetsförmedlare." (Kulturrådets information till sökande av bidrag till centrubildningars verksamhet, 2007).

¹⁴⁶ Se regeringens folkbildningsproposition (prop. 2005/06:192) samt budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1).

6.2.2 Nya kommer in ...

En genomgång av stöden till fria teater-, dans- och musikgrupper, kulturtidskrifter och litteratur under femårsperioden 2002–2006 visar att nya mottagare har tilldelats bidrag och också att gamla mottagare har fallit bort. Resultatet av genomgången presenteras i tabell 6.1 nedan.

I tabellens nedersta rad redovisas hur många grupper, tidskrifter och bokförlag som sammanlagt har fått bidrag under femårsperioden. Raderna ovanför visar i hur många år dessa grupper, tidskrifter och bokförlag har fått bidrag. Observera att redovisningen endast avser den aktuella undersökningsperioden 2002–2006. En mottagare kan således även ha fått bidrag före eller efter perioden. Inom parentes visas hur stor andel respektive årsgrupp utgör.

Tabell 6.1 Antal mottagare fördelat på antal år med bidrag. Inom parentes anges hur stor andel antal utgör av bidragstypens totala antal mottagare under perioden, 2002-2006.

Antal år med bidrag	Fria musikgrupper	Fria teatergrupper	Fria dansgrupper	Kulturtidskrifter	Bokförlag ¹⁴⁷
1	126 (41 %)	58 (40 %)	49 (49 %)	41 (24 %)	254 (57 %)
2	66 (22 %)	24 (17 %)	19 (19 %)	21 (12 %)	74 (17 %)
3	42 (14 %)	15 (10 %)	12 (12 %)	7 (4 %)	43 (10 %)
4	31 (10 %)	8 (6 %)	9 (9 %)	17 (10 %)	18 (4 %)
5	40 (13 %)	40 (28 %)	11 (11 %)	84 (49 %)	57 (13 %)
Totalt antal mottagare	305 (100 %)	145 (100 %)	100 (100 %)	170 (100 %)	446 (100 %)

Tabellen visar att en förhållandevis stor andel mottagare får bidrag bara ett eller två år.¹⁴⁸ Till exempel fick 41 procent av de 305 fria musikgrupper som fick bidrag under perioden bara ett bidrag. Även när det gäller de fria grupperna och bokförlagen är det en relativt liten andel, mellan 11 procent och 28 procent, som fått bidrag under periodens samtliga år. Rörligheten inom tidskriftstödet är mindre. Här kan vi se att närmare hälften av mottagarna har fått bidrag samtliga år.

I årsredovisningen för 2003 framhöll Kulturrådet som ett problem att anslaget till fria grupper i stor utsträckning fördelades till grupper som hade fått bidrag flera år.¹⁴⁹ Vår analys står delvis i kontrast till denna problembild. En möjlig förklaring kan vara att omsättningen var lägre under den föregående femårsperioden och att Kulturrådet under de senaste åren har arbetat med att öka omsättningen bland de fria grupperna.

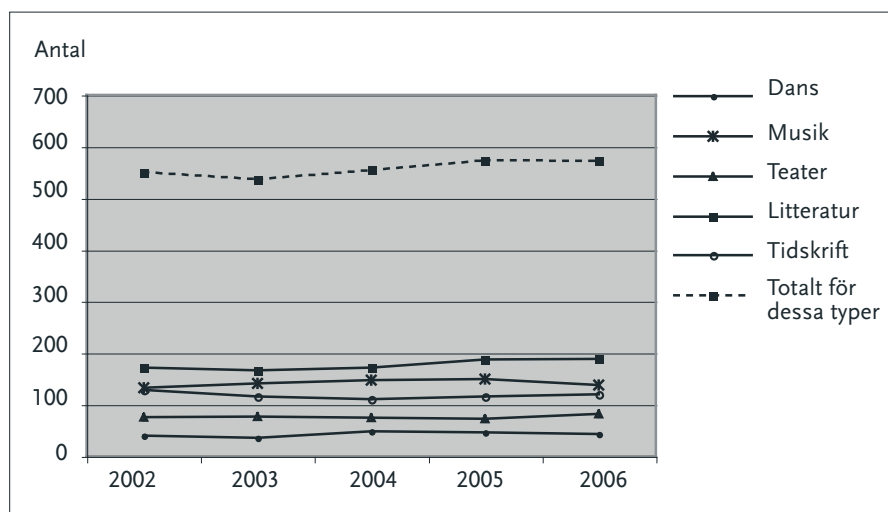
¹⁴⁷ Observera att bokförlagens medelbidrag baseras på hela det litteraturstöd som förlaget fått under ett år. Ett förlag kan få stöd (som baseras på sidantal och förlagspris) för många titlar under samma år och beräkningarna här baseras alltså på den sammanlagda summan stöd och inte på stöd per titel.

¹⁴⁸ Beräkningarna inkluderar inte bidrag som beviljats i andra bidragstyper som till exempel internationellt kulturutbyte. Vi har inte heller haft möjlighet att efterforska huruvida en verksamhet är densamma som tidigare men bara har bytt namn. Om det inte är uppenbart att det rör sig om samma bidragsmottagare räknas alltså t.ex. en teatergrupp med nytt namn som en ny bidragsmottagare.

¹⁴⁹ Kulturrådets *Årsredovisning 2003*, s. 10.

Vi har inte heller sett någon tydlig trend att bidragsmottagarna blir fler och fler för varje år. I figur 6.1 nedan illustreras hur många fria grupper, kulturtidskrifter och bokförlag som har fått bidrag per år under perioden 2002–2006.

Figur 6.1 Antal bidragsmottagare per år, 2002-2006

Av figur 6.1 framgår att antalet bokförlag och fria musikgrupper som beviljades bidrag ökade något i början av perioden. Under hela femårsperioden har antalet beviljade bidrag dock varit förhållandevis konstant.

Även de genomsnittliga bidragsbeloppen per mottagare för de ovanstående bidragstyperna har (i löpande priser) legat på en tämligen jämn nivå under perioden. De farhågor som har framkommit i intervjuer om att bidragen sprids ut på allt fler mottagare verkar alltså sakna grund, i alla fall på ett generellt plan.

6.2.3 ... men de gamla får mest

När det gäller medlen till fria grupper, kulturtidskrifter och bokförlag kan vi konstatera att den största andelen pengar går till den mindre andel mottagare som har fått bidrag under många år. I dessa bidragstyper har totalt 1 166 mottagare fått bidrag under perioden. De knappt 20 procent av mottagarna som har fått bidrag periodens samtliga fem år har delat på 73 procent av de utbetalda pengarna. De 45 procent som endast har fått bidrag ett år har delat på 7 procent av pengarna.

I tabell 6.2 nedan presenteras det genomsnittliga bidraget per mottagare och år för respektive årsgrupp. Längst ned i tabellen visas hur mycket pengar

som varje bidragstyp har omfattat under perioden. I tabell 6.3 visas hur stor andel bidragsmottagare per årsgrupp varit, och hur stor andel av bidragstypens pengar som fördelats till mottagarna i respektive årsgrupp.

Tabell 6.2 Genomsnittligt bidrag i kronor per mottagare och år, fördelat på antal år med bidrag, 2002-2006.

Antal år med bidrag	Fria musikgrupper	Fria teatergrupper	Fria dansgrupper	Kulturtidskrifter	Bokförlag
1	48 186	180 897	176 292	34 116	63 928
2	46 986	230 713	265 176	53 571	84 873
3	49 325	351 718	256 270	38 988	107 558
4	73 383	318 344	309 231	96 268	159 143
5	112 396	1 060 238	724 866	155 548	474 508
Genomsnitt för alla mottagare	70 687	677 880	368 881	128 959	213 251
Totala medel	50 187 550	259 627 990	78 940 628	76 343 750	189 366 936

Tabell 6.3 Andel mottagare i förhållande till andel bidragsmedel per bidragstyp och årsgrupp, 2002-2006. Andelarna visas i procent.

	Antal år med bidrag					Totalt antal mottagare/ totalt belopp under perioden
	1	2	3	4	5	
Fria musikgrupper						
-andel mottagare	41	22	14	10	13	305
-andel pengar	12	13	12	18	45	50 187 550
Fria teatergrupper						
-andel mottagare	40	17	10	6	28	145
-andel pengar	4	4	6	4	82	259 627 990
Fria dansgrupper						
-andel mottagare	49	19	12	9	11	100
-andel pengar	11	13	12	14	51	78 940 628
Kulturtidskrifter						
-andel mottagare	24	12	4	10	49	170
-andel pengar	2	3	1	9	86	76 343 750
Bokförlag						
-andel mottagare	57	17	10	4	13	446
-andel pengar	9	7	7	6	71	189 366 936

Tabell 6.2 visar att de mottagare som har fått bidrag periodens samtliga fem år också har ett högre genomsnittligt bidrag än de mottagare som har fått bidrag färre år. En bidragande orsak när det gäller fria dansgrupper och fria teatergrupper är att de treåriga verksamhetsbidragen ofta är på större belopp, även sett på årsbasis. För fria musikgrupper, kulturtidskrifter och litteratur finns dock inte treåriga bidrag, så förklaringen är inte heltäckande. Kulturrådet menar att det sannolikt finns ett samband mellan antal år med bidrag och bedömd kvalitet.

6.3 Mottagare som Konstnärskämnden beslutar om

Konstnärskämnden har, till skillnad från Kulturrådet, inte som ett uttryckligt mål i regleringsbrevet att verka för förnyelse. Förnyelse är dock allmänt sett en fråga som Konstnärskämnden säger sig lägga vikt vid.

Konstnärskämndens styrelse har antagit riktlinjer för att öka omsättningen bland bidragsmottagare.¹⁵⁰ Riktlinjerna innebär att vissa större bidragstyper inte får delas ut till en mottagare om det inte har gått ett visst antal år sedan mottagaren senast fick ett bidrag av samma typ. Till exempel har nämnden tidigare beviljat en hög andel av bidragsmottagare inom tonsättargruppen bidrag gång på gång, ända sedan 1980-talet. Dock har nämnden uppmärksammat problemet och nämndens styrelse fattade 2005 beslut om att femåriga arbetsstipendier inom tonsättarområdet bara ska kunna beviljas högst två gånger, det vill säga högst tio år i följd.¹⁵¹ Konstnärskämndens styrelse har också generellt uppmanat arbetsgrupperna att notera hur stipendierna sprids på de sökande. Syftet är att styrelsen ska få ett underlag för att bedöma vad som är rimlig spridning.

Efter att ha gått igenom stickprov för perioden 1997–2006 ur den bidragstyp som omfattar mest pengar, arbetsstipendier inom bild- och formområdet, kan vi konstatera att Bildkonstnärskämnden följer sina interna riktlinjer om tre stipendiefria år.¹⁵² Enligt Konstnärskämnden har andelen nya mottagare av arbetsstipendier inom bild- och formområdet utgjort drygt 40 procent varje år under åren 2004–2006.¹⁵³ Det bekräftas vid vår genomgång. Vi har därutöver undersökt i hur stor utsträckning konstnärer återkommer som mottagare direkt efter att intervallet har förflutit. Resultatet visar att ungefär en tredjedel av dem som ett år beviljas målinriktat arbetsstipendium återkommer med minsta möjliga intervall.

Förordningen som styr Konstnärskämndens bidragsgivning slår fast att konstnärsbidrag får delas ut högst fem år i följd utan omprövning.¹⁵⁴

¹⁵⁰ Konstnärskämnden, *Årsredovisning 2006*.

¹⁵¹ Konstnärskämnden, *Årsredovisning 2006*, s. 22 och bilaga 8 till styrelseprotokoll 2005-12-15.

¹⁵² Bildkonstnärskämndens riktlinje, för Konstnärskämnden som helhet gäller ett minimum på två år.

¹⁵³ Konstnärskämnden, *Årsredovisning 2006*.

¹⁵⁴ 10 § förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer. Andra regler gäller dock för t.ex. långtidsstipendier (tio år) och inkomstgarantier för konstnärer.

6.4 Förnyelse kontra kontinuitet

Ett dilemma för de bidragsgivande myndigheterna är att de i sin bidragsgivning både har ett ansvar för att främja förnyelse och verka för stabilitet och långsiktighet.¹⁵⁵ I propositionen som låg till grund för det kulturpolitiska beslutet 1996 skriver regeringen att kulturell mångfald är en förutsättning för ett rikt kulturliv. Man använder ord som stimulera, experimentell, nydanande och expansion. Mångfald är i sig ett begrepp som förutsätter en mängd av något slag. I det här fallet står det rimligtvis för både många aktörer och många konstformer. Samtidigt säger regeringen i propositionen att den kulturpolitiska uppgiften är att skapa bästa möjliga förutsättningar för det yrkesmässiga konstnärliga arbetet.¹⁵⁶ Det kan tolkas som en strävan att skapa stabilitet för konstnärerna.

Riksdagen gjorde i december 2007 ett tillkännagivande till regeringen om vikten av en jämn medelstildelning till fria grupper och liknande organisationer. Kulturutskottet menade att det har stor betydelse för dessa grupper att bidragsgivningen är stabil och förutsägbar.¹⁵⁷ För Konstnärsnämndens del framkommer inriktningen på kontinuitet till exempel genom de förordningsstyrda bidragsformerna långtidsstipendier och inkomstgaranti.¹⁵⁸

6.4.1 Kontinuitet som förutsättning för förnyelse

Företrädare för kulturlivet har i granskningen pekat på att kontinuitet och stabilitet i försörjningen kan vara en förutsättning för förnyelse. Att vara alltför beroende av till exempel biljettintäkter riskerar att göra kulturutövarna överdrivet försiktiga. I stället för att vara djärva satsar de då på säkra kort som de vet tilltalar publiken. När Kulturrådet inrättade treåriga bidrag för fria grupper inom teater och dans, var syftet att ge en större trygghet till grupperna. Samtidigt skulle förnyelsen öka enligt utgångspunkten ”man måste ha kontinuitet för att våga vara djärv”, som en företrädare för Kulturrådet formulerade det.

Omsorgen om kontinuitet och trygghet parallellt med ansvaret för förnyelse innebär att myndigheternas handlingsutrymme för att öka omsättningen bland bidragsmottagarna begränsas. Bidragen från Kulturrådet står ofta för en betydande del av de mottagande organisationernas intäkter. Enkätresultaten visar att för en tredjedel av de fria grupperna utgjorde bidragen från Kulturrådet 26–50 procent av de totala intäkterna. För en tiondel av de fria grupperna utgjorde bidragen 51–75 procent.

¹⁵⁵ För Konstnärsnämnden är inte förnyelse uttalat i förordning eller regleringsbrev, däremot omfattas myndigheten av de nationella kulturpolitiska målen där förnyelse ingår. Dessutom uppfattar myndigheten själv att detta är viktigt. Betydelsen av kontinuitet framkommer till exempel genom att nämnden får bevilja långtidsstipendier och ska bevilja inkomstgarantier för konstnärer.

¹⁵⁶ Prop. 1996/97:3.

¹⁵⁷ Bet. 2007/08:KrU1.

¹⁵⁸ Förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer och förordningen (1976:504) om inkomstgarantier för konstnärer.

Myndigheterna är också medvetna om att ett bidrag från dem ökar konstnärernas och organisationernas möjligheter att få bidrag från andra håll. Att som konstnär eller organisation få bidrag från Konstnärsnämnden eller Kulturrådet kan av andra uppfattas som en kvalitetsstämpel. I enkäten tillfrågas respondenterna om vilken betydelse de bedömer att ett bidrag från Kulturrådet eller Konstnärsnämnden har för möjligheten att få bidrag från andra finansiärer. 80 procent svarar att det har stor betydelse eller är helt avgörande.

6.4.2 *Inga riktlinjer för hur bidrag ska minskas eller dras in vid Kulturrådet*

Kulturrådet har som praxis att diskutera med mottagare som har fått bidrag i flera år, innan man gör stora neddragningar av bidragen. Detta gäller både de mottagare som regeringen har beslutat om och de mottagare som Kulturrådet styr över. Mottagare som bara har fått bidrag en gång kan dock fräntas stöd utan förvarning.¹⁵⁹

På Kulturrådet har en referensgrupp efterfrågat riktlinjer för hur man ska kunna ta bort bidragsmottagare. Gruppen menar också att Kulturrådet tydligt bör informera de sökande om dessa riktlinjer. Samma referensgrupp vill även att informationen ska bli tydligare om att bidrag från Kulturrådet inte är en rättighet.¹⁶⁰ Det tyder på att mottagarna i sina ekonomiska kalkyler för verksamheten tycks räkna med ett återkommande statligt bidrag.

Ett exempel på att redan etablerade bidragsmottagare gör anspråk på fortsatta bidrag är uppvaktningen av Kulturrådet från Amatörkulturens samrådsgrupp (Ax) i samband med medelsförstärkningen till centrala amatörkulturorganisationer 2007. Samrådsgruppen, som organiserar ett flertal amatörkulturorganisationer (tillika bidragsmottagare), menade att Kulturrådet skulle använda tillskottet till att höja de nuvarande bidragen till de centrala amatörkulturorganisationerna. Medlen skulle alltså inte huvudsakligen fördelas till nya mottagare. Vidare menade samrådsgruppen att Kulturrådet skulle göra detta mycket skyndsamt.¹⁶¹ Som nämnts ovan resulterade tillskottet dock i att Kulturrådet beviljade sju nya organisationer bidrag. Ax var en av dessa.

6.4.3 *Utan historia inga bidrag – nya konstellationers dilemma*

Omsorgen om gamla bidragsmottagare i kombination med begränsade bidragsmedel innebär således en svårighet för nya sökande att få bidrag, särskilt från Kulturrådet. Ett annat potentiellt hinder för nya bidragsmottagare

¹⁵⁹ Rapport från referensgruppen för fria musikgrupper, dnr KUR 2006/5912.

¹⁶⁰ Rapport från referensgruppen för fria musikgrupper, dnr KUR 2006/5912.

¹⁶¹ Skrivelse till Kulturrådet från Ax, Amatörkulturens samrådsgrupp, dnr KUR 2006/10033.

är kriteriet verksamhetsmässig prestation. Kriteriet ställer krav på att mottagaren har presterat något som kan bedömas redan före ansökningstillfället, vilket är problematiskt för nya konstellationer. Nya grupper eller nätverk som inte har haft möjlighet att bevisa sin kvalitet får därmed svårare att komma in i bidragssystemet. Som vi tidigare nämnt måste kulturtidskrifter ha kommit ut med fyra nummer under de senaste två åren för att beviljas stöd.¹⁶² Det innebär att nystartade kulturtidskrifter inte har möjlighet att få bidrag.

Företrädare för Kulturrådet har i intervjuer konstaterat att det är lättare att tilldelas bidrag om man sedan tidigare är bidragsmottagare. De bidragssökande gör samma bedömning. I enkäten svarade över hälften av dem som hade sökt bidrag från Kulturrådet att de tror att det är betydelsefullt att ha fått bidrag tidigare. Av de bidragssökande vid Kulturrådet och Konstnärsnämnden som har svarat på enkäten uppger mellan 55 och 80 procent att det generellt sett är viktigt att vara välkänd för den bidragsgivande myndigheten.

Att *inte* ha fått bidrag tidigare är inte något som de bidragssökande vid vare sig Kulturrådet eller Konstnärsnämnden upplever är en fördel i konkurrensen om bidragsmedel. Detta kriterium kommer på sista plats av 15 alternativ, när de som har fått bidrag från Kulturrådet anger vad de generellt upplever att Kulturrådet värdesätter vid bidragsfördelningen. Av de svarande uppger 55 procent att detta är mindre viktigt eller inte alls viktigt, medan 8 procent menar att det är viktigt eller mycket viktigt (37 procent uppger vet ej eller ej aktuellt). Av dem som har fått bidrag från Konstnärsnämnden är det också 55 procent som uppger att detta är mindre viktigt eller inte alls viktigt (15 procent svarar viktigt eller mycket viktigt och 30 procent uppger vet ej eller ej aktuellt).

6.5 Omprövning av bidragsformerna

Även formerna för bidragsgivningen måste kunna omprövas och förnyas. Företrädare för Kulturdepartementet har framhållit att regeringen förväntar sig att Kulturrådet och Konstnärsnämnden tar egna initiativ till förändringar av bidragstyperna om det behövs. Kulturrådets instruktion uttrycker att myndigheten ska svara för uppföljning och utvärdering av de statliga insatserna.¹⁶³ Om man ska få kunskap om huruvida förändringar behövs, det vill säga genomföra en omprövning, krävs uppföljning och utvärdering för att kunna konstatera eventuella brister i utfallet. Frågor om uppföljning och utvärdering behandlades i kapitel 5.

¹⁶² 7 § förordningen (1993:567) om statligt stöd till kulturtidskrifter, Statens kulturråd, *Föreskrifter för stöd till kulturtidskrifter*, KRFS 2001:1.

¹⁶³ Förordning (2007:1186) med instruktion för Statens kulturråd. Den tidigare instruktionen innehöll samma skrivning.

Konstnärskommittén har utifrån förändringar i omvärlden sett behov av att justera bidragsstrukturen. Myndighetens förordningar ger nämnden relativt stor frihet. Detta har gjort det möjligt för Konstnärskommittén att ompröva existerande bidragstyper och utveckla dessa till nya bidrag. Assistentstipendiet är ett exempel på det. Den internationella avdelningen för bild- och formområdet, Iaspis, inrättades också på initiativ av Konstnärskommittén.¹⁶⁴

Enligt handläggarna fungerar bidragsformerna på Konstnärskommittén bra. Det står arbetsgrupperna fritt att inte dela ut vissa typer av bidrag alls. Exempelvis har inga femåriga arbetsstipendier delats ut till filmkonstnärer på flera år. Vidare har inga nya pensionsbidrag beviljats, eftersom Konstnärskommittén bedömer att de inte uppfyller sitt syfte.

Kulturrådet har inte i samma utsträckning som Konstnärskommittén omprövat och förnyat sina bidragstyper. Under 2000-talet har rådet påtalat att förändringar är nödvändiga i enskilda förordningar såsom bidrag till kulturtidskrifter. Kulturrådet föreslog dock i budgetunderlaget för 2007-2009 en generell översyn av bidragsförordningarna, eftersom rådet anser att förordningarna i många fall inte följer samhällsutvecklingen. Förslaget har sedan återupprepats och förtydligats i de två senaste budgetunderlagen.¹⁶⁵ Kulturrådet har tidigare kunnat inrätta treåriga bidrag för fria grupper inom teater och dans. Däremot dröjde det flera år innan nättidskrifter kunde komma på fråga för bidrag till kulturtidskrifter, eftersom förordningen inte var tillämplig. Detta trots att Kulturrådet hade begärt att regeringen skulle förändra förordningen. Exempel på omprioriteringar som Kulturrådet har gjort är att man har fört över vissa medel från litteraturstödet till bidraget för kulturtidskrifter.

Konstnärskommittén har genomfört förändringar i bidragstyperna, medan Kulturrådet således mer justerar de nuvarande bidragstyperna. Kulturrådet är dock bundet av förordningar i större utsträckning än vad nämnden är. Samtidigt som förändringar sker, finns det brister i uppföljningen och utvärderingen av såväl bidragsmottagare som bidragssystemet i stort. Både företrädare för Kulturrådet och Konstnärskommittén har uppgivit att uppföljning och utvärdering prioriterats ned till förmån för själva bidragshanteringen, samtidigt som de också uttrycker att det har prioriterats i den mån det är möjligt. Studier av bidragsgivningens betydelse för kulturlivet saknas därför i stor utsträckning. Vi har även sett att den kunskap om bidragsgivningen som kan finnas i organisationerna inte heller systematiskt sammanställs och kanaliseras till myndighetsledningarna.¹⁶⁶ Bristen på ett samlat kunskapsunderlag kan göra att angelägna förändringar och effektiviseringar av bidragsgivningen inte kommer till stånd.

¹⁶⁴ Det tidigare internationella programmet för bild- och formkonstnärer utvecklades till Iaspis när detta förstärktes med en ateljéverksamhet i Sverige och ett arbete för att utveckla kontakterna med utländska konstnärer och curatorer.

¹⁶⁵ I budgetunderlag för år 2009–2011 är Kulturrådet mer specifikt och föreslår konkreta förändringar eller hela översyner av sammanlagt sju bidragsförordningar.

¹⁶⁶ Vid Konstnärskommittén underlättas dock kunskapsöverföringen av att ordföranden i arbetsgrupperna också är ledamöter av nämndstyrelsen.

6.5.1 Konstområdes- och genreövergripande verksamhet

Bidragssystemet är till stor del uppbyggt kring traditionella konstformer såsom bildkonst, dans, teater och musik. Det gäller både styrningen från regeringen och utformningen av bidragen vid de bidragsgivande myndigheterna. Nyskapande kultur, som ofta är konstområdes- och genreövergripande, passar inte alltid in i detta mönster och riskerar därför att ställas utanför bidragssystemet. Det kan nämnas att den bidragsgivning som omfattar så kallade konstområdesövergripande verksamhet vid Kulturrådet endast omfattade 4 procent av myndighetens bidragsmedel 2007.

Enligt regeringens bedömning bidrar statens bidrag till konstområdesövergripande verksamhet till ett omfattande och varierat kulturutbud. Regeringen gör också bedömningen att Kulturrådet i sin verksamhet har strävat efter ”att öka samarbetet mellan genrer och konstområden på ett sätt som främjat förnyelse och utveckling”.¹⁶⁷ Enligt företrädare för Kulturdepartementet är grunden för denna bedömning det som Kulturrådet har redovisat i årsredovisningen och i rapporter till departementet. I Kulturrådets årsredovisning för 2007 behandlas konstområdesövergripande verksamhet knapphändigt. Det saknas bl.a. en övergripande analys av hur Kulturrådet har hanterat inkomna konstområdes- och genreövergripande ansökningar och vilken kompetens myndigheten har haft att hantera dessa.

Som framgått tidigare i rapporten är Kulturrådets arbets- och referensgrupper uppbyggda utifrån specifika kulturformer. Konstnärsnämndens arbetsgrupper är mer genre- och konstområdesövergripande till sin uppbyggnad, men även här märks indelningen i konstformer.¹⁶⁸ Även om ledamöterna enbart företräder sig själva är de samtidigt mest vana att hantera den konst- eller kulturform som de själva har störst kunskap om eller erfarenhet av. Detta kan göra att ansökningar som präglas av så kallade interdisciplinära uttryck inte får samma möjligheter, eftersom dessa kan inbegripa flera olika konstområden som behandlas av olika arbets- eller referensgrupper.

Ordföranden för Konstnärsnämndens styrelse har vid en intervju betonat att det är viktigt att motverka stuprör mellan olika konstformer om man vill främja förnyelse. Om gruppernas ledamöter blir för konstområdesspecifika i sitt sätt att tänka är det svårare att riva gränserna. Ett sätt att främja förnyelse är enligt ordföranden därför att få in fler generalister i grupperna. Samtidigt är det viktigt att den professionella kunskapen inte går förlorad. Kulturrådet har i sin översyn av bidragsvillkoren för fria grupper konstaterat att det behövs bättre former för att hantera ansökningar som gäller genreövergripande scenkonst. Man menar också att det ekonomiska utrymmet för

¹⁶⁷ Prop. 2007/08:1, utg. omr. 17, s. 42.

¹⁶⁸ Arbetsgruppen för film, dans och teater beslutar kollektivt. Den består dock av mindre beredningsgrupper av ämnessakkunniga som behandlar det egna konstområdets ansökningar. Bildkonstnärnsfonden hanterar både bild- och formkonst. Arbetsgrupperna för musik är uppdelade utifrån om musikern är upphovsman eller utövare. De två grupperna fördelar gemensamt bidrag för samarbetsprojekt.

dessa grupper skulle behöva utökas.¹⁶⁹

Kulturrådet har avsatt särskilda medel för bidragsgivning till konstområdesövergripande kultur. Denna pott är inte särskilt stor.¹⁷⁰ Noteras bör dock att bidragsmottagare, inte minst institutionerna, mycket väl kan arbeta konstområdesövergripande utan att få särskilda medel för detta. Handläggare vid Kulturrådet har vid intervjuer uppgivit att man ser det som sin uppgift att lotsa nya eller genreövergripande konstformer rätt i bidragssystemet. Inte sällan hamnar dessa ansökningar bland ansökningar som gäller dans. Detta kan bli problematiskt, eftersom dansen fortfarande är ett konstområde under uppbyggnad. Vi har i granskningen sett exempel på att ansökningar om bidrag till "bredare scenkonst" har prioriterats bort vid bidragsgivning till fria dansgrupper med hänvisning till att medlen på dansområdet inte var tillräckliga.¹⁷¹ En ordförande för en referensgrupp på Kulturrådet har uttryckt att det så kallade "boxtänkandet", det vill säga den traditionella uppdelningen i avgränsade konst- och kulturområden, är en av de blockerande faktorerna för en ökad förnyelse av bidragssystemet.

På Konstnärdsnämnden har arbetsgrupperna efterfrågat ökade medel för att kunna möta det ökade antalet kvalificerade ansökningar inom nyare musikgenrer.¹⁷² En svårighet med ansökningar till konstområdes- och genreövergripande konst som ordföranden för en arbetsgrupp vid Konstnärdsnämnden har pekat på, är att ansökningsomgångarna för de olika konstformerna är förlagda till olika tidpunkter på året, vilket är en följd av kansliets arbetsbelastning. Konstnärdsnämnden menar dock att de trots detta administrativa hinder ger medel till genreövergripande konst.

6.5.2 Behov av riskkapital och utvecklingsmedel

Kulturrådet tar i sitt budgetunderlag för 2008–2010 upp att vissa nyskapande och experimentella projekt sannolikt aldrig utförs, eftersom de ekonomiska förutsättningarna är alltför osäkra. Kulturrådet föreslår därför att man ska utreda om en riskgaranti kan införas.¹⁷³ Myndigheten skulle under en försöksperiod vilja avsätta medel till att garantera utvalda projekt en viss intäkt, om publikkalkylerna inte skulle hålla. Metoden bör enligt Kulturrådet till att börja med endast aktualiseras för fria teater- och dansgrupper, som inte har ekonomiska möjligheter att ta större risker.

Genom Stiftelsen framtidens kultur har det sedan 1994 funnits utvecklingsmedel att söka för långsiktiga och nyskapande kulturprojekt. Den bidragsmöjligheten kommer dock snart att upphöra eftersom stiftelsen nu

¹⁶⁹ Kulturrådet, *Översyn av villkor och riktlinjer för bidragsgivningen till de fria teater- och dansgrupperna*, 2006.

¹⁷⁰ Kulturrådets bilaga till årsredovisning 2007, s. 18. 2007 delades 350 000 kronor ut till konstområdesövergripande fria grupper under anslagspost 28.7 ap. 1. Detta motsvarade 0,3 procent av delpostens 118 031 180 kronor.

¹⁷¹ Kulturrådet beslut S 2006:38 s. 4, beslutsbilaga Fria dans.

¹⁷² Konstnärdsnämnden protokoll 2007:2 11§ Arbetsgruppen för komponister.

¹⁷³ Kulturrådet *Budgetunderlag 2008–2010*, 2007:3.

avvecklar sin verksamhet. Kulturrådet menar i sitt budgetunderlag att det är angeläget att analysera vilka effekter detta får på kulturlivets behov av utveckling och förnyelse. Man framhåller vidare att det är viktigt att den nationella kulturpolitiken intar en generös attityd till konstnärligt utvecklingsarbete.¹⁷⁴

Att det i dagsläget finns relativt lite rörliga medel att använda för utveckling och nya idéer är något som Kulturrådet också tar upp i sin utvärdering av de nationella uppdragen. Nationella uppdrag har regeringen sedan 1996 gett till institutioner eller verksamheter som enligt regeringens bedömning står för utveckling och förnyelse inom en konstriktning eller verksamhetsform.¹⁷⁵ Syftet är att ta till vara kunnande och idéer från hela landet för att bidra till utveckling och förnyelse inom olika delar av kulturområdet.¹⁷⁶ Varje institution som fått ett nationellt uppdrag har tilldelats ett årligt bidrag under tre år. I utvärderingen konstaterar Kulturrådet att uppdragen har gett många verksamheter chans att pröva nya idéer som enligt Kulturrådet annars inte hade varit möjliga att genomföra. Samtidigt menar Kulturrådet att en tydligare styrning från regeringens sida hade varit önskvärd. Den skulle ha förstärkt intrycket av de nationella uppdragen som ett kulturpolitiskt styrinstrument och bekräftat ett aktivt engagemang från statens sida.¹⁷⁷

6.6 Sammanfattande iakttagelser

Ett mått på omprövningen och förnyelsen inom kulturbidragssystemet är i vilken mån nya aktörer får bidrag och tidigare bidragsmottagare inte tilldelas bidrag. Vår analys visar att det finns en omsättning bland bidragsmottagarna inom ett antal typer av stöd. Detta gäller för både Kulturrådet och Konstnärsnämnden. Konstnärsnämnden har för en del bidragstyper infört bestämmelser om att ett visst antal år måste passera innan en konstnär kan få ett bidrag av samma typ igen. Men granskningen visar också att de grupper av bidragsmottagare som återkommer år från år hos Kulturrådet delar på den största delen av pengarna.

Bland bidragstyperna hos Kulturrådet finns tre typer som utmärker sig genom att det knappt sker någon förändring över tid av vilka som får bidrag. En av dessa bidragstyper är det stöd som enligt regeringsbeslut varje år är destinerat till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. Bidragstypen är den överlägset största som Kulturrådet fördelar, och den omfattade år 2007 763 miljoner kronor. Syftet med det statliga bidraget är att skapa en kulturell infrastruktur i hela landet genom stöd till olika typer av institutioner som har en regional eller lokal huvudman.

¹⁷⁴ Kulturrådet *Budgetunderlag 2008–2010*, 2007:3.

¹⁷⁵ Prop. 2007/08:1, utg. omr. 17, s. 44.

¹⁷⁶ Prop. 2004/05:1, utg. omr. 17, s. 38.

¹⁷⁷ Kulturrådets skriftserie 2007:9, *Översyn av de nationella uppdragen*, s. 7-8.

I granskningen har vi också funnit att Kulturrådets fördelning av medel mellan institutionerna varierar mycket lite över tid. Så har varit fallet trots att Kulturrådet har haft mandat att omfördela mellan institutionerna sedan 1990-talet.

Kontinuitet kan i vissa fall vara en förutsättning för förnyelse, något som vi dock inte har haft möjlighet att närmare bedöma inom ramen för granskningen. Särskilt Kulturrådet, men också Konstnärsnämnden, har ett ansvar för en viss kontinuitet i bidragsgivningen. När särskilt Kulturrådet minskar eller helt tar bort ett bidrag möts det ofta av protester. Sammantaget har därför myndigheterna stora förväntningar på sig att värna kontinuitet i bidragsgivningen. Det har i sin tur konsekvenser för förutsättningarna för omprövning och förnyelse bland bidragsmottagarna.

Förnyelse kan också försvåras av den indelning i genrer och konstområden som präglar det nuvarande bidragssystemet. Samtidigt som stödet till konstområdesövergripande verksamhet och utvecklingsmedel är begränsat i förhållande till de totala anslagen inom kulturområdet, riskerar konstnärer och kulturutövare som blandar olika konstnärliga genrer och uttryck att hamna mellan stolarna och inte få samma förutsättningar för att beviljas stöd för sin verksamhet. Det beror på att verksamheten ofta kan vara svår att placera in i någon av de traditionella stödformerna (till exempel teater, bildkonst, utställningar med mera).

Ytterligare ett hinder är de krav på prestationer som ofta ställs. Det är i sig rimligt men utgör samtidigt ett hinder för förnyelse, eftersom nya grupper eller nätverk per definition inte har historiska meriter att åberopa.

För att uppnå målet om förnyelse är det inte bara bidragsmottagare utan också bidragstyper som måste omprövas. Konstnärsnämnden har omprövat och förnyat vissa av de bidragstyper som myndigheten fördelar. Kulturrådet har mer justerat än förnyat de bidragstyper som myndigheten fördelar. Samtidigt har Kulturrådet ett mer omfattande regelverk i form av bidragsförordningar att förhålla sig till.

7 Riksrevisionens bedömningar och rekommendationer

Riksrevisionens övergripande bedömning är att Kulturrådet har förbättrat den interna styrningen och kontrollen av bidragsgivningen under senare år. Vad gäller Konstnärsnämnden har Riksrevisionen inte underlag för att kunna bedöma hur styrningen och kontrollen har utvecklats sig över åren. Dock finns det fortfarande brister som är angelägna att åtgärda på båda myndigheterna. Det gäller främst dokumenterade analyser av återrapportering från bidragsmottagarna och riskanalyser av bidragsprocesserna.

Vidare bedömer Riksrevisionen att förutsättningarna för omprövning, och därmed förnyelse, brister i flera avseenden. Det gäller främst tillgång till uppföljnings- och utvärderingsinformation. Varken Kulturrådet eller Konstnärsnämnden gör systematiska uppföljningar och utvärderingar av bidragsmottagare och bidragstyper. Det finns visserligen en omsättning bland bidragsmottagarna, nya mottagare kommer in i systemet och gamla lämnar det. Men granskningen visar också att Kulturrådet fördelar den största delen av bidragsmedlen till dem som fått bidrag under många år, vilket är en indikation på att omprövningen brister.

7.1 Intern styrning och kontroll i bidragsprocessen

Förtroendet för en bidragsgivande verksamhet, med stort inslag av subjektiva bedömningar som ofta inte är dokumenterade, bygger på att verksamheten i övrigt är relativt formlig. Det finns, enligt Riksrevisionens bedömning, möjligheter att förbättra myndighetsledningarnas styrning och kontroll på flera punkter och på det sättet stärka effektiviteten i bidragsgivningen.

Brister i återrapporteringen

Kulturrådets och Konstnärsnämndens krav på återrapportering från bidragsmottagarna av utbetalda bidrag är inte tillräckliga. Till exempel efterfrågar Kulturrådet sällan kvalitativa uppgifter om verksamhetens inriktning, och Konstnärsnämnden efterfrågar endast återrapportering för vissa bidragstyper. Det material som samlas in används i endast i begränsad utsträckning till dokumenterad uppföljning och analys.

Riksrevisionen rekommenderar Kulturrådet och Konstnärsnämnden att förstärka återrapporteringen och att i ökad utsträckning använda återrapporteringen i uppföljningar och utvärderingar av bidragsgivningen.

Risikanalyser saknas

Risikanalyser behövs för att myndigheternas ledningar ska kunna värdera i vilka delar av verksamheten som olika fel och effektivitetsbrister riskerar att uppstå. Varken Kulturrådet eller Konstnärsnämnden har gjort analyser av vilka risker som finns i bidragssystemet. Det försvårar för myndighetsledningarna att utöva god styrning och kontroll av bidragsprocessen.

Riksrevisionen rekommenderar Kulturrådet och Konstnärsnämnden att genomföra riskanalyser av bidragsverksamheten.

Bidragssystemet innebär risk för jäv

Riksrevisionens bedömning är att bidragssystemet, såsom det är konstruerat, alltid kommer att ha en inbyggd jävsproblematik. Konstnärsnämndens ledning har inte sett till att den formella hanteringen av frågor om jäv sköts på ett helt tillfredställande sätt. Granskningen visar att Konstnärsnämndens beslutsprotokoll sällan innehåller dokumentation av jäv i förhållande till ansökningar som resulterar i avslag. Riksrevisionen anser att eventuellt jäv bör framgå av beslutsprotokollet avseende såväl bifall som avslag. Detta särskilt som nämndens egen jävspolicy ställer krav på att jäv ska antecknas i beslutprotokollet.

Den enkät som Riksrevisionen har genomfört i granskningen visar att 19 procent av dem som har sökt bidrag uppger sig känna till ett eller flera fall av jäv. Samtidigt uppger vissa respondenter att ett ytterligare problem är vänskapskorruption och att ledamöter av arbets- och referensgrupper föredrar att stödja den verksamhet som de är förtrogna med. Inom ramen för granskningen har inte Riksrevisionen haft möjlighet att belägga om enkätens resultat är rättvisande eller inte. Riksrevisionen anser dock att de tecken på misstro mot Kulturrådet och Konstnärsnämnden som kommer till uttryck i enkäten understryker vikten av välfungerande rutiner för att förebygga jäv.

Riksrevisionen rekommenderar Konstnärsnämnden att stärka rutinerna vad gäller den formella hanteringen av jävsfrågor.

Felaktig belastning av sakanslag med förvaltningsutgifter

Riksdagens finansutskott har betonat betydelsen av att förvaltningsanslag och sakanslag hålls åtskilda. Kulturrådet har belastat sakanslag med förvaltningsutgifter utan att ha ett uttalat medgivande från regeringen för den största delen av utgifterna i fråga. Dock finns formuleringar i regleringsbrevet som kan tolkas som att det är tillåtet att använda delar av sakanslagen för förvaltningsutgifter. Kulturrådet har bett regeringen om ett förtydligande i

frågan, något som rådet inte har fått. Konstnärsnämnden har också belastat sakanslag med förvaltningsutgifter. Detta har skett med regeringens medgivande men utan att regeringen har angivit några beloppsgränser. Konstnärsnämnden har belastat sakanslag med förvaltningsutgifter till ett belopp motsvarande hälften av nämndens ordinarie förvaltningsanslag.

Vissa delar av regleringsbrevens ger således myndigheterna tillåtelse att belasta sakanslag med förvaltningsutgifter. Riksdagen har, med något undantag, inte fattat beslut om detta.¹⁷⁸ Regeringen har således, utan riksdagens godkännande, gett myndigheterna tillåtelse att använda anslag till annat än den bidragsgivning de enligt riksdagen är avsedda för. Att Kulturrådet och Konstnärsnämnden belastar sakanslag med förvaltningskostnader minskar också tydligheten i hur mycket medel som tas i anspråk för genomförandet av myndigheternas verksamhet.

I Riksrevisionens rapport *Förvaltningsutgifter på sakanslag* (RiR 2006:17) rekommenderades regeringen att:

- lägga fast en entydig definition för förvaltningsutgifter,
- i budgetförslag motivera avsteg från de principer som lagts fast för budgetprocessen, däribland att hålla förvaltningsanslag och sakanslag åtskilda,
- förbättra informationen till riksdagen om förvaltningsutgifternas utveckling. Detta för att stödja en förbättrad kostnadskontroll och att öka transparensen i statsbudgeten.

Riksrevisionen kan konstatera att ingen av rekommendationerna har resulterat i åtgärder på kulturområdet, därför kvarstår dessa rekommendationer till regeringen.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att se till att förvaltningsutgifter på Kulturrådet och Konstnärsnämnden hanteras på ett sätt som står i överensstämmelse med riksdagens beslut.

7.2 Förutsättningar för omprövning och förnyelse

Omprövning och förnyelse förutsätter att det finns en klar uppfattning hos de bidragsgivande myndigheterna vad de ska uppnå med bidragen. Vidare att de har kunskap om resultatet av bidragsgivningen. Myndigheterna ska också ha utrymme för att vidta förändringar i bidragsgivningen om det skulle vara befogat.

¹⁷⁸ Undantaget består i att riksdagen genom beslut om budgetpropositionen för 2007 godkände att Kulturrådet fick belasta knappt 2 miljoner kronor av de anvisade sakanslagen med förvaltningsutgifter.

Nya bidragsmottagare tillkommer men de gamla får mest

Inom majoriteten av de granskade bidragstyperna förekommer en omsättning bland bidragsmottagarna. Nya bidragsmottagare får bidrag och gamla upphör att få bidrag. Det är en indikation på att det finns förutsättningar för förnyelse i Kulturrådets och Konstnärsnämndens bidragsgivning. Men Riksrevisionens analys visar emellertid också att de som har fått bidrag i flera år årligen får dela på den största delen av pengarna i Kulturrådets bidragsfördelning. Att så stor andel av bidragsmedlen går till samma mottagare år från år är en indikation på att omprövningen brister. Konstnärsnämnden har, för vissa bidragstyper, infört regler som anger att en bidragsmottagare som har fått bidrag inte kan komma i fråga för samma slags bidrag igen förrän ett visst antal år har gått.

Riksrevisionen anser att det ligger i Kulturrådets ansvar att följa upp och utvärdera omsättningen bland bidragsmottagarna. Så har dock inte skett.

Riksrevisionen rekommenderar Kulturrådet att göra analyser av omsättningen och skillnader i bidragsnivåer bland bidragsmottagarna för att pröva om bidragsgivningen står i överensstämmelse med målen för verksamheten.

Många mål utan inbördes prioritering

Regeringen har beslutat om en mängd mål för Kulturrådet, alla lika viktiga. Det är en förklaring till att Kulturrådet har gjort få tydliga prioriteringar bland målen på myndighetsnivå. Det faktum att bidragsbeslut fattas innebär dock att prioriteringar mellan olika mål ändå görs. I praktiken delegeras det till myndighetsnivå att avgöra vilka mål som ska ges tyngd i bidragsfördelningen, och inom myndigheten i vissa fall till arbets- och referensgrupper. Detta leder i sin tur till att det blir otydligt för de bidragssökande vilka mål som är mest tongivande i bidragsgivningen. Kvantitativt mätbara mål riskerar också att få större genomslag än svårämbara mål, oavsett vilken vikt riksdag och regering lägger vid dem. Eftersom förnyelse inte är ett mål för verksamhetsgrenen bidragsgivning och därmed inte heller ett återrapporteringskrav prioriteras förnyelsemålet i praktiken lägre än andra mål.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att se över målen för Kulturrådet i syfte att minska antalet mål och prioritera bland dessa.

Otydliga kriterier för bidragsgivning

Ett grundläggande krav som kan ställas på bidragssystemet är att det är tydligt för de bidragssökande. Om bidraget styrs i en förordning ska grundläggande kriterier för att få bidrag framkomma av förordningen. Det är också betydelsefullt att villkoren är överblickbara också för tjänstemän i den

berörda myndigheten och för dem som är ledamöter i arbets- och referensgrupper.

Granskningen visar att det finns fog för viss kritik mot regeringen och myndigheterna för att kriterierna för bidragsgivning är otydliga. Det har framkommit att direktiv i regleringsbrev för Kulturrådets del är så omfattande att det inte går att utläsa av bidragsförordningarna vilka kriterier som gäller för bidragsfördelningen. Det har också hänt att Kulturrådet har tagit hänsyn till kriterier som inte har varit kända för de bidragssökande. Konstnärsnämndens ledning har inte sett till att det förordningsstyrda kravet på att bedöma ekonomiskt behov i bidragsgivningen har tydliggjorts. Det är därför oklart för de bidragssökande hur stora inkomster det är möjligt att ha för att kunna komma i fråga för bidrag hos Konstnärsnämnden. Det är inte heller helt tydligt i bidragsförordningarna om ekonomiskt behov ska vara ett kriterium för alla förordningsstyrda bidragstyper eller bara för konstnärsbidrag och inkomstgarantier för konstnärer.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att se över de förordningar som styr bidragsgivningen så att de tydliggör på vilka grunder bidragen ska fördelas. Riksrevisionen rekommenderar också Kulturrådet och Konstnärsnämnden att se till att de bidragssökande får korrekt information om de kriterier som tillämpas.

Bidragstyper bör omprövas

För att uppnå förnyelse är det inte bara bidragsmottagare utan också bidragstyper som bör omprövas. Konstnärsnämnden har omprövat och förnyat vissa av de bidragstyper som myndigheten fördelar. Men för att omprövningen och förnyelsen av bidragstyper ska kunna ske på grundval av dokumenterad information och analys, måste nämnden arbeta mer med uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen.

Kulturrådets bidragstyper har ändrats i liten omfattning. Samtidigt har Kulturrådet ett mer omfattande regelverk i form av bidragsförordningar att förhålla sig till. Kulturrådet har till regeringen framfört ett behov av att revidera ett antal av bidragsförordningarna, men det har inte resulterat i annat än marginella ändringar.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen och Kulturrådet att i större utsträckning ompröva och förnya de bidragstyper som Kulturrådet fördelar.

Fler referensgrupper bör övervägas inom Kulturrådet

Systemet med arbets- och referensgrupper har ett stort stöd inom kulturlivet, och Kulturrådet självt lägger också stor vikt vid de professionella bedömarna. Men stora delar av de medel som Kulturrådet fördelar handläggs ändå utan

medverkan av arbets- och referensgrupper. En av dessa bidragstyper är *Bidrag till regional och lokal kulturverksamhet*, som med ett anslag på 763 miljoner kronor är den överlägset största bidragstypen på Kulturrådet. Riksrevisionens granskning visar att Kulturrådets omfördelning av medel mellan såväl institutioner som olika konstarter har varit sparsam inom denna bidragstyp. Om endast små omfördelningar görs minskar förutsättningarna att främja de institutioner som omprövar och förnyar sin verksamhet. Granskningen har också visat att myndigheten anser att det i första hand är huvudmännen för institutionerna som har ansvar för att utvärdera verksamheten. Riksrevisionen anser att Kulturrådet också har det ansvaret eftersom det är Kulturrådet som fördelar, och omfördelar, den omfattande statliga finansieringen.

Riksrevisionen rekommenderar Kulturrådet att överväga om även bidragsgivningen till regionala och lokala institutioner bör förstärkas med en referensgrupp i syfte att få större kapacitet att ompröva fördelningen mellan bidragsmottagare och konstarter.

Uppföljning och utvärdering bör prioriteras

Riksrevisionen bedömer att förutsättningarna för att ompröva bidragsmottagarna och bidragssystemet i stort är begränsade, eftersom både Kulturrådet och Konstnärsnämnden ger dokumenterad uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen litet utrymme. Riksdagen har gett regeringen ansvaret för att följa upp hur de statliga kulturmedlen används. Regeringen har delegerat uppgiften vidare till Kulturrådet och Konstnärsnämnden.

Den uppföljning som myndigheterna gör är dock mest inriktad på insamling av uppgifter och inte på dokumenterad analys. De utvärderingar som görs genomförs i stort sett inom ramen för myndigheternas övriga kunskapsproducerande verksamhetsgrenar. Detta beror i sin tur på att regeringen ställer krav på dokumenterad kunskapsproduktion i dessa verksamhetsgrenar, vilket den mer sällan gör för bidragsgivningen. Bristen på ett samlat kunskapsunderlag kan göra att angelägna omprövningar och effektiviseringar av bidragsgivningen inte kommer till stånd. Regeringen har således inte tagit sitt ansvar vad gäller att se till att uppföljning och utvärdering av bidragsgivningen genomförs.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att se till att Kulturrådet och Konstnärsnämnden förbättrar uppföljningen och utvärderingen av bidragsgivningen i syfte att öka förutsättningarna för omprövning och därmed för förnyelse.

Datum: 2007-11-30

Dnr: 31-2007-0257

Hur fungerar bidragssystemet på kulturområdet?

På Riksrevisionen pågår just nu en granskning av statens bidragsgivning på kulturområdet. Granskningen omfattar myndigheterna Kulturrådet och Konstnärsnämnden samt regeringens styrning av myndigheterna. Genom att fylla i den bifogade enkäten ger du oss betydelsefull information om hur bidragssystemet på kulturområdet fungerar. Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport under våren 2008.

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt. Riksrevisionens uppdrag är att granska den statliga verksamheten och därigenom medverka till god resursanvändning och effektiv förvaltning i staten.

Varför har just du/din organisation blivit utvald?

Enkäten riktar sig till ett urval av organisationer och personer som har ansökt om bidrag från Kulturrådet respektive Konstnärsnämnden för sin verksamhet under 2006 (2005 och 2006 när det gäller Konstnärsnämndens målinriktade arbetsstipendier). För de bidragstyper som har många sökande har vi valt ut mottagare av enkäten genom ett slumpmässigt urval. I enkätundersökningen efterfrågar vi synpunkter från både er som har beviljats bidrag och er som inte har beviljats bidrag.

Syftet med enkäten är att Riksrevisionen ska få kunskap om bidragsmottagarnas syn på bidragssystemet och myndigheternas arbete med bidragen. Du som har fått enkäten är alltså en värdefull informationskälla. Det är inte dig/er vi granskar, utan myndigheterna Kulturrådet och Konstnärsnämnden. Din medverkan är frivillig, men det är viktigt för oss att så många som möjligt svarar. Dina svar behövs för att resultatet ska bli rättvisande!

I rapporten kommer resultatet från enkäten att presenteras så att det inte går att se hur någon enskild person/organisation har svarat. Enkäten är märkt med ett id-nummer så att inkomna enkäter kan prickas av och ingen blir påmind i onödan. Efter att datainsamlingen är avslutad kommer kodnyckeln som kopplar samman id-numret med en person/organisation att förstöras så att de som har svarat inte kan identifieras. Har du frågor om dina personuppgifter kan du kontakta Riksrevisionens personuppgiftombud Jörgen Nilsson, tfn 08-5171 41 50.

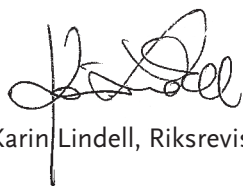
Svara snabbt!

Vi ber dig svara så snart som möjligt, dock senast den 20 december. Skicka in ditt ifyllda formulär i det bifogade, frankerade svarskuvertet.

Hör gärna av dig om du har några frågor

Riksrevisionen har anlitat Statisticon AB för att genomföra enkätundersökningen. De har i sin tur anlitat företaget EDB för själva datainsamlingen. Har du frågor om enkätundersökningen eller Riksrevisionens granskning är du välkommen att kontakta Emil Plisch, tfn 08-5171 4256, e-post: emil.plisch@riksrevisionen.se eller Sophie Casson Lindbäck, tfn 08-5171 4292, e-post sophie.casson-lindback@riksrevisionen.se. Har du frågor om datainsamlingen ber vi dig kontakta Mats Nyfjäll på Statisticon, tfn 018-18 22 34, e-post mats.nyfjall@statisticon.se.

Varmt tack på förhand!

Karin Lindell, Riksrevisor

Sophie Casson Lindbäck, Projektledare

Bilaga 1 Enkät om bidragssystemet på kulturområdet. December 2007

Enkät till dem som sökt och beviljats bidrag från Kulturrådet

Anvisningar

Frågorna rör det/de bidrag ni fick från Kulturrådet för verksamhetsåret 2006 avseende: [bidragstyp]

Då ni också kan ha beviljats andra bidrag från Kulturrådet under samma tidsperiod ber vi er att besvara frågorna utifrån ovan nämnda bidrag.

Enkätsvaren registreras maskinellt, därför är det viktigt att de är ifyllda på rätt sätt.

- Använd en penna med svart eller mörkblå färg. Undvik blyertspenna.
- Sätt ett tydligt kryss i de rutor du tycker stämmer bäst för dig.
- Om du upplever att en viss fråga inte passar in på just er verksamhet kryssa då i alternativet "Vet ej/ej aktuellt".
- Om du råkar kryssa fel fyller du hela rutan med färg. Då kan maskinen inte läsa den. Kryssa sedan i den rätta rutan.

Allmänt om bidrag

1	Var 2006 första gången som er institution/förening/grupp beviljades bidrag från Kulturrådet?
	☐ Ja → gå till fråga 3
	☐ Nej

2	Hur många år har ni sammanlagt fått bidrag från Kulturrådet? <i>(Gör en ungefärlig uppskattning av i hur många år er verksamhet har fått bidrag från Kulturrådet. Det behöver ej vara sammanhängande år.)</i>
	☐ 1-2 år
	☐ 3-5 år
	☐ 6-9 år
	☐ 10 år eller längre
	☐ Vet ej/ej aktuellt

3	Har ni under 2006 även fått bidrag från andra bidragsgivare än Kulturrådet?
	☐ Ja
	☐ Nej→gå till fråga 5
	☐ Vet ej/ej aktuellt→gå till fråga 5

4	Från vilka andra bidragsgivare än Kulturrådet har ni fått bidrag under 2006? (Flera svarsalternativ kan anges)
	☐ Kommun
	☐ Landsting/region
	☐ EU
	☐ Näringslivet/privata finansiärer/sponsring
	☐ Andra
	☐ Andra statliga myndigheter, ange vilka: _____
	☐ Vet ej/ej aktuellt

5	Hur stor andel av era samlade intäkter 2006 utgjordes av bidrag från Kulturrådet? (Gör en ungefärlig uppskattning i procent.)
	☐ Under 10 procent
	☐ 10-25 procent
	☐ 26-50 procent
	☐ 51-75 procent
	☐ Mer än 75 procent

Kriterier för att få bidrag

6	Anser ni att Kulturrådets bidragshantering, så som den är utformad idag, är transparent/tydlig vad gäller:				
		Helt transparent/tydligt	Delvis transparent/tydligt	Ej transparent/tydligt	Vet ej/ej aktuellt
a	Vilka kriterier som styr bidragsfördelningen	☐	☐	☐	☐
b	Vilken bedömning som ligger bakom beslut om ett bidrags storlek	☐	☐	☐	☐
c	Riktlinjer för hur man ska redovisa/ återrapportera beviljat bidrag	☐	☐	☐	☐

7 Var de bidrag som ni fick från Kulturrådet 2006 förknippade med:				
		Ja	Nej	Vet ej/ ej aktuellt
a	Krav på lokal och/eller regional medfinansiering	☐	☐	☐
b	Krav på viss inriktning av verksamheten (t ex fokus på barn och ungdomar/jämställdhet/mångfald)	☐	☐	☐
c	Krav på att verksamheten ska vara den som beskrevs i ansökan	☐	☐	☐

8 Kulturrådet ska fördela bidrag utifrån olika kriterier. <i>Hur uppfattar ni att Kulturrådet generellt värdesätter följande kriterier i samband med bidragsgivningen?</i>						
		Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte alls viktigt	Vet ej/ ej aktuellt
a	Att verksamheten inriktar sig mot barn/ungdomar	☐	☐	☐	☐	☐
b	Att verksamheten inriktar sig på att främja kulturell mångfald och/eller interkulturell dialog	☐	☐	☐	☐	☐
c	Att verksamheten bedöms hålla hög konstnärlig kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐
d	Att verksamheten är tillgänglig för personer med olika typer av funktionshinder	☐	☐	☐	☐	☐
e	Att verksamheten främjar konstnärlig och kulturell förnyelse	☐	☐	☐	☐	☐
f	Att verksamheten är välkänd för Kulturrådet	☐	☐	☐	☐	☐
g	Att verksamheten inriktar sig på att främja jämställdhet	☐	☐	☐	☐	☐
h	Att verksamheten inriktar sig på att främja internationalisering	☐	☐	☐	☐	☐
i	Att verksamheten har uppmärksammats i media	☐	☐	☐	☐	☐
j	Att verksamheten är medfinansierad från kommun och/eller region	☐	☐	☐	☐	☐
k	Att verksamheten bidrar till geografiskt jämlik fördelning av kulturutbudet	☐	☐	☐	☐	☐

l	Att verksamheten inte bedöms kunna bedrivas utan bidrag från Kulturrådet	☐	☐	☐	☐	☐
m	Att verksamheten har fått bidrag från Kulturrådet tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
n	Att verksamheten inte har fått bidrag från Kulturrådet tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
o	Att samarbete sker med amatörer (ej professionella kulturutövare)	☐	☐	☐	☐	☐

9 Välj, utifrån fråga 8 och utan inbördes rangordning, ut de tre kriterier som ni uppfattar att Kulturrådet generellt värdesätter mest i samband med bidragsgivningen. (Välj mellan a-o.)

Ingen uppfattning/vet ej

10 Om ni nu bedömer er egen verksamhet, hur uppfattar ni att Kulturrådet värdesatte följande kriterier i samband med att ni beviljades bidrag 2006?

		Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte alls viktigt	Vet ej/ ej aktuellt
a	Att verksamheten inriktar sig mot barn/ungdomar	☐	☐	☐	☐	☐
b	Att verksamheten inriktar sig på att främja kulturell mångfald och/eller interkulturell dialog	☐	☐	☐	☐	☐
c	Att verksamheten bedöms hålla hög konstnärlig kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐
d	Att verksamheten är tillgänglig för personer med olika typer av funktionshinder	☐	☐	☐	☐	☐
e	Att verksamheten främjar konstnärlig och kulturell förnyelse	☐	☐	☐	☐	☐
f	Att verksamheten är välkänd för Kulturrådet	☐	☐	☐	☐	☐
g	Att verksamheten inriktar sig på att främja jämställdhet	☐	☐	☐	☐	☐

h	Att verksamheten inriktar sig på att främja internationalisering	☐	☐	☐	☐	☐
i	Att verksamheten har uppmärksammats i media	☐	☐	☐	☐	☐
j	Att verksamheten är medfinansierad från kommun och/eller region	☐	☐	☐	☐	☐
k	Att verksamheten bidrar till geografiskt jämlik fördelning av kulturutbudet	☐	☐	☐	☐	☐
l	Att verksamheten inte bedöms kunna bedrivas utan bidrag från Kulturrådet	☐	☐	☐	☐	☐
m	Att verksamheten har fått bidrag från Kulturrådet tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
n	Att verksamheten inte har fått bidrag från Kulturrådet tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
o	Att samarbete sker med amatörer (ej professionella kulturutövare)	☐	☐	☐	☐	☐

11	Välj, utifrån fråga 10 och utan inbördes rangordning, ut de <u>tre kriterier</u> som ni uppfattar att Kulturrådet värdesatte mest i samband med att ni beviljades bidrag 2006. (Välj mellan a-o.)
	<hr/> <hr/> <hr/> ☐ Ingen uppfattning/vet ej

Beslut om bidrag

Kulturrådet har nya riktlinjer för hantering av jäv. Med jäv avses att den som handlägger ett ärende har nära band till den som söker eller att det i övrigt finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet till personens opartiskhet i ärendet.

12	Känner ni till något fall av jäv i samband med Kulturrådets bidragshantering?
	☐ Ja, jag känner till <i>flera fall</i> av jäv
	☐ Ja, jag känner till <i>ett fall</i> av jäv
	☐ Nej, jag känner <i>inte</i> till något fall av jäv → gå till fråga 15
	☐ Ingen uppfattning/vet ej → gå till fråga 15

13	Har ni erfarenhet av jäv i samband med handläggningen av er egen ansökan om bidrag?
	☐ Ja
	☐ Nej→gå till fråga 15
	☐ Vet ej/ej aktuellt→gå till fråga 15

14	Hur hanterade Kulturrådet denna problematik?
	----- ----- ----- ----- -----

15	I många fall fattas Kulturrådets beslut om fördelning av bidrag av arbetsgrupper eller föreslås till styrelsen av referensgrupper. Både arbets- och referensgrupper består av konstnärer och andra yrkesmässigt verksamma på kulturområdet. Vilken är er uppfattning om systemet med arbets- och referensgrupper?
	☐ Mycket positiv
	☐ Positiv
	☐ Negativ
	☐ Mycket negativ
	☐ Vet ej/ej aktuellt

Uppföljning av bidrag

16	Har ni lämnat in en redovisning/återrapportering till Kulturrådet för det bidrag som ni beviljades under 2006?
	☐ Ja ☐ Nej

17	Har Kulturrådet varit i kontakt med er och ställt frågor angående den information som ni har skickat in till Kulturrådet?	18	Har Kulturrådet kontaktat er och uppmanat er att skicka in en redovisning/återrapportering?
	☐ Ja, angående: ----- ----- -----		☐ Ja
	☐ Nej		☐ Nej

19	Hur följer Kulturrådet upp att ni lever upp till de krav som bidraget är förknippat med? (Flera svarsalternativ kan anges)
	☐ Uppföljning genom särskild blankett
	☐ Verksamhetsbesök av representanter för Kulturrådet och/eller arbets- och referensgrupperna
	☐ Telefonkontakt eller kontakt via e-post
	☐ På annat sätt, ange vilket: ----- ----- -----
	☐ Vet ej/ej aktuellt

20	Har Kulturrådet ställt krav på att auktoriserad/godkänd revisor ska granska hur bidraget från 2006 har använts och skriva en revisionsberättelse eller ett revisionsintyg avseende genomförd granskning?
	☐ Ja
	☐ Nej
	☐ Vet ej/ej aktuellt

Övrigt om Kulturrådets bidrag

21	Vilken betydelse har bidraget från Kulturrådet haft för era möjligheter att utveckla ert konstnärliga arbete/skapande?
	☐ Det har varit helt avgörande
	☐ Det har haft stor betydelse
	☐ Det har haft en viss betydelse
	☐ Det har inte haft någon betydelse
	☐ Vet ej/ej aktuellt

22	Hur bedömer ni att bidrag från Kulturrådet påverkar möjligheten att få bidrag från andra finansiärer?
	☐ Det ökar möjligheterna att få bidrag från andra finansiärer
	☐ Det minskar möjligheterna att få bidrag från andra finansiärer → gå till fråga 24
	☐ Det har ingen betydelse för möjligheterna att få bidrag från andra finansiärer → gå till fråga 24
	☐ Det är olika beroende på vilket bidrag det gäller → gå till fråga 24
	☐ Vet ej/ej aktuellt → gå till fråga 24

23	<p>Besvara följande fråga med utgångspunkt i att du på frågan ovan svarat att möjligheterna ökar.</p> <p><i>Vilken betydelse bedömer ni att bidrag från Kulturrådet har när det gäller möjligheterna att få bidrag från andra finansörer?</i></p>
	☐ Det är helt avgörande
	☐ Det har stor betydelse
	☐ Det har en viss betydelse
	☐ Vet ej/ej aktuellt

24	<p>Har ni några allmänna synpunkter på hur handläggningen på Kulturrådet fungerar när det gäller bidragsprocessen?</p>
	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>

25	<p>Vilka för- och nackdelar kan ni se med bidragssystemet så som det är utformat idag? (Svara gärna så utförligt som möjligt)</p>
	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>

Tack för din medverkan!

Enkät till dem som sökt och beviljats bidrag från Konstnärdsnämnden

Anvisningar

Frågorna rör det/de stipendier/bidrag som du fick från Konstnärdsnämnden under 2006 (2005 när det gäller målinriktade arbetsstipendier, bild och form) avseende: bidragstyp]

Då du också kan ha beviljats andra stipendier/bidrag från Konstnärdsnämnden under samma tidsperiod ber vi dig att besvara frågorna utifrån ovan nämnda stipendier/bidrag.

Enkätsvaren registreras maskinellt, därför är det viktigt att de är ifyllda på rätt sätt.

- Använd en penna med svart eller mörkblå färg. Undvik blyertspenna.
- Sätt ett tydligt kryss i de rutor du tycker stämmer bäst för dig.
- Om du upplever att en viss fråga inte passar in på just din verksamhet kryssa då i alternativet "Vet ej/ej aktuellt".
- Om du råkar kryssa fel fyller du hela rutan med färg. Då kan maskinen inte läsa den. Kryssa sedan i den rätta rutan.

Allmänt om bidrag

1	Var 2006 (2005 när det gäller målinriktade arbetsstipendier, bild och form) första gången som du beviljades stipendium/bidrag från Konstnärdsnämnden?
	☐ Ja → gå till fråga 3
	☐ Nej

2	Hur många stipendier respektive bidrag från Konstnärdsnämnden har du beviljats tidigare? (Ange antalet stipendier respektive bidrag som du har beviljats från Konstnärdsnämnden under de senaste 10 åren.)					
		0	1	2-5	6-9	10 eller mer
a	Stipendium (samtliga typer)	☐	☐	☐	☐	☐
b	Bidrag (samtliga typer)	☐	☐	☐	☐	☐

3	Har du under 2006 (2005 när det gäller målinriktade arbetsstipendier, bild och form) även fått stipendier/bidrag från andra bidragsgivare än Konstnärskommittén?
	☐ Ja
	☐ Nej→gå till fråga 5
	☐ Vet ej/ej aktuellt→gå till fråga 5

4	Från vilka andra bidragsgivare än Konstnärskommittén har du fått stipendier/bidrag under 2006? (Flera svarsalternativ kan anges)
	☐ Kommun
	☐ Landsting/region
	☐ EU
	☐ Näringslivet/privata finansiärer/sponsring
	☐ Andra
	☐ Andra statliga myndigheter, ange vilka: _____
	☐ Vet ej/ej aktuellt

Kriterier för att få stipendium/bidrag

5	Anser du att Konstnärskommitténs stipendie- och bidragshantering, så som den ser ut idag, är transparent/tydlig vad gäller:				
		Helt transparent/tydligt	Delvis transparent/tydligt	Ej transparent/tydligt	Vet ej/ej aktuellt
a	Vilka kriterier som styr stipendie- och bidragsfördelningen	☐	☐	☐	☐
b	Vilka kriterier som ligger till grund för bedömningen av arbetsprover	☐	☐	☐	☐
c	Vilken bedömning som ligger bakom beslut om ett stipendiums/bidrags storlek	☐	☐	☐	☐
d	Riktlinjer för hur man ska redovisa/återrapportera beviljat stipendium/bidrag	☐	☐	☐	☐

6		Konstnärsnämnden ska fördela stipendier och bidrag utifrån olika kriterier. <i>Hur uppfattar du att Konstnärsnämnden generellt värdesätter följande kriterier i samband med stipendie- och bidragsgivningen?</i>				
		Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte alls viktigt	Vet ej/ ej aktuellt
a	Fokus på att främja internationalisering	☐	☐	☐	☐	☐
b	Konstnärlig kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐
c	Fokus på att främja jämställdhet	☐	☐	☐	☐	☐
d	Fokus på att främja kulturell mångfald och/ eller interkulturell dialog	☐	☐	☐	☐	☐
e	Konstnärlig och kulturell förnyelse	☐	☐	☐	☐	☐
f	Att konstnären är välkänd för Konstnärsnämnden	☐	☐	☐	☐	☐
g	Att konstnären samarbetar med andra konstnärer	☐	☐	☐	☐	☐
h	Att konstnären är ny som konstnär	☐	☐	☐	☐	☐
i	Att konstnären har uppmärksammats i media	☐	☐	☐	☐	☐
j	Medfinansiering från kommun och/eller region	☐	☐	☐	☐	☐
k	Geografiskt jämlik fördelning i landet	☐	☐	☐	☐	☐
l	Konstnärens ekonomiska behov	☐	☐	☐	☐	☐
m	Att konstnären har fått stipendium/ bidrag från Konstnärsnämnden tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
n	Att konstnären inte har fått stipendium/ bidrag från Konstnärsnämnden tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
o	Att samarbete sker med amatörer (ej professionella kulturutövare)	☐	☐	☐	☐	☐

7	Välj, utifrån fråga 6 och utan inbördes rangordning, ut de tre kriterier som du uppfattar att Konstnärsnämnden generellt värdesätter mest i samband med stipendie- och bidragsgivningen. (Välj mellan a-o.)
	<hr/> <hr/> <hr/> ☐ Ingen uppfattning/vet ej

8 Om du bedömer din egen ansökan, hur uppfattar du att Konstnärsnämnden värdesatte följande kriterier i samband med att du beviljades stipendium/bidrag?						
		Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte alls viktigt	Vet ej/ ej aktuellt
a	Fokus på att främja internationalisering	☐	☐	☐	☐	☐
b	Konstnärlig kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐
c	Fokus på att främja jämställdhet	☐	☐	☐	☐	☐
d	Fokus på att främja kulturell mångfald och/ eller interkulturell dialog	☐	☐	☐	☐	☐
e	Konstnärlig och kulturell förnyelse	☐	☐	☐	☐	☐
f	Att konstnären är välkänd för Konstnärsnämnden	☐	☐	☐	☐	☐
g	Att konstnären samarbetar med andra konstnärer	☐	☐	☐	☐	☐
h	Att konstnären är ny som konstnär	☐	☐	☐	☐	☐
i	Att konstnären har uppmärksammats i media	☐	☐	☐	☐	☐
j	Medfinansiering från kommun och/eller region	☐	☐	☐	☐	☐
k	Geografiskt jämlik fördelning i landet	☐	☐	☐	☐	☐
l	Konstnärens ekonomiska behov	☐	☐	☐	☐	☐
m	Att konstnären har fått stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
n	Att konstnären inte har fått stipendium/ bidrag från Konstnärsnämnden tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
o	Att samarbete sker med amatörer (ej professionella kulturutövare)	☐	☐	☐	☐	☐

9	Välj, utifrån fråga 8 ovan och utan inbördes rangordning, ut de tre kriterier som du uppfattar att Konstnärsnämnden värdesatte mest i samband med att du beviljades stipendium/bidrag. (Välj mellan a-o.)
	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>☐ Ingen uppfattning/vet ej</p>

Beslut om stipendier/bidrag

Nedan följer några frågor om jäv. Med jäv avses att den som handlägger ett ärende har nära band till den som söker eller att det i övrigt finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet till personens opartiskhet i ärendet.

10	Känner du till något fall av jäv i samband med Konstnärsnämndens stipendie- och bidragshantering?
	☐ Ja, jag känner till <i>flera fall</i> av jäv
	☐ Ja, jag känner till <i>ett fall</i> av jäv
	☐ Nej, jag känner <i>inte</i> till något fall av jäv→gå till fråga 13
	☐ Ingen uppfattning/vet ej→gå till fråga 13

11	Har du erfarenhet av jäv i samband med handläggningen av din egen ansökan om stipendium/bidrag?
	☐ Ja
	☐ Nej→gå till fråga 13
	☐ Vet ej/ej aktuellt→gå till fråga 13

12	Hur hanterade Konstnärsnämnden denna problematik?
	----- ----- ----- ----- -----

13	Konstnärsnämndens beslut om fördelning av stipendier/bidrag fattas av arbetsgrupper (eller motsvarande) som består av konstnärer och andra yrkesmässigt verksamma på kulturområdet. <i>Vilken är din uppfattning om systemet med arbetsgrupper?</i>
	☐ Mycket positiv
	☐ Positiv
	☐ Negativ
	☐ Mycket negativ
	☐ Vet ej/ej aktuellt

Uppföljning av stipendier/bidrag

14	Har du lämnat in en redovisning/återrapportering till Konstnärsnämnden för det stipendium/bidrag som du beviljades under 2006 (2005 när det gäller målinriktade arbetsstipendier, bild och form)?
	☐ Ja ☐ Nej

15	Har Konstnärsnämnden varit i kontakt med dig och ställt frågor angående den information som du har skickat in till Konstnärsnämnden?	16	Har Konstnärsnämnden kontaktat dig och uppmanat dig att skicka in en redovisning/återrapportering?
	☐ Ja, angående: _____ _____ _____		☐ Ja
	☐ Nej		☐ Nej

17	Hur följer Konstnärsnämnden upp att du lever upp till de krav som stipendiet/bidraget är förknippat med? (Flera svarsalternativ kan anges)
	☐ Uppföljning genom särskild blankett
	☐ Verksamhetsbesök av representanter för Konstnärsnämnden och/eller arbetsgrupperna
	☐ Telefonkontakt eller kontakt via e-post
	☐ På annat sätt, ange vilket: _____ _____ _____
	☐ Vet ej/ej aktuellt

18	Har Konstnärsnämnden ställt krav på att auktoriserad/godkänd revisor ska granska hur bidraget 2006 (2005 när det gäller målinriktade arbetsstipendier, bild och form) har använts och skriva en revisionsberättelse eller ett revisorsintyg avseende genomförd granskning?
	☐ Ja
	☐ Nej
	☐ Vet ej/ej aktuellt

Övrigt om Konstnärsnämndens stipendier/bidrag

19	Vilken betydelse har ditt stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden haft för dina möjligheter att utveckla ditt <i>konstnärliga</i> arbete/skapande?
	☐ Det har varit helt avgörande
	☐ Det har haft stor betydelse
	☐ Det har haft en viss betydelse
	☐ Det har inte haft någon betydelse
	☐ Vet ej/ej aktuellt

20	Hur bedömer du att stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden påverkar möjligheten att få stipendium/bidrag från andra finansiärer?
	☐ Det ökar möjligheterna att få stipendium/bidrag från andra finansiärer
	☐ Det minskar möjligheterna att få stipendium/bidrag från andra finansiärer → gå till fråga 22
	☐ Det har ingen betydelse för möjligheterna att få stipendium/bidrag från andra finansiärer → gå till fråga 22
	☐ Det är olika beroende på vilket stipendium/bidrag det gäller → gå till fråga 22
	☐ Vet ej/ej aktuellt → gå till fråga 22

21	Besvara följande fråga med utgångspunkt i att du på frågan ovan svarat att möjligheterna ökar. <i>Vilken betydelse bedömer du att stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden har när det gäller möjligheterna att få stipendier/bidrag från andra finansiärer?</i>
	☐ Det är helt avgörande
	☐ Det har stor betydelse
	☐ Det har en viss betydelse
	☐ Vet ej/ej aktuellt

22	Har du några allmänna synpunkter på hur handläggningen på Konstnärsnämnden fungerar när det gäller stipendie- och bidragsprocessen?
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

23	Vilka för- och nackdelar kan du se med stipendie- och bidragssystemet så som det är utformat idag? (Svara gärna så utförligt som möjligt)
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Tack för din medverkan

Enkät till dem som sökt och fått avslag från Kulturrådet

Anvisningar

Frågorna rör det/de sökta bidrag ni *inte* fick beviljat från Kulturrådet för verksamhetsåret 2006 avseende: [bidragstyp].

Då ni också kan ha sökt andra bidrag från Kulturrådet under samma tidsperiod ber vi er att besvara frågorna utifrån ovan nämnda bidrag.

Enkätsvaren registreras maskinellt, därför är det viktigt att de är ifyllda på rätt sätt.

- Använd en penna med svart eller mörkblå färg. Undvik blyertspenna.
- Sätt ett tydligt kryss i de rutor du tycker stämmer bäst för dig.
- Om du upplever att en viss fråga inte passar in på just er verksamhet kryssa då i alternativet "Vet ej/ej aktuellt".
- Om du råkar kryssa fel fyller du hela rutan med färg. Då kan maskinen inte läsa den. Kryssa sedan i den rätta rutan.

Allmänt om bidrag

1	Var 2006 första gången som er institution/förening/grupp sökte bidrag från Kulturrådet?
	☐ Ja → gå till fråga 3
	☐ Nej

2	Har ni fått bidrag från Kulturrådet vid andra tillfällen?
	☐ Ja, senast år -----
	☐ Nej
	☐ Vet ej/ej aktuellt

3	Vad tror ni att det beror på att ni den här gången inte fick det bidrag som ni sökte från Kulturrådet? (Flera svarsalternativ kan anges)
	☐ Uppfyllde inte kriterierna/villkoren
	☐ Vi uppfyllde kriterierna men andra bedömdes vara mer lämpade
	☐ Verksamheten är okänd för Kulturrådet
	☐ Har tidigare fått bidrag från Kulturrådet
	☐ Annat, ange vad: _____ _____
	☐ Vet ej/ej aktuellt

4	Har ni under 2006 fått bidrag från andra bidragsgivare?
	☐ Ja
	☐ Nej → gå till fråga 6
	☐ Vet ej/ej aktuellt → gå till fråga 6

5	Från vilka andra bidragsgivare har ni fått bidrag under 2006? (Flera svarsalternativ kan anges)
	☐ Kommun
	☐ Landsting/region
	☐ EU
	☐ Näringslivet/privata finansiärer/sponsring
	☐ Andra
	☐ Andra statliga myndigheter, ange vilka: _____ _____
	☐ Vet ej/ej aktuellt

Kriterier för att få bidrag

6 Anser ni att Kulturrådets bidragshantering, så som den är utformad idag, är transparent/tydlig vad gäller:					
		Helt transparent/tydligt	Delvis transparent/tydligt	Ej transparent/tydligt	Vet ej/ej aktuellt
a	Vilka kriterier som styr bidragsfördelningen	☐	☐	☐	☐
b	Vilken bedömning som ligger bakom beslut om ett bidrags storlek	☐	☐	☐	☐
c	Riktlinjer för hur man ska redovisa/återrapportera beviljat bidrag	☐	☐	☐	☐

7 Kulturrådet ska fördela bidrag utifrån olika kriterier. Hur uppfattar ni att Kulturrådet generellt värdesätter följande kriterier i samband med bidragsgivningen?						
		Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte alls viktigt	Vet ej/ej aktuellt
a	Att verksamheten inriktar sig mot barn/ungdomar	☐	☐	☐	☐	☐
b	Att verksamheten inriktar sig på att främja kulturell mångfald och/eller interkulturell dialog	☐	☐	☐	☐	☐
c	Att verksamheten bedöms hålla hög konstnärlig kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐
d	Att verksamheten är tillgänglig för personer med olika typer av funktionshinder	☐	☐	☐	☐	☐
e	Att verksamheten främjar konstnärlig och kulturell förnyelse	☐	☐	☐	☐	☐
f	Att verksamheten är välkänd för Kulturrådet	☐	☐	☐	☐	☐
g	Att verksamheten inriktar sig på att främja jämställdhet	☐	☐	☐	☐	☐
h	Att verksamheten inriktar sig på att främja internationalisering	☐	☐	☐	☐	☐
i	Att verksamheten har uppmärksammats i media	☐	☐	☐	☐	☐
j	Att verksamheten är medfinansierad från kommun och/eller region	☐	☐	☐	☐	☐

k	Att verksamheten bidrar till geografiskt jämlik fördelning av kulturutbudet	☐	☐	☐	☐	☐
l	Att verksamheten inte bedöms kunna bedrivas utan bidrag från Kulturrådet	☐	☐	☐	☐	☐
m	Att verksamheten har fått bidrag från Kulturrådet tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
n	Att verksamheten inte har fått bidrag från Kulturrådet tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
o	Att samarbete sker med amatörer (ej professionella kulturutövare)	☐	☐	☐	☐	☐

8	Välj, utifrån fråga 7 och utan inbördes rangordning, ut de tre kriterier som ni uppfattar att Kulturrådet generellt värdesätter mest i samband med bidragsgivningen. (Välj mellan a-o.)
	<hr/> <hr/> <hr/> ☐ Ingen uppfattning/vet ej

Beslut om bidrag

Kulturrådet har nya riktlinjer för hantering av jäv. Med jäv avses att den som handlägger ett ärende har nära band till den som söker eller att det i övrigt finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet till personens opartiskhet i ärendet.

9	Känner ni till något fall av jäv i samband med Kulturrådets bidragshantering?
	☐ Ja, jag känner till <i>flera fall</i> av jäv
	☐ Ja, jag känner till <i>ett fall</i> av jäv
	☐ Nej, jag känner <i>inte</i> till något fall av jäv→gå till fråga 12
	☐ Ingen uppfattning/vet ej→gå till fråga 12
10	Har ni erfarenhet av jäv i samband med handläggningen av er egen ansökan om bidrag?
	☐ Ja
	☐ Nej→gå till fråga 12
	☐ Vet ej/ej aktuellt→gå till fråga 12

11	Hur hanterade Kulturrådet denna problematik?
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

12	<p>KI många fall fattas Kulturrådets beslut om fördelning av bidrag av arbetsgrupper eller föreslås till styrelsen av referensgrupper. Både arbets- och referensgrupper består av konstnärer och andra yrkesmässigt verksamma på kulturområdet. Vilken är er uppfattning om systemet med arbets- och referensgrupper?</p>
	☐ Mycket positiv
	☐ Positiv
	☐ Negativ
	☐ Mycket negativ
	☐ Vet ej/ej aktuellt

Övrigt om Kulturrådets bidrag

13	Vilken betydelse bedömer ni att ett bidrag från Kulturrådet skulle ha för era möjligheter att utveckla ert <i>konstnärliga</i> arbete/skapande?
	☐ Det har varit helt avgörande
	☐ Det har haft stor betydelse
	☐ Det har haft en viss betydelse
	☐ Det har inte haft någon betydelse
	☐ Vet ej/ej aktuellt

14	Hur bedömer ni att bidrag från Kulturrådet påverkar möjligheten att få bidrag från andra finansiärer?
	☐ Det ökar möjligheterna att få stipendium/bidrag från andra finansiärer
	☐ Det minskar möjligheterna att få stipendium/bidrag från andra finansiärer → gå till fråga 16
	☐ Det har ingen betydelse för möjligheterna att få stipendium/bidrag från andra finansiärer → gå till fråga 16
	☐ Det är olika beroende på vilket stipendium/bidrag det gäller → gå till fråga 16
	☐ Vet ej/ej aktuellt → gå till fråga 16

15	<p>Besvara följande fråga med utgångspunkt i att du på frågan ovan svarat att möjligheterna ökar.</p> <p><i>Vilken betydelse bedömer ni att bidrag från Kulturrådet har när det gäller möjligheterna att få bidrag från andra finansörer?</i></p>
	☐ Det är helt avgörande
	☐ Det har stor betydelse
	☐ Det har en viss betydelse
	☐ Vet ej/ej aktuellt

16	<p>Har ni några allmänna synpunkter på hur handläggningen på Kulturrådet fungerar när det gäller bidragsprocessen?</p>
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

17	<p>Vilka för- och nackdelar kan ni se med bidragssystemet så som det är utformat idag?</p> <p><i>(Svara gärna så utförligt som möjligt)</i></p>
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Tack för din medverkan

Enkät till dem som sökt och fått avslag från Konstnärsnämnden

Anvisningar

Frågorna rör det/de sökta stipendier/bidrag du *inte* fick beviljat från Konstnärsnämnden under 2006 (2005 när det gäller målinriktade arbetsstipendier, bild och form) avseende: [länk till bidragstyp].

Då du också kan ha sökt andra stipendier/bidrag från Konstnärsnämnden under samma tidsperiod ber vi dig att besvara frågorna utifrån ovan nämnda stipendier/bidrag.

Enkätsvaren registreras maskinellt, därför är det viktigt att de är ifyllda på rätt sätt.

- Använd en penna med svart eller mörkblå färg. Undvik blyertspenna.
- Sätt ett tydligt kryss i de rutor du tycker stämmer bäst för dig.
- Om du upplever att en viss fråga inte passar in på just din verksamhet kryssa då i alternativet "Vet ej/ej aktuellt".
- Om du råkar kryssa fel fyller du hela rutan med färg. Då kan maskinen inte läsa den. Kryssa sedan i den rätta rutan.

Allmänt om bidrag

1	Var 2006 (2005 när det gäller målinriktade arbetsstipendier, bild och form) första gången som du sökte stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden?
	☐ Ja → gå till fråga 3
	☐ Nej

2	Har du fått stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden vid andra tillfällen?
	☐ Ja, senast år -----
	☐ Nej
	☐ Vet ej/ej aktuellt

3	Vad tror du att det beror på att du den här gången inte fick det stipendium/bidrag som du sökte från Konstnärsnämnden? (Flera svarsalternativ kan anges)
	☐ Jag uppfyllde inte kriterierna/villkoren för stipendiet/bidraget
	☐ Jag uppfyllde kriterierna men andra bedömdes vara mer lämpade
	☐ Jag som konstnär är okänd för Konstnärsnämnden
	☐ Jag har tidigare fått stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden
	☐ Jag hade inte tillräckligt stort ekonomiskt behov
	☐ Annat, ange vad: _____ _____
	☐ Vet ej/ej aktuellt

4	Har du under 2006 fått stipendium/bidrag från andra bidragsgivare?
	☐ Ja
	☐ Nej→gå till fråga 6
	☐ Vet ej/ej aktuellt→gå till fråga 6

5	Från vilka andra bidragsgivare har du fått stipendier/bidrag under 2006? (Flera svarsalternativ kan anges)
	☐ Kommun
	☐ Landsting/region
	☐ EU
	☐ Näringslivet/privata finansiärer/sponsring
	☐ Andra
	☐ Andra statliga myndigheter, ange vilka: _____ _____
	☐ Vet ej/ej aktuellt

Kriterier för att få stipendium/bidrag

6		Anser du att Konstnärsnämndens stipendie- och bidragshantering, så som den ser ut idag, är transparent/tydlig vad gäller:			
		Helt transparent/tydligt	Delvis transparent/tydligt	Ej transparent/tydligt	Vet ej/ej aktuellt
a	Vilka kriterier som styr stipendie- och bidragsfördelningen	☐	☐	☐	☐
b	Vilka kriterier som ligger till grund för bedömningen av arbetsprover	☐	☐	☐	☐
c	Vilken bedömning som ligger bakom beslut om ett stipendiums/bidrags storlek	☐	☐	☐	☐
d	Riktlinjer för hur man ska redovisa/återrapportera beviljat stipendium/bidrag	☐	☐	☐	☐

7		Konstnärsnämnden ska fördela stipendier och bidrag utifrån olika kriterier. Hur uppfattar du att Konstnärsnämnden generellt värdesätter följande kriterier i samband med stipendie- och bidragsgivningen?				
		Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte alls viktigt	Vet ej/ej aktuellt
a	Fokus på att främja internationalisering	☐	☐	☐	☐	☐
b	Konstnärlig kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐
c	Fokus på att främja jämställdhet	☐	☐	☐	☐	☐
d	Fokus på att främja kulturell mångfald och/eller interkulturell dialog	☐	☐	☐	☐	☐
e	Konstnärlig och kulturell förnyelse	☐	☐	☐	☐	☐
f	Att konstnären är välkänd för Konstnärsnämnden	☐	☐	☐	☐	☐
g	Att konstnären samarbetar med andra konstnärer	☐	☐	☐	☐	☐
h	Att konstnären är ny som konstnär	☐	☐	☐	☐	☐
i	Att konstnären har uppmärksammats i media	☐	☐	☐	☐	☐
j	Medfinansiering från kommun och/eller region	☐	☐	☐	☐	☐

k	Geografiskt jämlik fördelning i landet	☐	☐	☐	☐	☐
l	Konstnärens ekonomiska behov	☐	☐	☐	☐	☐
m	Att konstnären har fått stipendium/ bidrag från Konstnärskommittén tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
n	Att konstnären inte har fått stipendium/ bidrag från Konstnärskommittén tidigare	☐	☐	☐	☐	☐
o	Att samarbete sker med amatörer (ej professionella kulturutövare)	☐	☐	☐	☐	☐

8	Välj, utifrån fråga 7 och utan inbördes rangordning, ut de tre kriterier som du uppfattar att Konstnärskommittén generellt värdesätter mest i samband med stipendie- och bidragsgivningen. (Välj mellan a-o.)
	----- ----- -----
	☐ Ingen uppfattning/vet ej

Beslut om stipendium/bidrag

Nedan följer några frågor om jäv. Med jäv avses att den som handlägger ett ärende har nära band till den som söker eller att det i övrigt finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet till personens opartiskhet i ärendet.

9	Känner du till något fall av jäv i samband med Konstnärskommitténs stipendie- och bidragshantering?
	☐ Ja, jag känner till <i>flera fall</i> av jäv
	☐ Ja, jag känner till <i>ett fall</i> av jäv
	☐ Nej, jag känner <i>inte</i> till något fall av jäv→gå till fråga 12
	☐ Ingen uppfattning/vet ej→gå till fråga 12
10	Har du erfarenhet av jäv i samband med handläggningen av din egen ansökan om stipendium/bidrag?
	☐ Ja
	☐ Nej→gå till fråga 12
	☐ Vet ej/ej aktuellt→gå till fråga 12

11	Hur hanterade Konstnärsnämnden denna problematik?
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

12	Konstnärsnämndens beslut om fördelning av stipendier/bidrag fattas av arbetsgrupper (eller motsvarande) som består av konstnärer och andra yrkesmässigt verksamma på kulturområdet. <i>Vilken är din uppfattning om systemet med arbetsgrupper?</i>
	☐ Mycket positiv
	☐ Positiv
	☐ Negativ
	☐ Mycket negativ
	☐ Vet ej/ej aktuellt

Övrigt om Konstnärsnämndens stipendium/bidrag

13	Vilken betydelse bedömer du att ett stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden skulle ha för dina möjligheter att utveckla ditt konstnärliga arbete/skapande?
	☐ Det har varit helt avgörande
	☐ Det har haft stor betydelse
	☐ Det har haft en viss betydelse
	☐ Det har inte haft någon betydelse
	☐ Vet ej/ej aktuellt

14	Hur bedömer du att stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden påverkar möjligheten att få stipendium/bidrag från andra finansiärer?
	☐ Det ökar möjligheterna att få stipendium/bidrag från andra finansiärer
	☐ Det minskar möjligheterna att få stipendium/bidrag från andra finansiärer → gå till fråga 16
	☐ Det har ingen betydelse för möjligheterna att få stipendium/bidrag från andra finansiärer → gå till fråga 16
	☐ Det är olika beroende på vilket stipendium/bidrag det gäller → gå till fråga 16
	☐ Vet ej/ej aktuellt → gå till fråga 16

15	<p>Besvara följande fråga med utgångspunkt i att du på frågan ovan svarat att möjligheterna ökar.</p> <p><i>Vilken betydelse bedömer du att ett stipendium/bidrag från Konstnärsnämnden har när det gäller möjligheterna att få stipendier/bidrag från andra finansiärer?</i></p>
	☐ Det är helt avgörande
	☐ Det har stor betydelse
	☐ Det har en viss betydelse
	☐ Vet ej/ej aktuellt

16	<p>Har du några allmänna synpunkter på hur handläggningen på Konstnärsnämnden fungerar när det gäller stipendie- och bidragsprocessen?</p>
	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>

17	<p>Vilka för- och nackdelar kan du se med stipendie- och bidragssystemet så som det är utformat idag?</p> <p><i>(Svara gärna så utförligt som möjligt)</i></p>
	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>

Tack för din medverkan

Bilaga 2 Kvalitetsdeklaration av enkätundersökning

Inledning

Riksrevisionen har under vintern 2007/2008 genomfört granskningen "Bidragsgivningen från Kulturmyndigheter". Granskningens syfte är att granska bidragsgivningen på kulturområdet. Granskningen inriktas mot följande två revisionsfrågor:

- Har bidragsgivande myndigheter en god intern styrning och kontroll i bidragsprocessen, som bidrar till en effektiv bidragsgivning?
- Ger regeringens och bidragsgivande myndigheters styrning av bidragssystemet förutsättningar för omprövning och förnyelse?

Granskningsobjekt är regeringen och bidragsgivande myndigheter. Bidragsgivande myndigheter är avgränsade till Statens Kulturråd och konstnärsnämnden.

En del av det underlag som Riksrevisionen använder för att besvara revisionsfrågorna baseras på en enkätundersökning riktad till organisationer och individer som sökt bidrag från Kulturrådet och Konstnärsnämnden. Följande fyra målpopulationer har undersökts (kortnamn inom parentes):

- Organisationer som sökt bidrag från Kulturrådet år 2006 och beviljats bidrag (Kulturrådet bifall).
- Organisationer som sökt bidrag från Kulturrådet år 2006 och ej beviljats bidrag (Kulturrådet avslag).
- Personer som sökt bidrag från Konstnärsnämnden år 2006 (2005 i ett fall) och beviljats bidrag (Konstnärsnämnden bifall).
- Personer som sökt bidrag från Konstnärsnämnden år 2006 (2005 i ett fall) och ej beviljats bidrag (Konstnärsnämnden avslag).

Tabell 1 redovisar storleken på respektive målpopulation samt urvalsstorleken. Datainsamlingen genomfördes som en postal enkät och startade vecka 49 år 2007 och pågick till vecka 4 år 2008. Totalt inkom 660 svar, se vidare avsnitt 2.2.4 om Svartsbortfall. Resultaten från undersökningen presenteras i tabeller och i vissa fall i diagram.

Tabell 1. Populationsstorlek och urvalsstorlek

Population	Populationsstorlek	Urvalsstorlek
Kulturrådet bifall	595	400
Kulturrådet avslag	596	235
Konstnärskommittén bifall	297	215
Konstnärskommittén avslag	2478	150
Summa	3966	1 000

Statistikens innehåll

Statistiska målstorheter

Fyra olika frågeformulär, riktade till respektive målpopulation, konstruerades av Riksrevisionen. De fyra enkäterna återfinns i bilaga 1-4. Frågeformulären till målpopulationerna Kulturrådet bifall och Konstnärskommittén bifall var snarlika med många gemensamma frågor och frågeformulären till Kulturrådet avslag och Konstnärskommittén avslag var också snarlika. Inriktningen och lydelseerna samt svarsalternativen på frågorna togs fram i syfte att besvara revisionsfrågorna. Statisticon bistod Riksrevisionen i framtagandet av frågeformulär genom att granska utkastet och ge ändringsförslag.

Frågorna har, med något enstaka undantag, kategoriska svarsskalor. Vissa är av typen Ja-Nej-frågor andra baserade på en fyr- eller femgradig skala. Baserat på frågorna har olika målstorheter i populationen skattats. Dessa målstorheter är av två typer: (i) procentuella andelar för respektive svarsalternativ och (ii) antalet organisationer/individer i populationen som svarat ett visst svarsalternativ.

För bedömning av vilka frågor som anses vara mer viktiga än andra hänvisas till Riksrevisionens rapport där resultaten analyseras och revisionsfrågorna besvaras.

Undersökningsenhet och population

När en organisation söker bidrag hos Kulturrådet eller Konstnärskommittén ska ansökan avse en viss bidragstyp. Exempel på sådana är för Kulturrådet "Centrala amatörkulturorganisationer - verksamhetsbidrag", "Fria dansgrupper och koreografer - produktionsbidrag", "Fria musikgrupper - verksamhetsbidrag" och för Konstnärskommittén "Bild och form - internationellt kulturutbyte", "Film – projektbidrag". En och samma organisation kan dels söka flera bidrag inom samma bidragstyp dels söka bidrag inom olika bidragstyp-

per. En dansgrupp kan t.ex. både söka ett produktionsbidrag för dans och ett bidrag för internationellt kulturutbyte.

Ett önskemål från Riksrevisionen var att hålla uppgiftslämnarbördan nere. Det skulle t.ex. inte vara acceptabelt att en teatergrupp skulle besvara sex enkäter beroende på att de t.ex. erhållit fyra produktionsbidrag och två bidrag för internationellt kulturutbyte. Av den anledningen har vi definierat undersökningsenhet på följande sätt:

- Om en organisation har erhållit flera bidrag av samma bidragstyp, t.ex. flera bidrag till internationellt kulturutbyte, ska den organisationen avge ett (1) generellt svar för samtliga dessa bidrag. Däremot, om samma organisation har erhållit bidrag av en annan typ, t.ex. bidrag till regional musikverksamhet, betraktas detta bidrag som en separat undersökningsenhet.

För att denna definition ska fungera på ett tillfredsställande sätt bör hanteringen av ansökningarna inom samma bidragstyp (och följaktligen de olika potentiella svaren på frågorna) vara likartade. Om stora olikheter förekommer inom samma bidragstyp är denna konstruktion mindre lämplig, eftersom ett (1) svar ska avges. I detta fall skulle det vara lämpligare att låta varje enskild ansökan utgöra undersökningsenhet. Vid diskussion med Riksrevisionen om dessa aspekter kom vi fram till att den föreslagna definitionen borde fungera väl.

Baserat på denna definition av undersökningsenhet kan målpopulationen definieras. I inledningen i avsnitt 6 beskrevs att målpopulationerna baseras på de ansökningar som Kulturrådet och Konstnärsnämnden erhållit avseende verksamhetsåret 2006 (med ett undantag för Konstnärsnämnden). Beslutsprocessen på Kulturrådet och Konstnärsnämnden är upplagd så att de vid olika tillfällen under året fattar beslut avseende de inkomna ansökningarna och att beslutet är kopplat till ett visst verksamhetsår. I Tabell 1 redovisas populationsstorleken baserat på den beskrivna definitionen av undersökningsenhet och målpopulation. Vidare har en avgränsning gjorts rörande vilka bidragstyper som studeras. I Tabellerna 2 och 3 redovisas vilka bidragstyper som ingår i undersökningen.

Tabell 2. Bidragstyp Kulturrådet (både bifall och avslag)

Nr	Bidragstyp
1	Regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner - verksamhetsbidrag
2	Centrala amatörkulturorganisationer – verksamhetsbidrag
3	Centrumbildningar – verksamhetsbidrag
4	Fria teatergrupper – produktionsbidrag
5	Fria dansgrupper och koreografer – produktionsbidrag
6	Fria musikgrupper – verksamhetsbidrag
7	Kulturtidskrifter – produktionsstöd
8	Internationellt kulturutbyte - Institutioner, kulturförvaltningar eller ambassader
9	Internationellt kulturutbyte - ej institutioner

Tabell 3. Bidragstyp Konstnärsnämnden (både bifall och avslag)

Nr	Bidragstyp
1	Bild och form - internationellt kulturutbyte
2	Bild och form - målinriktat arbetsstipendium
3	Film – projektbidrag

Variabler

De variabler som mäts baseras på frågeformulären, se bilagorna 1-4.

Statistiska mått

De statistiska mått som beräknas är av typen procentuell andel samt typen total. Totalen avser dock inga numeriska storheter (t.ex. belopp) utan avser skattningar av antalet organisationer som svarat ett visst svarsalternativ.

Redovisningsgrupper

I Tabellerna 2 och 3 redovisas vilka bidragstyper som ingår i undersökningen. Dessa utgör även redovisningsgrupper vid presentation av resultaten. Det kan nämnas att i målpopulationen Kulturrådet avslag finns inga organisationer i redovisningsgrupp ”1. Regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner – verksamhetsbidrag” beroende på att samtliga dessa organisationer beviljats bidrag.

Referenstider

Undersökningen avser de bidrag som söktes för verksamhetsåret 2006 (samt 2005 i ett fall rörande Konstnärsnämnden).

Fullständighet

Undersökningen är en engångsundersökning och ingår inte i ett statistiksystem.

Statistikens tillförlitlighet

Tillförlitlighet totalt

Den osäkerhetskälla som kan påverka resultatet mest är bortfall. I Tabell 10 presenteras svarsandelarna i undersökningen. De varierar mellan 56 och 72 procent i de fyra olika målpopulationerna. Svarsandelen kan betecknas som relativt god åtminstone för Kulturrådet bifall som har 72 procent i svarsandel. För att kompensera för bortfallet har rak uppräknings inom strata tillämpats. Statisticon bedömer att tillförlitligheten på totalnivå är god i respektive målpopulation. I varje målpopulation redovisas resultat nedbruten på olika redovisningsgrupper. Inom vissa små redovisningsgrupper är osäkerheten i resultaten större.

Ytterligare en osäkerhetskälla som kan påverka resultaten är mätfel. Denna osäkerhetskälla är svår att utvärdera utan omfattande utvärderingsstudier (vilka ligger utanför ramen för projektet). Statisticon har några iakttagelser på att ett par frågor inte fungerat som avsetts, se vidare avsnitt 2.2.3. På ett övergripande plan har Statisticon inga indikationer på eventuella stora mätfel. Övriga osäkerhetskällor, se nedan, bedöms ha en försumbar påverkan på resultaten.

Osäkerhetskällor

Urval och skattningsförfarande

Målpopulationerna (se Tabell 1) stratifierades med avseende på bidragstyp men vi skapade även ett separat stratum bestående av de organisationer som sökt mer än en bidragstyp. Dessa organisationer bidrar med mer än en

undersökningsenhet och eftersom det var ett önskemål att hålla uppgiftslämnarbördan nere placerades de i ett separat stratum för att kunna hantera den problematiken. I Tabell 4 redovisas stratumindelningen och urvalsstorlekar för Kulturrådet bifall. De nio första strata utgörs av bidragstyper medan i stratum 10 har vi placerat de organisationer som har beviljats minst två olika bidragstyper. I tabellen framgår även urvalsstorlekarna i respektive stratum. I vissa strata genomfördes en totalundersökning. Den totala urvalsstorleken var 400. Vi beskriver nedan motiven för urvalsstorleken samt allokeringen av urvalet. Urvalsmetoden inom stratum 1-9 var obundet slumpmässigt urval (OSU) av organisationer. I stratum 10 tillämpades ett tvåstegsurval. Den primära urvalsenheten utgjordes av organisation och den sekundära urvalsenheten utgjordes av ansökan (beviljade bidrag för denna målgrupp). Vi valde slumpmässigt ut 39 primära urvalsenheter och bland dem valde vi slumpmässigt ut en (1) ansökan. Urvalsmetoden var OSU i båda stegen. Detta medförde en urvalsstorlek på 39 organisationer och ansökningar och varje utvald organisation behövde endast besvara en enkät.

Det bör dock nämnas att en och samma organisation kan tillhöra flera populationer t.ex. Kulturrådet bifall samt avslag. I dessa (få) fall finns möjligheten att en och samma organisation kan bli utvald i båda populationerna och således erhålla två enkäter.

Tabellerna 5, 6 och 7 redovisar motsvarande stratumindelningar och urvalsstorlekar för de tre övriga målpopulationerna. Urvalsdesignen var likadan i dessa tre som för populationen Kulturrådet bifall.

Den totala urvalsstorleken i samtliga fyra populationer bestämdes till 1 000. Det var främst budgetmässiga skäl kombinerat med en önskan att erhålla tillräckligt många observationer från respektive population så att skattningarna av målstorheter skulle bli acceptabelt säkra som låg till grund för detta. Vidare uttryckte Riksrevisionen en prioriteringsordning mellan populationerna: Bland dem som erhållit bidrag önskades ett större urval samt att ett större urval önskades bland ansökningar till Kulturrådet. Dessa prioriteringar resulterade i de totala urvalsstorlekarna i respektive population som redovisas i Tabellerna 4-7. För allokeringen över strata tillämpades följande resonemang: I de strata som var små (färre än 35) genomfördes totalundersökningar. I större strata drogs urval och allokeringen gjordes så att vi försökte balansera önskemål om möjlig särredovisning av resultat för redovisningsgruppen tillsammans med vissa önskemål om relativt sett större urval i vissa strata tillsammans med restriktionen för den totala urvalsstorleken.

Tabell 4. Stratumindelning och urvalsstorlekar – Kulturrådet bifall

Stratumnr.	Stratumnamn	Antal objekt i	
		Population	Urval
1	Centrala amatörkulturorganisationer – verksamhetsbidrag	20	20
2	Centrumbildningar – verksamhetsbidrag	11	11
3	Fria dansgrupper och koreografer – produktionsbidrag	40	30
4	Internationellt kulturutbyte - Institutioner, kulturförvaltningar eller ambassader	13	13
5	Internationellt kulturutbyte - ej institutioner	65	29
6	Kulturtidskrifter – produktionsstöd	118	59
7	Fria musikgrupper – verksamhetsbidrag	112	84
8	Regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner - verksamhetsbidrag	61	46
9	Fria teatergrupper – produktionsbidrag	77	69
10	Klusterorganisationer	78	39
	Summa	595	400

Tabell 5. Stratumindelning och urvalsstorlekar – Kulturrådet avslag

Stratumnr.	Stratumnamn	Antal objekt i	
		Population	Urval
1	Centrala amatörkulturorganisationer – verksamhetsbidrag	3	3
2	Centrumbildningar – verksamhetsbidrag	2	2
3	Fria dansgrupper och koreografer – produktionsbidrag	53	27
4	Internationellt kulturutbyte - Institutioner, kulturförvaltningar eller ambassader	11	11
5	Internationellt kulturutbyte - ej institutioner	153	38
6	Kulturtidskrifter – produktionsstöd	72	29
7	Fria musikgrupper – verksamhetsbidrag	110	44
8	Fria teatergrupper – produktionsbidrag	148	59
9	Klusterorganisationer	44	22
	Summa	596	235

Tabell 6. Stratumindelning och urvalsstorlekar – Konstnärnsämnden bifall

Stratumnr.	Stratumnamn	Antal objekt i	
		Population	Urval
1	Bild och form - målinriktat arbetsstipendium	99	99
2	Film – projektbidrag	33	33
3	Bild och form - internationellt kulturutbyte	147	74
4	Klusterorganisationer	18	9
	Summa	297	215

Tabell 7. Stratumindelning och urvalsstorlekar – Konstnärnsämnden avslag

Stratumnr.	Stratumnamn	Antal objekt i	
		Population	Urval
1	Bild och form - målinriktat arbetsstipendium	1826	91
2	Film – projektbidrag	206	23
3	Bild och form - internationellt kulturutbyte	210	23
4	Klusterorganisationer	236	13
	Summa	2478	150

Två olika estimationsförfaranden har tillämpats.

1. *Skattningar inom respektive population:* För skattningar inom respektive population, dvs. de fyra olika grupperna Kulturrådet bifall och avslag samt Konstnärnsämnden bifall och avslag, har den traditionella Horvitz-Thompson-estimatorn tillämpats. I estimatorn är designvikterna är omvänt proportionella mot urvalssannolikheten. Urvalsvikterna har justerats för bortfall och övertäckning, se vidare nedan, genom rak uppräknings inom strata. Dessa vikter har använts i skattningarna av målstorheter.

För att kunna beskriva skattningsförfarande nr 2 nedan introducerar vi redan här viss notation. Låt $U_i = \{1, 2, \dots, k, \dots, N_i\}$ beteckna respektive population, dvs. i är ett löpindex där $i = 1$ motsvarar Kulturrådet bifall, $i = 2$ motsvarar Kulturrådet avslag, $i = 3$ motsvarar Konstnärnsämnden bifall och $i = 4$ motsvarar Konstnärnsämnden avslag. N_i betecknar populationsstorleken i population i , se tabellerna 4-7. Låt y beteckna variabeln och y_k dess värde för individ k . Medelvärdet i population i ges av

$$\bar{y}_{U_i} = \frac{1}{N_i} \sum_{U_i} y_k$$

Inom respektive population betecknas vikten för rak uppräkningsmedelvärdet med d_k . Estimatorn, dvs. Horvitz-Thompson-estimatorn, för y_{U_i} ges av

$$\hat{y}_{U_i} = \frac{1}{N_i} \sum_{r_i} d_k y_k$$

(1)

där r_i betecknar svarandemängden inom population i . Om y är en dikotom variabel (t.ex. en Ja-Nej-fråga) och 1 betecknar Ja och 0 betecknar Nej utgör y_{U_i} andelen Ja-svar i populationen och \hat{y}_{U_i} är en skattning av y_{U_i} .

2. *Sammanslagning av alla fyra populationer:* Riksrevisionen har önskemål om att i vissa fall redovisa resultat för Kulturrådet sammanslaget, dvs. gruppen bifall och avslag betraktas som en grupp. På motsvarande sätt finns önskemål om att kunna redovisa resultat för Konstnärsnämnden. Dessutom finns önskemål om att kunna redovisa alla fyra populationer sammanslaget som ett totalresultat. Den målstorhet som Riksrevisionen är intresserad av att skatta i dessa fall är (när samtliga fyra populationer läggs samman) följande:

$$\bar{y}_U = \frac{\bar{y}_{U_1} + \bar{y}_{U_2} + \bar{y}_{U_3} + \bar{y}_{U_4}}{4}$$

Denna målstorhet motsvarar att medelvärdet (eller andelen) från respektive population viktas lika mycket, oavsett populationsstorleken. En alternativ målstorhet (som inte är av intresse) är

$$\bar{y}'_U = \frac{\sum_{U_1} y_k + \sum_{U_2} y_k + \sum_{U_3} y_k + \sum_{U_4} y_k}{N_1 + N_2 + N_3 + N_4}$$

Denna målstorhet motsvaras av att samtliga individer i alla fyra populationer läggs samman till en "storpolygon". I denna målstorhet skulle dock populationen Konstnärsnämnden avslag få en större tyngd eftersom 2 478 av alla 3 966¹ individer i storpopulationen kommer från Konstnärsnämnden avslag. Riksrevisionen har i samråd med Statisticon bedömt att målstorhet \bar{y}_U , när alla fyra populationer viktas lika, är mer av intresse än målstorhet \bar{y}'_U . Estimatorn för målstorheten \bar{y}_U ges av

$$\hat{\bar{y}}_U = \frac{\hat{y}_{U_1} + \hat{y}_{U_2} + \hat{y}_{U_3} + \hat{y}_{U_4}}{4}$$

¹ Från tabellerna 4-7 har vi 2478+297+596+595=3966

där \hat{y}_{U_i} ges av (1) ovan. I de fall storpopulationen utgörs av två grupper t.ex. Kulturrådet bifall och avslag tillämpas motsvarande principer som beskrivits ovan.

Ramtäckning

Urvalsramarna baseras på Kulturrådets och Konstnärsnämndens register över ansökningar. För de bidragstyper som vi undersökte levererade Kulturrådet och Konstnärsnämnden registren till Riksrevisionen. På Riksrevisionen vidtog arbetet med att ordna registren så att de fick (ungefär) samma variabelinnehåll och struktur. Därefter levererades de *bearbetade registren till Statisticon för upprättande av urvalsramar*.

En aspekt som Statisticon och Riksrevisionen fick lägga ned ett stort arbete på var att försöka identifiera om samma organisation förekom flera gånger, dels inom samma bidragstyp och dels mellan olika bidragstyper. När en ansökan inkommer registreras den elektroniskt och den sökande organisationens namn registreras. För att identifiera om en organisation har sökt flera bidrag utgick Statisticon och Riksrevisionen från det registrerade namnet. Här inträffade det dock att namnet på en och samma organisation som sökt flera gånger registrerades olika, dels beroende på att den sökande organisationen namnger sig själv olika vid olika ansökningar dels beroende på att den person som registrerar ansökan skriver olika (t.ex. felskrivningar).

Statisticon genomförde olika databearbetningssteg för att, med hjälp av ett datorprogram², försöka identifiera vilka ansökningar som tillhörde samma organisation. I detta arbete var vi dock tvungna att göra omfattande manuella granskningar för att identifiera de fall när en organisation benämndes så pass olika att programvaran inte hittade dem. Vi var även tvungna att jämföra andra variabler än organisationens namn så som adresser och kontaktpersoner för att identifiera om två olika ansökningar egentligen tillhörde samma organisation. I detta arbete kan vi ha missat några enstaka ansökningar. Omfattningen av eventuella missar är okänt men bedöms vara litet och ha obetydlig påverkan på resultaten.

Under datainsamlingen identifierades tre fall av övertäckning, se vidare avsnitt 2.2.4 om svarsbortfall. Dessa tre fall var dock inte av karaktären att de kunde ha upptäckts när urvalsramarna konstruerades.

Vidare bedömer vi att det inte finns någon undertäckning i urvalsramarna. Undertäckningen skulle kunna uppstå om Kulturrådets eller Konstnärsnämndens register inte omfattade samtliga ansökningar avseende verksamhetsåret 2006.

² Programvaran SAS

Mätning

Uppgiftslämnare

I vissa av de registerunderlag (dvs. vissa bidragstyper) som Kulturrådet och Konstnärsnämnden levererade fanns en uppgiftslämnare namngiven. I vissa andra saknades namngiven uppgiftslämnare. I dessa fall ställdes enkäten till "Verksamhetsansvarig".

Datainsamling

Datainsamlingen genomfördes som en postal enkät. För genomförandet av datainsamlingen anlätades EDB Business Partner Sweden AB. I Tabell 8 redovisas viktiga tidpunkter för olika moment under datainsamlingen. Det är inte önskvärt att genomföra en datainsamling som sträcker sig över julhelgen. Dock fanns det inget alternativ med beaktande av Riksrevisionen önskemål om leverans av resultat samt tidpunkt när projektet initierades.

Tillsammans med frågeformuläret vid huvudutskicket bifogades ett missiv som beskrev undersökningen. Samma missiv användes till samtliga målgrupper. Missivet återfinns i bilaga 5. Vid eventuella frågor om sakinnehållet i frågeformuläret ombads uppgiftslämnarna att vända sig till Riksrevisionen. Vid frågor rörande själva datainsamlingen ombads de vända sig till Statisticon. Statisticon tog fram en log-fil som användes både av Riksrevisionen och Statisticon för att logga de inkomna förfrågningarna.

I veckan före julafton skickades ett tack- och påminnelsekort ut till samtliga utvalda organisationer. Tack- och påminnelsekortet återfinns i bilaga 6. Missiven som medföljde utskicket till påminnelse 2 och 3 återfinns i bilaga 7 respektive 8.

Tabell 8. Tidpunkter för vissa moment under datainsamlingen

Moment	Vecka
Huvudutskick	49
Påminnelse 1, tack- och påminnelsekort	51
Påminnelse 2, med nytt frågeformulär	2
Påminnelse 3, med nytt frågeformulär	3
Datainsamlingen avslutas	4

I Tabell 9 redovisas inflödet av enkäterna. Datumen är kopplade till påminnelserna. Datumet 20071218 är samband med påminnelse 1, 20080107 i samband med påminnelse 2, 20080115 i samband med påminnelse 3 och 20080125 är inflödet när datainsamlingen avslutades. På det hela taget fungerade datainsamlingen bra, ingenting anmärkningsvärt inträffade.

Tabell 9. Inflöde av enkäter

		Antal svar per den				
Population	Utskickade	20071218	20080107	20080115	20080125	Andel inkomna
Kulturrådet bifall	400	126	224	250	287	72%
Kulturrådet avslag	235	55	93	104	132	56%
Konstnärskommittén bifall	215	63	107	126	140	65%
Konstnärskommittén avslag	150	40	73	83	101	67%
Totalt:	1000	284	497	563	660	66%

Mätfel

Frågeformuläret som togs fram genomgick flera omgångar av granskningar och omarbetningar på Riksrevisionen och Statisticon. I detta arbete låg fokus på att få ett frågeformulär som skulle vara lätt att besvara och ge underlag för att besvara revisionsfrågorna samtidigt som antalet frågor skulle hållas till så få som möjligt. Vi hade dock, tyvärr, inte tid att prova frågeformuläret via en pilotstudie. Vi har inte genomfört några speciella studier av eventuella mätfel. Generellt kan vi nämna att de flesta frågor verkar ha uppfattats på det sätt som avsågs. Däremot har vi gjort vissa iakttagelser under datainsamlingen och databearbetningsfasen. Dessa är:

- Fråga 1 och 2 i Kulturrådet bifall: Fråga 1 lyder "Var 2006 första gången som er institution/förening/grupp beviljades bidrag från Kulturrådet?". De som svarar Ja uppmanas att hoppa över fråga 2. Fråga 2 lyder "Hur många år har ni sammanlagt fått bidrag från Kulturrådet?". Det finns 5 organisationer som svarat Ja på fråga 1 och "1-2 år" på fråga 2. Detta svarsmonster har vi betraktas som ett giltigt svarsmonster trots att det avviker från frågornas intention. Detta beror på att en organisation som för första gången erhållit bidrag 2006 kan ha erhållit bidrag år 2007 vilket gör att svaret på fråga 2 blir rimligt. I efterhand inser vi att fråga 2 borde ha avgränsats till att gälla erhållna bidrag före år 2006.
- Fråga 16-18 i Kulturrådet bifall (motsvaras av fråga 14-16 i Konstnärskommittén bifall, frågorna saknas i populationerna med avslag): I fråga 16 (Kulturrådet bifall) var det tänkt att de som svarade Ja skulle besvara fråga 17 och de som svarade Nej skulle besvara fråga 18. Det har dock inträffat att vissa som har svarat Ja på fråga 16 har svarat på både fråga 17 och 18. I efterhand inser vi att detta svarsmonster är rimligt. En

organisation kan ha blivit uppmanad av Kulturrådet att skicka in en rapport (fråga 18) kronologiskt före i tiden innan rapporten skickades in (fråga 16). Därefter kan Kulturrådet ha tagit kontakt med organisationen för att ställa frågor kring rapporten (fråga 17). Det hade förmodligen varit bättre att låta fråga 17 ställas till samtliga och även föregå fråga 16. Beroende på att olika organisationer svarar på olika sätt på denna fråga (vissa följer instruktionerna vissa gör det inte) kan det finnas ett visst mätfel främst på fråga 18. Se vidare avsnitt 2.2.5 om hur vi rättade data i detta fall.

- Fråga 2 i Kulturrådet avslag och Konstnärsnämnden avslag (frågan ställdes inte till dem som beviljats bidrag): Fråga 2 lyder "Har ni fått bidrag från Kulturrådet vid andra tillfällen?". De som svarar Ja uppmanas att ange årtal för senaste gången de erhöll bidrag. Intentionen när frågan konstruerades var att undersöka årtalet före 2006 som de senast erhöll bidrag. Frågan är dock inte ställd på det sättet vilket hade till följd att vissa organisationer svarade t.ex. senast år 2007.

Svarsbortfall

Undersökningen drabbades av både objekts- och partiellt bortfall. Tabell 9 redovisar antal och andel inkomna enkäter. Om vi antar att de ej inkomna tillhör målpopulationen och betraktar dem som bortfall utgör dessa andelar svarsandelarna i undersökningen. Emellertid har vi identifierat några få fall av övertäckning. Vi bör ta hänsyn till övertäckningen när vi beräknar svarsandelsmätt. Den kända övertäckningen är modest. Det rör sig om tre organisationer i Kulturrådet bifall som kontaktat Riksrevisionen för att påtala ett de inte tillhör målpopulationen. Orsaken var t.ex. att organisationen har upphört. Vid beräkning av svarsandelar utgår vi från de rekommendationer som Surveysektionen i Statistikersamfundet har tagit fram. Baserat på dessa rekommendationer klassificeras varje utvald individ till en resultatkod vilka framgår av Tabell 10. Vi noterar för Kulturrådet bifall att det är en (1) organisation som meddelat att de inte önskar svara på undersökningen och att det är 109 organisationer som har s.k. okänd status. För dessa har vi inte erhållit någon form av information. För dessa vet vi alltså inte om de tillhör målpopulationen eller inte. De två mest extrema antagandena är att samtliga respektive ingen i gruppen okänd status tillhör målpopulationen. En mer nyanserad ansats är att skatta andelen övertäckning baserat på graden av övertäckning bland de tre övriga grupper, vars målpopulationsstatus är känd. Vi erhåller skattningen

$$\hat{u} = \frac{n_s + n_b}{n_s + n_b + n_{\bar{o}}} = \frac{287 + 1}{287 + 1 + 3} \approx 9,0\%$$

Vi gör vidare antagandet att övertäckningen i gruppen okänd status även den är 99,0% och erhåller därefter svarsandelsmåttet

$$\mathcal{A}_2 = \frac{n_s}{n_s + n_b + \hat{u} \cdot n_o} = \frac{287}{287 + 1 + 0,990 \cdot 109} \approx 2,5\%$$

Beteckningen \mathcal{A}_2 ska tolkas som SvarsAndelsmått nr 2 (baserat på Statistikersamfundets rekommendationer). Detta mått överensstämmer avrundat till heltal med det svarsandelsmått som presenteras i Tabell 9 för Kulturrådet bifall. Även för de tre övriga målpopulationerna överensstämmer svarsandelsmåtten i Tabell 9 med dem som redovisas i Tabell 10³. Svarsandelsmåtten i Tabell 10 utgör de officiella svarsandelsmåtten i samtliga målgrupper.

Tabell 10. Resultatkoder för samtliga målpopulationer

Kategori	Beteckning	Antal organisationer/personer			
		Kulturrådet bifall	Kulturrådet avslag	Konstnärskommittén bifall	Konstnärskommittén avslag
Svarande	n_s	287	132	140	101
Bortfall	n_b	1	1	2	1
Okänd status	n_o	109	102	75	48
Övertäckning	n_{δ}	3	0	0	0
	Summa	400	235	215	150
Svarsandel	\mathcal{A}_2	72,5%	56,2%	65,1%	67,3%

Bearbetning

Statisticon har i flera olika steg bearbetat data innan en final s.k. analysdatabas erhållits. Analysdatabasen ligger till grund för de tabelleringar som genomförs. Exempel på moment som genomförts är:

- Åsättande av label och format på varje variabel
- Kontroller att varje variabel har rätt värdemängd, logiska kontroller av variabler som hänger samman (konsistent svarsmönster)
- Rättingar av felaktiga värden och inkonsistenta svarsmönster
- Skapande av härledda variabler, skapande av bortfallsjusterade vikter

³ Svarsandelsmåttet \mathcal{A}_2 överensstämmer i dessa fall med svarsandelsmåttet \mathcal{A}_1 , där man antar att alla i gruppen okänd status tillhör målpopulationen, eftersom ingen övertäckning identifierats

Samtliga bearbetningar har dokumenterats i databerättningsdokument eller i programkod för spårbarhet. Några exempel på rättningar av inkonsistenta svarsmönster som genomförts är för Kulturrådet bifall:

- Svarsmönstret "Ja", "6-9 år" på frågorna 1 och 2 har rättats till "Nej", "6-9 år"
- Svarsmönstret "Saknat svar", "EU" på frågorna 3 och 4 har rättats till "Ja", "EU"
- Svarsmönstret "Saknat svar", "Ja" på frågorna 16 och 18 har rättats till "Nej", "Ja"

Modellantaganden

De modellantaganden som förekommer i undersökningen rör bortfallet. Vi använder rak uppräknings inom strata för att kompensera för bortfallet. Detta bygger på antagandet att bortfallet skett slumpmässigt inom strata, alternativt uttryckt att de svarande inom varje stratum inte skiljer sig från bortfallet.

Det fanns tyvärr ingen ytterligare information i urvalsramen än stratumtillhörighet som kunde användas för att analysera eller kompensera för bortfallet. En variabel som hade potential att kunna användas var det belopp som ansökan avsåg. Dock fanns ett problem med den variabeln i och med att inom vissa målpopulationer saknades beloppsuppgifter i stor utsträckning. För de målpopulationer där beloppsvariabeln var hyggligt heltäckande genomfördes vissa bortfallsanalyser. Bland annat studerades olika centralmått avseende beloppsvariabeln för att avgöra om de svarande och bortfallet skiljde sig åt. Slutsatsen är att bortfallet och de svarande överensstämmer i relativt god utsträckning avseende variabeln belopp. Detta medför att en eventuell kompensation för bortfallet avseende variabeln belopp inte skulle ha påverkat resultaten särskilt mycket.

Redovisning av osäkerhetsmått

Tabellrapporten innehåller endast punktskattningar, inga osäkerhetsmått redovisas.

Referenser

Lagar, förordningar och föreskrifter

Förvaltningslag (1986:223).

Sekretesslag (1980:100).

Förordning (1974:452) om statsbidrag till teater-, dans- och musikverksamhet i mindre ensembler och fria grupper.

Förordning (1976:504) om inkomstgarantier för konstnärer.

Förordning (1976:528) om bidrag till konstnärer.

Förordning (1982:600) om Sveriges bildkonstnärsfond.

Förordning (1988:676) Upphävd 2008-01-01 genom förordning (2007:1186) med instruktion för Statens kulturråd.

Förordning (1989:500) om vissa särskilda insatser på kulturområdet.

Förordning (1993:567) om statligt stöd till kulturtidskrifter.

Förordning (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering.

Förordning (1996:1608) om statsbidrag till folkbibliotek.

Förordning (1997:1153) Upphävd 2008-01-01 genom förordning (2007:1199) med instruktion för Konstnärsnämnden.

Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Myndighetsförordningen (2007:515).

KRFS (Statens kulturråds föfattningssamling) 2001:1 Föreskrifter för stöd till kulturtidskrifter.

Regeringens propositioner och skrivelser

Prop. 1974:28 *Den statliga kulturpolitiken*.

Prop. 1975/76:135 *Den statliga kulturpolitiken*.

Prop. 1975:20 *Den statliga kulturpolitiken 2*.

Prop. 1996/97:1, utg. omr. 17 *Budgetpropositionen för 1997*.

Prop. 1996/97:3 *Kulturpolitik*.

Prop. 1997/98:87 *Konstnärernas villkor*.

Prop. 2003/04:1, utg. omr. 17 *Budgetpropositionen för 2004*.

Prop. 2004/05:1, utg. omr. 17 *Budgetpropositionen för 2005*.

Prop. 2005/06:192 *Lära, växa, förändra – Regeringens folkbildningsproposition*.

Prop. 2005/06:1, utg. omr. 17 *Budgetpropositionen för 2006*.

Prop. 2006/07:1, utg. omr. 17 *Budgetpropositionen för 2007*.
Prop. 2007/08:1, utg. omr. 17 *Budgetpropositionen för 2008*.
Prop. 2007/08:99 *2008 års tilläggbudgetproposition*.
Skr. 2001/02:176 *Kultur och delaktighet*.

Riksdagsskrivelser

Rskr. 1974:28.
Rskr. 1995/96:84.
Rskr. 1996/97:129.
Rskr. 1998/99:176.
Rskr. 2002/03:57-61.

Utskottsbetänkanden

Bet. 1974:KrU15 *Kulturutskottet*.
Bet. 1996/97:KrU1 *Kulturpolitik m.m.*
Bet. 2001/02:KRU15 *Kulturutskottets betänkande*.
Bet. 2002/03:KrU1 *Utgiftsområde 17*.
Bet. 2003/04:KRU1 *Utgiftsområde 17*.
Bet. 2005/06:KrU14 *Folkbildningsfrågor*.
Bet. 2005/06:KrU85 *Kulturutskottet*.
Bet. 2006/07:KrU1 *Utgiftsområde 17*.
Bet. 2007/08:KrU1 *Utgiftsområde 17*.

Statens offentliga utredningar

SOU 1994:9 *Förnyelse och kontinuitet – om konst och kultur i framtiden*.
En antologi från Kulturutredningen.
SOU 1995:84 *Kulturpolitikens inriktning*. Kulturutredningens slutbetänkande.
SOU 1995:85 *Tjugo års kulturpolitik 1974-1994*. En rapport från Kulturutredningen.
SOU 1997:183 *Arbete åt konstnärer*.
SOU 2006:34 *Den professionella orkestermusiken i Sverige*.

Övriga källor

- Björkman, Ulla. 2008-02-24. PM *Om beslutsunderlag och beslutsmotivering i ärenden om bidrag till konstnärer m.fl.* Juridiska avdelningen vid Uppsala universitet på uppdrag av Riksrevisionen, dnr 38-2007-0257.
- Blomgren, Roger. *Att styra eller styras. Från kulturpolitiska visioner till konstpolitisk vardag* i Nordisk kulturpolitisk tidskrift, vol. 10, no. 2, 2007.
- Hellners, Tryggve och Bo Malmqvist (2007). *Förvaltningslagen med kommentarer*, 2:a upplagan, Norstedts Juridik.
- Konstnärsnämnden 1997. *Behandling av jäv inom Konstnärsnämnden*, Sadm 1997:4, Bilaga 2 till styrelsens protokoll 1997:6.
- Konstnärsnämnden 2003. *Föreskrifter för den administrativa handläggningen av ansökningsärenden*, Bilaga 3 till protokoll från Konstnärsnämndens styrelse 2003:2.
- Konstnärsnämnden 2003. *Iaspis verksamhet 1996-2002*.
- Konstnärsnämnden 2004. *Konstnärsnämndens bidrag till komponister som arbetar med beställningsverk*.
- Konstnärsnämnden 2005. *Skillnader mellan kvinnliga och manliga konstnärer inom Konstnärsnämndens bidragsgivning*.
- Konstnärsnämnden 2005. *Bilaga 8 till styrelseprotokoll 2005-12-15*.
- Konstnärsnämnden *Årsredovisning för 2005*.
- Konstnärsnämnden 2006. *Interna föreskrifter om gallring av allmänna handlingar hos Konstnärsnämnden*, 2006-10-03.
- Konstnärsnämnden *Årsredovisning för 2006*.
- Konstnärsnämnden 2007. Protokoll 2007:2 Arbetsgruppen för komponister.
- Konstnärsnämnden *Årsredovisning för 2007*.
- Konstnärsnämnden 2007. *Konstnärerna i kulturpolitiken. En utredning om konstnärer, kulturpolitik och arbetsmarknad*.
- Ruth, Arne 2003. *Den nordiska femklövern – kulturpolitisk odling i efterkrigstidens välfärdssamhälle*. Köpenhamn: Nordiska kulturfonden.
- Regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Konstnärsnämnden.
- Regleringsbrev för budgetåret 2007 avseende Statens kulturråd.
- Regleringsbrev för budgetåret 2008 avseende Konstnärsnämnden.
- Regleringsbrev för budgetåret 2008 avseende Statens kulturråd.
- Riksdagens utredningstjänst (RUT), Mål och resultat inom *Kulturutskottets beredningsområde*, PM 2004-10-19.
- Riksrevisionen 2006. *Förvaltningsutgifter på sakanslag*. RiR 2006:17.
- Riksrevisionen 2007. Revisionspromemoria *Statens kulturråds årsredovisning 2007* Dnr 32-2007-0762.
- Riksrevisionen 2007/08 *Enkätundersökning till bidragssökande*.
- Statens kulturråd 2003. *Bokslut för scenkonst*.
- Statens kulturråd *Årsredovisning för 2003*.

Statens kulturråd 2006. *Kulturrådets information till sökande av verksamhetsbidrag för yrkesverksamma fria musikgrupper*, 2006-05-09.

Statens kulturråd 2006. Beslut S 2006:38, beslutsbilaga Fria dans.

Statens kulturråd 2006. *Rapport från referensgruppen för fria musikgrupper*, 2006-09-25, dnr KUR 2006/5912, Kulturrådetsbeslut S 2007:2, 2007-01-31.

Statens kulturråd 2006. *Översyn av villkor och riktlinjer för bidragsgivningen till de fria teater- och dansgrupperna*.

Statens kulturråd 2006. *Fördelning av bidrag till verksamheter som främjar etnisk och kulturell mångfald*. Dnr KUR 2006/8804.

Statens kulturråd 2006. *Skrivelse till Kulturrådet från AX, Amatörkulturens samrådsgrupp*. Dnr KUR 2006/10033.

Statens kulturråd 2007. *Momsrapport*. 2007:1.

Statens kulturråd 2007. *Budgetunderlag 2008-2010*. Kulturrådets skriftserie 2007:3.

Statens kulturråd 2007. *Översyn av de nationella uppdragen*. Kulturrådets skriftserie 2007:9.

Statens kulturråd *Bidragsredovisning 2007* (bilaga 3 till Kulturrådets årsredovisning för 2007).

Statens kulturråd *Årsredovisning för 2007*.

Statens kulturråd 2007. *Instruktion och rutinbeskrivning i Bidragsgivningen*, utkast 2007-08-21, dnr KUR 2007/4050.

Statens kulturråd 2007. *Kulturrådets information till sökande av verksamhets- och projektbidrag till centrala amatörkulturorganisationer*.

Statens kulturråd 2007. *Kulturrådets information till sökande av bidrag till centrumbildningars verksamhet*.

Statens kulturråd 2008. *Budgetunderlag 2009-2011*. Kulturrådets skriftserie 2008:2.

Statskontoret 2004. *Regionalt ansvar på försök i Skåne och Västra Götaland*. 2004:32.

Dir. 2007:99, *Kulturpolitikens inriktning och arbetsformer*.

Elektroniska källor

Konstnärsnämnden <http://www.konstnarsnamnden.se>

Statens kulturråd <http://www.kulturradet.se>

Tidigare utgivna rapporter från Riksrevisionen

2003	2003:1	Hur effektiv är djurskyddstillsynen?
2004	2004:1	Länsplanerna för regional infrastruktur – vad har styrat prioriteringarna?
	2004:2	Förändringar inom kommittéväsendet
	2004:3	Arbetslöshetsförsäkringens hantering på arbetsförmedlingen
	2004:4	Den statliga garantimodellen
	2004:5	Återfall i brott eller anpassning i samhället – uppföljning av kriminalvårdens klienter
	2004:6	Materiel för miljarder – en granskning av försvarets materielförsörjning
	2004:7	Personlig assistans till funktionshindrade
	2004:8	Uppdrag statistik – Insyn i SCB:s avgiftsbelagda verksamhet
	2004:9	Riktlinjer för prioriteringar inom hälso- och sjukvård
	2004:10	Bistånd via ambassader – en granskning av UD och Sida i utvecklingssamarbetet
	2004:11	Betyg med lika värde? – en granskning av statens insatser
	2004:12	Höga tjänstemäns representation och förmåner
	2004:13	Riksrevisionens årliga rapport 2004
	2004:14	Arbetsmiljöverkets tillsyn
	2004:15	Offentlig förvaltning i privat regi – statsbidrag till idrottsrörelsen och folkbildningen
	2004:16	Premiepensionens första år
	2004:17	Rätt avgifter? – statens uttag av tvingande avgifter
	2004:18	Vattenfall AB – Uppdrag och statens styrning
	2004:19	Vem styr den elektroniska förvaltningen?
	2004:20	The Swedish National Audit Office Report 2004
	2004:21	Försäkringskassans köp av tjänster för rehabilitering
	2004:22	Arlandabanan – Insyn i ett samfinansierat järnvägsprojekt
	2004:23	Regelförenklingar för företag
	2004:24	Snabbare asylprövning
	2004:25	Sjukpenninganslaget – utgiftsutveckling under kontroll?
	2004:26	Utgift eller inkomstavdrag? – Regeringens hantering av det tillfälliga sysselsättningsstödet
	2004: 27	Stödet till polisens brottsutredningar
	2004:28	Regeringens förvaltning och styrning av sex statliga bolag
	2004:29	Kontrollen av strukturfonderna
	2004:30	Barnkonventionen i praktiken

- 2005 2005:1 Miljömålsrapporteringen – för mycket och för lite
- 2005:2 Tillväxt genom samverkan? Högskolan och det omgivande samhället
- 2005:3 Arbetslöshetsförsäkringen – kontroll och effektivitet
- 2005:4 Miljögifter från avfallsförbränningen – hur fungerar tillsynen
- 2005:5 Från invandrapolitik till invandrapolitik
- 2005:6 Regionala stöd – styrs de mot ökad tillväxt?
- 2005:7 Ökad tillgänglighet i sjukvården? – regeringens styrning och uppföljning
- 2005:8 Representation och förmåner i statliga bolag och stiftelser
- 2005:9 Statens bidrag för att anställa mer personal i skolor och fritidshem
- 2005:10 Samordnade inköp
- 2005:11 Bolagiseringen av Statens järnvägar
- 2005:12 Uppsikt och tillsyn i samhällsplaneringen – intention och praktik
- 2005:13 Riksrevisionens årliga rapport 2005
- 2005:14 Förtidspension utan återvändo
- 2005:15 Marklösen – Finns förutsättningar för rätt ersättning?
- 2005:16 Statsbidrag till ungdomsorganisationer – hur kontrolleras de?
- 2005:17 Aktivitetsgarantin – Regeringen och AMS uppföljning och utvärdering
- 2005:18 Rikspolisstyrelsens styrning av polismyndigheterna
- 2005:19 Rätt utbildning för undervisningen – Statens insatser för lärarkompetens
- 2005:20 Statliga myndigheters bemyndiganderedovisning
- 2005:21 Lärares arbetstider vid universitet och högskolor – planering och uppföljning
- 2005:22 Kontrollfunktioner – två fallstudier
- 2005:23 Skydd mot mutor – Läkemedelsförmånsnämnden
- 2005:24 Skydd mot mutor – Apoteket AB
- 2005:25 Rekryteringsbidrag till vuxenstuderande – uppföljning och utbetalningskontroll
- 2005:26 Granskning av Statens pensionsverks interna styrning och kontroll av informationssäkerheten
- 2005:27 Granskning av Sjöfartsverkets interna styrning och kontroll av informationssäkerheten
- 2005:28 Fokus på hållbar tillväxt? Statens stöd till regional projektverksamhet
- 2005:29 Statliga bolags årsredovisningar
- 2005:30 Skydd mot mutor – Banverket
- 2005:31 När oljan når land – har staten säkerställt en god kommunal beredskap för oljekatastrofer?

- 2006 2006:1 Arbetsmarknadsverkets insatser för att minska deltidsarbetslösheten
- 2006:2 Regeringens styrning av Naturvårdsverket
- 2006:3 Kvalitén i elöverföringen – finns förutsättningar för en effektiv tillsyn?
- 2006:4 Mer kemikalier och bristande kontroll – tillsynen av tillverkare och importörer av kemiska produkter
- 2006:5 Länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndare
- 2006:6 Redovisning av myndigheters betalningsflöden
- 2006:7 Begravningsverksamheten – förenlig med religionsfrihet och demokratisk styrning?
- 2006:8 Skydd mot korruption i statlig verksamhet
- 2006:9 Tandvårdsstöd för äldre
- 2006:10 Punktskattekontroll – mest reklam?
- 2006:11 Vad och vem styr de statliga bolagen?
- 2006:12 Konsumentskyddet inom det finansiella området – fungerar tillsynen?
- 2006:13 Kvalificerad yrkesutbildning – utbildning för marknadens behov?
- 2006:14 Arbetsförmedlingen och de kommunala ungdomsprogrammen
- 2006:15 Statliga bolag och offentlig upphandling
- 2006:16 Socialstyrelsen och de nationella kvalitetsregistren inom hälso- och sjukvården
- 2006:17 Förvaltningsutgifter på sakanslag
- 2006:18 Riksrevisionens årliga rapport
- 2006:19 Statliga insatser för nyanlända invandrare
- 2006:20 Styrning och kontroll av regel tillämpningen inom socialförsäkringen
- 2006:21 Finansförvaltningen i statliga fastighetsbolag
- 2006:22 Den offentliga arbetsförmedlingen
- 2006:23 Det makroekonomiska underlaget i budgetpropositionerna
- 2006:24 Granskning av Arbetsmarknadsverkets interna styrning och kontroll av informationssäkerheten
- 2006:25 Granskning av Migrationsverkets interna styrning och kontroll av informationssäkerheten
- 2006:26 Granskning av Lantmäteriverkets interna styrning och kontroll av informationssäkerheten
- 2006:27 Regeringens uppföljning av överskottsmålet
- 2006:28 Anställningsstöd
- 2006:29 Reformen av Försvarets logistik – Blev det billigare och effektivare?
- 2006:30 Socialförsäkringsförmåner till gravida – Försäkringskassans agerande för en lagenlig och enhetlig tillämpning
- 2006:31 Genetiskt modifierade organismer – det möjliga och det rimliga
- 2006:32 Bidrag som regeringen och Regeringskansliet fördelar

- 2007 2007:1 Statlig tillsyn av bostad med särskild service enligt LSS
- 2007:2 The Swedish National Audit Office – Annual report 2006
- 2007:3 Regeringens beredning och redovisning av skatteutgifter
- 2007:4 Beredskapen för kärnkraftsolyckor
- 2007:5 Regeringens skatteprognoser
- 2007:6 Vägverkets körprov – lika för alla?
- 2007:7 Den största affären i livet – tillsyn över fastighetsmäklare och konsumenternas möjlighet till tvistelösning
- 2007:8 Regeringens beredning av förslag om försäljning av sex bolag
- 2007:9 Säkerheten vid vattenkraftdammar
- 2007:10 Regeringens styrning av informationssäkerhetsarbetet i den statliga förvaltningen
- 2007:11 Statens företagsbefrämjande insatser. När de kvinnor och personer med utländsk bakgrund?
- 2007:12 Hur förbereds arbetsmarknadspolitiken? En granskning av regeringens underlag
- 2007:13 Granskning av Årsredovisning för staten 2006
- 2007:14 Riksrevisionens årliga rapport
- 2007:15 Almi Företagspartner AB och samhällsupdraget
- 2007:16 Regeringens uppföljning av kommunernas ekonomi
- 2007:17 Statens insatser för att hantera omfattande elavbrott
- 2007:18 Bilprovningen och tillgängligheten – Granskning av ett samhällsupdrag
- 2007:19 Tas sjukskrivnas arbetsförmåga tillvara? Försäkringskassans kontakter med arbetsgivare
- 2007:20 Oegentligheter inom bistånd – Är Sidas kontroll av biståndsinsatser via enskilda organisationer tillräcklig?
- 2007:21 Regeringens analys av finanspolitikens långsiktiga hållbarhet
- 2007:22 Sambandet mellan utgiftstaket, överskottsålet och skattepolitiken – regeringens redovisning
- 2007:23 Statens insatser vid anmälningar av vårdskador – Kommer patienten till tals?
- 2007:24 Utanförskap på arbetsmarknaden – Funktionshindrade med nedsatt arbetsförmåga
- 2007:25 Styrelser med fullt ansvar
- 2007:26 Regeringens redovisning av budgeteffekter
- 2007:27 Statligt bildade stiftelsers årsredovisningar
- 2007:28 Krisberedskap i betalningssystemet – Tekniska hot och risker
- 2007:29 Vattenfall – med vind i ryggen?
- 2007:30 Så förvaltas förmögenheten – fem stiftelsers kapitalförvaltning och regeringens roll som stiftare
- 2007:31 Budgetstöd genom bistånd – regeringens och Sidas hantering av en central biståndsform
- 2007:32 Försäkringskassans hantering av arbetsskadeförsäkringen

- 2008 2008:1 Pandemier - hantering av hot mot människors hälsa
2008:2 Statens insatser för att bevara de kyrkliga kulturminnena
2008:3 Staten och pensionsinformationen
2008:4 Regeringens redovisning av arbetsmarknadspolitikens förväntade effekter
2008:5 Högskolälärares bisysslor
2008:6 Regler och rutiner för indirekt sponsring inom SVT – tillräckligt för att säkerställa SVT:s oberoende?
2008:7 Statligt bildade stiftelser – regeringens insyn och uppföljning
2008:8 Dricksvattenförsörjning – beredskap för stora kriser
2008:9 Regeringen och krisen – regeringens krishantering och styrning av samhällets beredskap för allvarliga samhällskriser
2008:10 Riksrevisionens årliga rapport
2008:11 Tvärvillkorskontroller i EU:s jordbruksstöd
2008:12 Regeringens försäljning av åtta procent av aktierna i TeliaSonera
2008:13 Svenskundervisning för invandrare (sfi) – En verksamhet med okända effekter

Beställning: publikationsservice@riksrevisionen.se